
PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DLA MIEJSCOWOŚCI ROZOGI I TERENÓW PRZYLEGŁYCH

ŁUKASZ KOWALSKI
ADAM BOCZEK

STYCZEŃ, 2024

- SPIS TREŚCI -

STRESZCZENIE	3
1 WPROWADZENIE	8
2 CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLE MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	11
3 ZAWARTOŚĆ I GŁÓWNE CELE PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI	15
3.1 GŁÓWNE CELE I USTALENIA PROJEKTU DOKUMENTU	15
3.2 POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI SZCZEBLA REGIONALNEGO I LOKALNEGO	16
4 ŚRODOWISKO I JEGO POTENCJALNE ZMIANY W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	20
4.1 CHARAKTERYSTYKA STRUKTURY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	20
4.1.1 POŁOŻENIE ADMINISTRACYJNE	20
4.1.2 POŁOŻENIE FIZYCZNOGEOGRAFICZNE	21
4.1.3 POŁOŻENIE ZLEWNIOWE	22
4.1.4 WODY POWIERZCHNIOWE	24
4.1.5 WODY PODZIEMNE	24
4.1.6 WARUNKI KLIMATYCZNE	26
4.1.7 BUDOWA GEOLOGICZNA I PRZYPOWIERZCHNIOWA	28
4.1.8 UKSZTAŁTOWANIE POWIERZCHNI I UWARUNKOWANIA GEOMORFOLOGICZNE	29
4.1.9 SUROWCE MINERALNE	29
4.1.10 POKRYWA GLEBOWA	29
4.1.11 BIOSFERA I RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA	32
4.2 STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I JEGO PRZKSZTAŁCENIA	33
4.2.1 POWIETRZE ATMOSFERYCZNE	33
4.2.2 WODY POWIERZCHNIOWE I WODY PODZIEMNE	36
4.2.3 KRAJOBRAZ, W TYM KRAJOBRAZ KULTUROWY	38
4.2.4 GOSPODARKA ODPADAMI	38
4.2.5 KLIMAT AKUSTYCZNY	39
4.2.6 PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE	40
4.2.7 NADZWYCZAJNE ZAGROŻENIA ANTROPOGENICZNE ŚRODOWISKA, W TYM ZAGROŻENIA POWAŻNĄ AWARIĄ	42
4.3 POTENCJALNE ZMIANY ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	42
5 PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	44
5.1 ISTNIEJĄCE FORMY OCHRONY PRZYRODY	44
5.1.1 OBSZAR NATURA 2000 PUSZCZA PISKA PLB280008	45
5.1.2 OCHRONA GATUNKOWA ROŚLIN, ZWIERZĄT I GRZYBÓW	47
5.2 PLANOWANE LUB POSTULOWANE FORMY OCHRONY PRZYRODY	48
5.3 POŁOŻENIE ANALIZOWANEGO OBSZARU NA TLE PONADLOKALNEGO SYSTEMU POWIĄZAŃ PRZYRODNICZYCH	48
5.4 POTENCJALNE ZAGROŻENIA PRZYRODNICZE	51
5.4.1 ZAGROŻENIE ZJAWISKIEM RUCHÓW MASOWYCH	51
5.4.2 ZAGROŻENIE ZJAWISKIEM POWODZI	51
5.4.3 ZAGROŻENIE ATMOSFERYCZNE	52
6 PROGNOZOWANE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO USTALEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W TYM PROGNOZOWANE ODDZIAŁYWANIA ZNAČĄCE	53
6.1 WSTĘP	53
6.2 ROŚLINNOŚĆ, ZWIERZĘTA I RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA	54
6.3 FORMY OCHRONY PRZYRODY, W TYM OBSZARY NATURA 2000	56
6.4 LUDZIE	60
6.5 WODY	64
6.5.1 WODY POWIERZCHNIOWE	64
6.5.2 WODY PODZIEMNE, W TYM GRUNTOWE	65
6.6 ZASOBY NATURALNE	66
6.6.1 ZASOBY GLEBOWE	66
6.6.2 ZASOBY LEŚNE ORAZ ZADRZEWIENIA I KRZEWY	67
6.6.3 ZASOBY WODNE	67
6.6.4 ZASOBY SUROWCOWE	68
6.7 POWIETRZE ATMOSFERYCZNE I KLIMAT	68
6.8 POWIERZCHNIA ZIEMI	70
6.9 KRAJOBRAZ	71
6.10 ZABYTKI I DOBRA MATERIALNE	72
6.11 PROCEDURA OCEN ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO ZAMIERZEŃ INWESTYCYJNYCH	73
7 WNIOSKI	75
7.1 STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNAČĄCYM ODDZIAŁYWANIEM	75
7.2 INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO USTALEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	75
7.3 ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE	75
7.4 ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARÓW NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TYCH OBSZARÓW	76
7.5 WNIOSKI I REKOMENDACJE DO DAJSZYCH DZIAŁAŃ PLANISTYCZNYCH	76
7.6 PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	77

ZAŁĄCZNIK 1: OŚWIADCZENIE O SPEŁNIANIU WYMAGAŃ KTÓRYCH MOWA W ART. 74A UST. 2 USTAWY Z DNIA 3 PAŹDZIERNIKA 2008 ROKU
O UDOSTĘPNIANIU INFORMACJI O ŚRODOWISKU I JEGO OCHRONIE, UDZIALE SPOŁECZEŃSTWA W OCHRONIE ŚRODOWISKA ORAZ
O OCENACH ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

ZAŁĄCZNIK 2: RYSUNEK PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

STRESZCZENIE

WPROWADZENIE

Przedmiotem Prognozy jest projekt „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla miejscowości Rozogi i terenów przyległych”, zainicjowany Uchwałą Nr XXIX/173/21 Rady Gminy Rozogi z dnia 29 marca 2021 r.

Prognoza oddziaływania na środowisko uwzględnia ustawowe wymogi formalno-prawne oraz uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie wydane przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska i Państwowy Powiatowy Inspektorat Sanitarny. Prognoza oddziaływania na środowisko oraz sam projekt mpzp pośrednio lub bezpośrednio uwzględniają:

- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym,
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu krajowym,
- powiązania z dokumentami strategicznymi i planistycznymi szczebla regionalnego i lokalnego.

ZAWARTOŚĆ I GŁÓWNE CELE PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Projekt planu (mpzp) sporządzony został w celu dalszego rozwoju zagospodarowania mieszkaniowego, mieszkaniowo-usługowego, usługowego oraz produkcyjno-usługowego na obszarze do tego predysponowanym – w miejscowości Rozogi i terenach przyległych. Wyróżniono tereny o następującym przeznaczeniu:

- MN – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;
- MN/U – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usługowej;
- MW/U – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej lub usługowej;
- U – tereny zabudowy usługowej;
- Up – tereny zabudowy usług publicznych;
- US – tereny zabudowy usług sportu i rekreacji;
- P/U – tereny zabudowy produkcyjnej, składowej, magazynowej i usługowej;
- RM – tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodnich;
- R – tereny rolnicze;
- KDGP – tereny dróg klasy drogi głównej ruchu przyspieszonego;
- KDG – tereny dróg publicznych klasy drogi głównej;
- KDZ – tereny dróg publicznych klasy zbiorczej;
- KDL – tereny dróg publicznych klasy drogi lokalnej;
- KDD – tereny dróg publicznych klasy drogi dojazdowej;
- KDW – tereny dróg wewnętrznych;
- KS – tereny placów i parkingów publicznych;
- W – teren infrastruktury technicznej – wodociągi;
- K – tereny infrastruktury technicznej – kanalizacja;
- K/O – teren infrastruktury technicznej – kanalizacja i gospodarowanie odpadami;
- O – teren infrastruktury technicznej – gospodarowanie odpadami;
- T - teren infrastruktury technicznej – telekomunikacja
- ZL – lasy;
- Zn/ZP – tereny zieleni naturalnej lub urządzonej;
- ZC – teren cmentarza;
- WS – tereny wód powierzchniowych śródlądowych.

CHARAKTERYSTYKA OBSZARU OBJĘTEGO PROJEKTEM MPZP

Obszar objęty projektem mpzp posiada następujące cechy:

- Powierzchnia obszaru wynosi ok. 637 ha (6,37 km²), co stanowi ok. 2,8% ogólnej powierzchni gminy Rozogi, znajdującej się w południowej części województwa warmińsko mazurskiego, na terenie powiatu szczycieńskiego.
- Zlokalizowany jest w strefie granicznej Równiny Kurpiowskiej oraz Równiny Mazurskiej.

- Położony jest w zlewni rzeki Szkwy. Zasoby wód powierzchniowych współtworzą: Szkwa, system rowów melioracyjnych oraz drobne zbiorniki wodne (oczka, stawy).
- Główne użytkowe poziomy wodonośne związane są z piętrzem czwartorzędowym. Na terenie opracowania znajdują się 2 ujęcia głębinowe zaopatrujące mieszkańców miejscowości Rozogi w wodę użytkową.
- W przypowierzchniowej budowie geologicznej wyróżniamy: piaski luźne, piaski słabogliniaste, piaski gliniaste lekkie, piaski gliniaste mocne oraz torfy niskie.
- Obszar mpzp odznacza się powierzchnią równinną lub lekko falistą, o przeważnie znikomych spadkach terenowych nie przekraczających 5°. Wyższe nachylenia występują jedynie na skarpach doliny rzeki Szkwa. Wysokości bezwzględne osiągają maksymalnie ok. 146 m n.p.m. na południowo-zachodnich obrzeżach Rozóg, a minimalne ok. 124-125 m n.p.m. w dolinie Szkwy.
- Nie występują udokumentowane złoża kopalin.
- Pod względem wartości użytkowej należy uznać, iż występują tutaj relatywnie zróżnicowane warunki agroekologiczne. W granicach obszaru znajdują się grunty rolne należące III, IV, V lub VI klasy bonitacyjnej.
- Obecny charakter roślinności jest wynikiem naturalnych tendencji rozwoju (gleby, klimatu, wody) oraz działalności antropogenicznych (zagospodarowanie terenu, działalność rolnicza, przekształcenia gruntów). Szatę roślinną tworzą: zbiorowiska łąkowe i pastwiskowe, torfowiska oraz zbiorowiska wodne, zbiorowiska towarzyszące polom uprawnym, zbiorowiska leśne, urządzona zieleń towarzysząca zabudowie, pozostały drzewostan.
- Teren opracowania znajduje się zasięgu Obszaru Natura 2000 Puszcza Piska PLB 280008 (ostoja ptasia), a także obowiązuje ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów – obligatoryjna na terytorium całego kraju, w tym w granicach obszaru mpzp.
- System przyrodniczy – w obszarze objętym projektowanym mpzp:
 - występują komponenty przyrodnicze o znaczeniu ponadlokalnym (wojewódzkich i krajowym):
 - węzeł ekologiczny Puszczy Piskiej – obejmuje swym zasięgiem niewielkie fragmenty położone w północnej części opracowania. Tereny te stanowią południowy skraj Puszczy Piskiej (jeden z największych ekosystemów leśnych występujących w kraju);
 - współwystępują komponenty o znaczeniu lokalnym (gminnym i miejscowym):
 - korytarz lokalny – obejmuje swym zasięgiem dolinę rzeki Szkwy wraz z najbliższym otoczeniem (mozaika terenów rolniczych, zadrzewionych i zakrzewionych oraz lokalnych podmokłości);
 - płat ekologiczny – znajduje się we wschodniej części terenu opracowania, stanowiąc fragment enklawy leśnej występującej w otoczeniu miejscowości Rozogi;
 - współwystępują mikrokorytarze i mikropląty ekologiczne;
- Nie występują tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi.
- W obszarze występuje tzw. „obszar szczególnego zagrożenia powodzią” (w dolinie rzeki Szkwy).
- Aktualne zmiany w środowisku przyrodniczym w obrębie obszaru projektu mpzp posiadają głównie charakter antropogeniczny, ale występują także zmiany naturalne. Antropogeniczne zmiany obejmują tereny miejscowości Rozogi oraz przekształcenia związane z realizacją obiektów infrastruktury komunikacyjnej i technicznej. Ponadto zmiany wywołane działalnością człowieka związane są z rolniczym użytkowaniem gruntów oraz prowadzoną gospodarką leśną. Intensywność zmian antropogenicznych jest zróżnicowana. Naturalne zmiany w środowisku obejmują przede wszystkim wtórną sukcesję roślinności. Intensywność zmian naturalnych jest przeciętna i skoncentrowana głównie przy ekosystemach leśnych, wodnych oraz na terenach zaniechanej działalności rolniczej i w obrębie nieużytków.

POTENCJALNE ZMIANY ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Zasadniczo dotychczasowe użytkowanie przestrzeni terenu projektu mpzp jest spójne z uwarunkowaniami i wymaganiami przyrodniczymi. Obszar stanowią przede wszystkim tereny czynne biologicznie (łąki, pastwiska, grunty orne oraz lasy). Tereny zabudowane występują w postaci historycznie ukształtowanej zabudowy miejscowości w Rozogi. Rozwój gospodarczy opierał się głównie na wykorzystaniu zasobów lokalnych. Wysoki odsetek terenów czynnych biologicznie oraz rolnicza działalność mieszkańców sprzyjały kształtowaniu się najbardziej odpowiedniego dla zachowania walorów środowiska przyrodniczego kierunku zagospodarowania powierzchni.

Widoczna jest pewna tendencja do coraz częstszego zaniechania działalności rolniczej przez mieszkańców i utrzymania ze źródeł pozarolniczych. Obszar projektu mpzp stopniowo przekształcany jest pod funkcje związane z zabudową mieszkaniową i usługową oraz produkcyjno-gospodarczą. Konsekwencją rozwoju osadniczego jest zmniejszanie się przestrzeni naturalnych. Panują tu sprzyjające warunki fizjograficzne, odpowiednie warunki bioklimatyczne, brak terenów zdegradowanych i poprawny stan środowiska, co predestynuje te tereny do wprowadzania zabudowy.

Biorąc pod uwagę dotychczasowe użytkowanie obszaru projektu mpzp, pozostawienie aktualnej formy zagospodarowania przestrzeni będzie skutkować:

- dalszym oddziaływaniem zurbanizowanych przestrzeni miejscowości Rozogi;
- dalszym wykorzystaniem rolniczym obszaru, które powodować będzie kontynuację przekształceń agrotechnicznych i związanych z funkcjonowaniem rolniczej przestrzeni produkcyjnej, co przyczyni się do zmiany składu mechanicznego gleb, składu gatunkowego roślin i zwierząt, obniżeniem bioróżnorodności oraz wprowadzaniem gatunków synantropijnych;
- kontynuacją obciążeń środowiska związanych z obecnością szlaków komunikacyjnych oraz infrastruktury technicznej.
- rozjeżdżaniem, wydeptywaniem, wyniszczaniem powierzchni terenu wskutek działalności człowieka i w konsekwencji częściowa lub pełna likwidacja roślinności murawowej i trawiastej;
- stopniową degradacją zasobów wód podziemnych, do których przedostawać się będą zanieczyszczenia z wód powierzchniowych, terenów zabudowanych nieskanalizowanych oraz terenów użytkowanych rolniczo;
- zmianami w obszarach leśnych, zarówno pod względem zadrzewiania obszarów nieporośniętych drzewostanem leśnym jak i dalszą wycinką związaną z gospodarką leśną;
- postępującą, dalszą sukcesją roślinności, związaną ze spontanicznym, niekontrolowanym przyrostem szaty roślinnej, relatywnie mało wartościowej przyrodniczo i o małych walorach krajobrazowych, głównie w obrębie nieużytkowanych partii użytków rolnych oraz na skraju lasów i w sąsiedztwie drobnych zbiorników wodnych (zarastanie);
- postępującą eutrofizacją, na terenach narażonych na wystąpienie tego typu procesu (zakwit wód śródlądowych, a w konsekwencji stopniowa redukcja zawartości tlenu).

Z uwagi na utrwalenie się na znacznym obszarze mpzp istniejącego układu funkcjonalno-przestrzennego dalsze zmiany w środowisku, krajobrazie i gospodarce będą zachodziły stopniowo. Zahamowanie procesów degradacji środowiska zależne będzie od dotrzymania norm, standardów i przepisów odnośnie ochrony środowiska i zasobów przyrodniczych. Dotyczy to szczególnie ochrony przed zanieczyszczeniami powietrza, gruntu i wód, a także spójności i ładu przestrzennego (krajobrazu). Poprawa stanu tych elementów następuje stosunkowo szybko, z uwagi na łatwość ich regeneracji.

Obszar projektu mpzp wykazuje predyspozycje do podtrzymania i dalszego rozwoju funkcji użytkowych, który powinien odbywać się zgodnie z zasadą rozwoju zrównoważonego, polegającą na racjonalnym gospodarowaniu zasobami środowiska, integrującym potrzeby ekonomiczne i społeczne, z potrzebą właściwego funkcjonowania środowiska przyrodniczego. W tym kontekście istotna jest minimalizacja negatywnych oddziaływań planowanego zagospodarowania na środowisko. Należy przede wszystkim unikać sytuacji konfliktowych, które mogą pojawiać się zwłaszcza w związku z występowaniem kompleksów leśnych (w tym komponentów współtworzących ponadlokalne struktury przyrodnicze), obecnością wód powierzchniowych płynących oraz gruntów słabonośnych.

PROGNOZOWANE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO USTALEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Procedowany projekt mpzp ma na celu ustalenie zasad zagospodarowania w oparciu o ustalone funkcje terenu, w tym wprowadzoną możliwość zainwestowania poszczególnych funkcji użytkowych, a także obsługę komunikacyjną i techniczną. W związku z powyższym nie do uniknięcia są konsekwencje realizacji planowanego zagospodarowania w zakresie oddziaływania na środowisko przyrodnicze. W niniejszej prognozie ocenione zostały potencjalne oddziaływania na środowisko, które mogą wynikać wprost z zapisów planu miejscowego.

Oceniono (rozdział 6 Prognozy) ustalenia projektu mpzp w odniesieniu do:

- poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego i kulturowego (z uwzględnieniem zależności między nimi) – roślin, zwierząt i różnorodności biologicznej, ludzi, wód powierzchniowych i podziemnych,

powietrza atmosferycznego, powierzchni i ukształtowania ziemi, krajobrazu, warunków klimatycznych, zasobów naturalnych, zabytków i dóbr materialnych,

- form ochrony przyrody, w tym celu i przedmiotu ochrony, integralności obszarów Natura 2000,
- kwalifikacji oddziaływań jako znaczące, oraz podziału oddziaływań na: bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe, pozytywne i negatywne.

Informacje zawarte w Prognozie zostały dostosowane stosownie do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz stosownie do stanu wiedzy i metod oceny. Ocenie poddano przede wszystkim proponowane przeznaczenie terenu, natomiast podkreśla się, że projekt mpzp ustala parametry i zasady zagospodarowania, zaś nie precyzuje konkretnych rodzajów przedsięwzięć, a co tym idzie utrudnione jest precyzyjne określenie oddziaływań na środowisko przyrodnicze.

W ujęciu ogólnym oddziaływanie na środowisko wystąpi:

- w trakcie realizacji zagospodarowania, przewidzianego projektem mpzp, co będzie miało przejściowy charakter (krótkoterminowy i chwilowy) i dotyczyć będzie głównie:
 - drobnych przekształceń wierzchnich warstw terenu (rozjeżdżanie terenu przy pracach pojazdów budowlanych, tymczasowe składowania materiałów budowlanych, wykopy itp.),
 - emisji zanieczyszczeń spalinowych (praca sprzętu budowlanego) i zanieczyszczeń pyłowych (pylenie gruntu),
 - hałasu (praca sprzętu budowlanego, ruch pojazdów budowlanych),
 - krajobrazu (czasowe zmiany estetyczne związane z budową zainwestowania),
 - likwidacji istniejącej roślinności, głównie murawowej oraz częściowo drzewiastej i krzewiastej, która w znacznej mierze zostanie odtworzona/zastąpiona inną w ramach funkcjonowania powierzchni biologicznie czynnych i zieleni w obrębie poszczególnych wydziałów.
- w fazie funkcjonowania zagospodarowania, przewidzianego w projekcie mpzp. Dotyczyć to będzie głównie:
 - wyłączenia gruntów rolnych z użytkowania rolniczego – nie będzie to oddziaływanie znaczące dla zasobów glebowych Gminy, z racji występowania w większości przeciętnych warunków glebowych na terenie objętym projektem mpzp (przeważają gleby przeciętnych i niskich klas bonitacyjnej) oraz istnienie zwartych struktur zabudowy miejscowości Rozogi,
 - emisji zanieczyszczeń do powietrza, w tym emisji zanieczyszczeń technologicznych do powietrza i emisji hałasu związanej z funkcjonowaniem zabudowy usługowej i produkcyjnej oraz ruchem komunikacyjnym,
 - pogarszania lokalnych warunków akustycznych,
 - zmian w krajobrazie, przy czym projektowane zagospodarowanie terenu pod względem funkcjonalnym i przestrzennym będzie uwzględniać wymagania ładu przestrzennego, urbanistyki i architektury, walory architektoniczne i krajobrazowe,
 - powiększenia dóbr materialnych o nowe tereny mieszkaniowe, usługowe, ciągi komunikacyjne oraz elementy infrastruktury technicznej,
 - pozytywnego wpływu na lokalny rynek zatrudnienia oraz zwiększenie podaży terenów mieszkaniowych.

ODDZIAŁYWANIE TRANSGRANICZNE USTALEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Ustalenia projektu mpzp nie będą oddziaływać transgranicznie.

ROZWIĄZANA ALTERNATYWNE DO ZAPROPONOWANYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE

Nie proponuje się rozwiązań alternatywnych.

ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

Z uwagi na charakter działań proponowanych w projekcie mpzp oraz z racji braku ich znaczącego, negatywnego wpływu na obszary Natura 2000, nie zachodzi konieczność kompensacji przyrodniczej.

W projekcie mpzp zawarto ustalenia, które ograniczą lub zminimalizują skutki oddziaływania przewidzianego zagospodarowania przestrzennego na środowisko przyrodnicze.

WNIOSKI I REKOMENDACJE DO DALSZYCH DZIAŁAŃ PLANISTYCZNYCH

W celu eliminacji lub ograniczenia ewentualnych negatywnych skutków realizacji ustaleń projektu mpzp, pożądane byłoby m.in.:

- możliwie maksymalne zachowanie istniejących zadrzewień w obrębie wydzieli funkcjonalnych oraz ich wykorzystanie w kształtowaniu terenów biologicznie czynnych w ramach funkcjonowania zabudowy;
- postuluje się wprowadzenie nasadzeń zieleni wysokopiennej, w celu odseparowania planowanych terenów P/U w miejscach, gdzie sąsiadują one z istniejącymi terenami zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej;
- estetyzacja obszaru zielenią urządzoną i małą architekturą;
- postuluje się otoczyć tereny oczyszczalni ścieków oraz przepompowni ścieków pasem zieleni izolacyjnej ograniczających rozprzestrzenianie się uciążliwych substancji;
- w terenach utwardzanych (np. parkingach, drogach wewnętrznych osiedlowych) stosowanie płyt ażurowych (kraty chodnikowe, parkingowe) lub innych technologii zapewniających przepuszczalność nawierzchni,
- realizację kanalizacji deszczowej w obszarach pojawiających się podtopień w wyniku gwałtownych i intensywnych opadów atmosferycznych;
- wyprzedzająca realizacja kanalizacji sanitarnej na terenach planowanej zabudowy lub jak najszybsze włączenie całego obszaru w system kanalizacji sanitarnej;
- dla nowych obiektów wymagających zaopatrzenia w ciepło i energię stosowanie urządzeń grzewczych o wysokiej sprawności i niskim stopniu emisji, w tym np. stosowanie mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii (np. kolektory słoneczne, panele fotowoltaiczne);
- ograniczenie do minimum, przewidywanych, drobnych zmian w ukształtowaniu terenu związanych z realizacją planowanego zainwestowania (obiekty budowlane, tereny komunikacyjne, infrastruktura techniczna);
- zabezpieczenie wód przed zanieczyszczeniami, w tym prowadzenie robót w taki sposób, aby nie dopuścić do zanieczyszczenia wód, ani też pogorszenia ich stanu ilościowego i jakościowego;
- przy budowie, rozbudowie lub modernizacji obiektów budowlanych stosowanie rozwiązań ograniczających skutki ujemnego oddziaływania na grunty;
- rekultywacja terenów zniszczonych w czasie trwania prac budowlanych;
- zabezpieczenie mas ziemnych zgodnie z przepisami prawa (masy ziemne z wykopów należy zagospodarować na terenie własnej działki lub wywieźć na miejsce wskazane przez odpowiednie służby gminne. Masy ziemne mogą zostać wyłączone spod ustawy o odpadach tylko wówczas, jeżeli dotyczą niezanieczyszczonej gleby i innych materiałów występujących w stanie naturalnym, wydobytych w trakcie robót budowlanych, pod warunkiem, że materiał ten zostanie wykorzystany do celów budowlanych w stanie naturalnym, na którym został wydobyty);
- w przypadku odkrycia – podczas prowadzenia robót budowlanych lub ziemnych – wykopalisk archeologicznych lub przedmiotu, co do którego istnieje przypuszczenie, iż jest on zabytkiem, należy wstrzymać wszelkie roboty mogące uszkodzić lub zniszczyć odkryty przedmiot, zabezpieczyć ten przedmiot i miejsce jego odkrycia przy pomocy dostępnych środków i niezwłocznie zawiadomić o tym wojewódzkiego konserwatora zabytków lub władze Gminy.

1 WPROWADZENIE

CEL I PRZEDMIOT OPRACOWANIA

Celem opracowania jest wykonanie prognozy oddziaływania na środowisko.

Przedmiotem prognozy jest projekt „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla miejscowości Rozogi i terenów przyległych”, zainicjowany Uchwałą Nr XXIX/173/21 Rady Gminy Rozogi z dnia 29 marca 2021 r. (dalej: **projekt mpzp**).

PODSTAWY FORMALNO-PRAWNE OPRACOWANIA

Podstawę formalno-prawną prognozy oddziaływania na środowisko stanowią¹:

- ustawa z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- ustawa z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

ZAKRES OPRACOWANIA

Zakres merytoryczny prognozy oddziaływania na środowisko uwzględnia:

- Art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla analizowanego projektu planu miejscowego, wydane przez:
 - Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Olsztynie,
 - Państwowy Powiatowy Inspektorat Sanitarny w Szczycinie.

Część kartograficzną prognozy oddziaływania na środowisko stanowią: **rysunek prognozy oddziaływania na środowisko** (załącznik) oraz **ryciny** (tematyczne mapy poglądowe zamieszczone w poszczególnych rozdziałach).

METODOLOGIA OPRACOWANIA

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu planu miejscowego uwzględnia wytyczne określone w ustawie z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Zastosowano przede wszystkim:

- **metodę oceny realizacji celów i działań przewidzianych w projekcie planu**, opartą na analizie zgodności treści dokumentu z kryteriami zawartymi w obowiązujących międzynarodowych, krajowych i wojewódzkich dokumentach oraz przepisach, aby stwierdzić komplementarność dokumentu z zasadą zrównoważonego rozwoju;
- **metodę macierzy interakcji**, opartą o analizę wpływu przewidzianych w projekcie planu zasad i kierunków zagospodarowania przestrzennego na poszczególne komponenty środowiska, z uwzględnieniem współzależności między nimi.

Prognoza oddziaływania na środowisko opracowywana została **równocześnie z projektem mpzp**. Współpraca przy ustalaniu rozwiązań zawartych w projekcie planu miejscowego miała na celu wyeliminowanie ewentualnych negatywnych skutków tych rozwiązań dla środowiska przyrodniczego.

Przy sporządzaniu prognozy oddziaływania na środowisko, w celu charakterystyki terenu, zasobów środowiska, funkcjonowania ochrony przyrody oraz oceny stanu przekształceń środowiska, wykorzystano m.in.:

- opracowanie ekofizjograficzne podstawowe, wykonane na potrzeby sporządzenia przedmiotowego planu miejscowego,
- dokumenty strategiczne i planistyczne szczebla krajowego, regionalnego i lokalnego,
- materiały i publikacje z dziedziny ochrony środowiska i monitoringu stanu środowiska,
- materiały kartograficzne (mapy tematyczne, mapy topograficzne),

¹ Publikatory poszczególnych aktów prawnych, aktualne na dzień sporządzenia Opracowania, przytoczono w spisie materiałów źródłowych.

- akty prawne, obowiązujące na chwilę opracowania Prognozy,
- informacje zebrane w trakcie wizji lokalnych,
- literaturę branżową i naukową,

Spis wybranych materiałów wyjściowych:

Akty prawne:

- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j.Dz.U.2023 r., poz. 40 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j.Dz.U.2022 poz. 503 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 17 grudnia 2021 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. 2021 r., poz. 2405).
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j.Dz.U.2022 poz. 1029 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j.Dz.U.2014 poz. 112).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U.2016 poz. 2183 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 18 grudnia 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U.2020 poz. 26).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U.2014 poz.1408).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U.2014 poz.1409).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie opracowań ekofizjograficznych (Dz.U.2002 nr 155 poz. 1298).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U.2016 poz. 1911 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (t.j. Dz.U.2019 poz. 1839 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (t.j.Dz.U.2022 poz. 1385 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j.Dz.U.2022 poz. 699 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j.Dz.U.2022 poz. 916 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j.Dz.U.2022 poz. 2625 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j.Dz.U.2022 poz. 840 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j.Dz.U.2022 poz. 2556 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (t.j.Dz.U.2022 poz. 672 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j.Dz.U.2022 poz. 2409).
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (t.j.Dz.U.2023 poz. 682 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (t.j.Dz.U.2023 poz. 633).
- Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t.j.Dz.U.2021 poz. 485 z późn. zm.).

Dokumenty i publikacje:

- Aktualizacja Programu ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami, położonych wzdłuż dróg krajowych oraz wojewódzkich na terenie województwa warmińsko-mazurskiego o obciążeniu ponad 3 mln pojazdów rocznie, których eksploatacja spowodowała negatywne oddziaływanie akustyczne w wyniku przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu określonych wskaźnikami LDWN i LN - w zakresie dróg krajowych, 2019.
- Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Rozogi za 2021 rok, 2022.
- Bilans zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce według stanu na 31. XII. 2021r., 2022, PIG, Warszawa.
- Gminna Ewidencja Zabytków Gminy Rozogi, 2022.
- Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Rozogi na lata 2022-2025, 2022.
- Informator PSH. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce, 2017, PIG, Warszawa.
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego, 2018.
- Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły, 2022, Ministerstwo Infrastruktury, Warszawa.
- Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Szczycieńskiego na lata 2014-2017 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2018-2021, 2014.
- Program Ochrony Środowiska Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2030, 2020.
- Program ochrony powietrza dla strefy warmińsko-mazurskiej ze względu na przekroczenie poziomu dopuszczalnego PM10 i poziomu docelowego benzo(a)pirenu zawartego w pyłe PM10 wraz z planem działań krótkoterminowych, 2020.
- Polityka energetyczna Polski do 2040 r., 2021, Rada Ministrów, Warszawa.
- Raport o stanie gminy Rozogi. Podsumowanie działalności Wójta Gminy Rozogi w roku 2021, 2022.
- Raport o stanie środowiska w województwie warmińsko-mazurskim w 2020 roku, 2020.
- Roczna ocena jakości powietrza w województwie warmińsko-mazurskim, raport wojewódzki za rok 2021, 2022, GIOŚ.
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rozogi, 2023.

Witryny internetowe:

- <http://crfop.gdos.gov.pl>.
- <http://natura2000.gdos.gov.pl>.
- <http://www.gdos.gov.pl>.
- <http://www.geoportal.gov.pl>.
- <http://www.gios.gov.pl>
- <http://www.imgw.pl>.
- <http://www.kzgw.gov.pl>.
- <http://www.mir.gov.pl>.
- <http://www.mos.gov.pl>.
- <http://www.pgi.gov.pl>.
- <http://www.psh.gov.pl>.
- <http://www.stat.gov.pl>.
- <http://www.susza.iung.pulawy.pl>.
- <https://warmińskomazurskie.e-mapa.net/>

2 CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

SZCZEBEL MIĘDZYNARODOWY I UNII EUROPEJSKIEJ

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym (Unijnym) są egzekwowane poprzez transponowanie założeń, zaleceń, dyrektyw lub postanowień do odpowiednich, polskich aktów prawnych i wykonawczych (np. do ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, ustawy o ochronie przyrody, ustawy Prawo wodne, itd.).

Do najważniejszych dokumentów szczebla międzynarodowego i wspólnotowego formułujących cele ochrony środowiska, istotnych z punktu widzenia projektu analizowanego dokumentu, należą:

Konwencja Ramsarska – dokument sporządzony w Ramsar, 1971 r. (zmiany dokumentu w 1982 r. i 1987 r., odpowiednio: Paryż i Regina). Celem dokumentu jest ochrona i utrzymanie w stanie niezmienionym obszarów wodno-błotnych, mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życia ptactwa wodnego.

Konwencja Bońska – dokument został sporządzony w Bonn w 1979 r. ratyfikowany przez Polskę w 1996 r. Celem dokumentu jest ochrona dzikich zwierząt migrujących, stanowiących niezastąpiony element środowiska naturalnego. Dla ochrony tych gatunków konieczne są wspólne wysiłki wszystkich państw posiadających jurysdykcję nad obszarami, w których te zwierzęta przebywają.

Konwencja Berneńska – dokument sporządzony został w Bernie w 1979 r. i ratyfikowany przez Polskę w 1995 r. Celem dokumentu jest ochrona gatunków dzikiej fauny i flory oraz ich siedlisk naturalnych, a zwłaszcza tych gatunków i siedlisk, których ochrona wymaga współdziałania kilku państw oraz wspierania współdziałania w tym zakresie (nacisk na ochronę gatunków zagrożonych i ginących, w tym wędrownych).

Konwencja Genewska – dokument sporządzony w Genewie w 1979 r., wraz z II protokołem siarkowym (sporządzony w 1994 r. w Oslo). Z dokumentów tych wynika konieczność redukcji zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza, przede wszystkim emisji SO₂, NO_x i CO₂.

Konwencja o Różnorodności Biologicznej – dokument sporządzony w 1992 r. w Rio de Janeiro i ratyfikowany przez Polskę w 1996 r. Celem Konwencji jest ochrona różnorodności biologicznej, zrównoważone użytkowanie jej elementów oraz uczciwy i sprawiedliwy podział korzyści wynikających z wykorzystywania zasobów genetycznych, w tym przez odpowiedni dostęp do zasobów genetycznych i odpowiedni transfer właściwych technologii, z uwzględnieniem wszystkich praw do tych zasobów i technologii, a także odpowiednie finansowanie.

Ramowa konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Rio de Janeiro – dokument sporządzony w 1992 r. w Rio de Janeiro i ratyfikowany przez Polskę w 1994 r. Głównym celem dokumentu jest osiągnięcie stabilizacji koncentracji w atmosferze gazów cieplarnianych na takim poziomie, który zapobiegnie niebezpiecznym antropogenicznym oddziaływaniom na klimat.

Ramowa konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Kioto – dokument wraz z Protokołem sporządzony został 1997 r. w Kioto. Precyzuje on zadania w zakresie ograniczania antropogenicznych oddziaływań na klimat, w szczególności zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych.

Porozumienie Paryskie – Podczas Konferencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu w 2015 r. w Paryżu 195 krajów przyjęło pierwsze w historii powszechne i prawnie wiążące światowe porozumienie w dziedzinie klimatu. Podpisywanie porozumienia rozpoczęło się 22 kwietnia 2016 r. Porozumienie zaczęło obowiązywać w listopadzie 2016 r. po jego ratyfikacji przez 55 państwa, które są w sumie odpowiedzialne za 55 % światowych emisji. Porozumienie Paryskie jest drugim, po Protokole w Kioto wiążącym dokumentem realizującym postulat Ramowej Konwencji Klimatycznej. W art. 2 zawarto cel Porozumienia, który zakłada intensyfikację i konieczność podejmowania solidarnych wysiłków zobowiązanych stron do zatrzymania globalnego ocieplenia. Założono następujące cele:

- cel długoterminowy: trzymanie wzrostu średniej temperatury na świecie znacznie niższego niż 2°C powyżej poziomu sprzed epoki przemysłowej;
- dążenie do ograniczenia wzrostu temperatury do 1,5°C;
- jak najszybsze osiągnięcie w skali świata punktu zwrotnego maksymalnego poziomu emisji;
- doprowadzenia do szybkiej redukcji emisji zgodnie z najnowszymi dostępnymi informacjami naukowymi.
- zwiększenie zdolności do adaptacji do negatywnych skutków zmian klimatu,
- zapewnienie spójności przepływów finansowych.

Dyrektywy Unijne regulujące utworzenie Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000, tzn.: a) Dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 roku w sprawie ochrony dziko żyjących ptaków, która zastąpiona została nową Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 roku w sprawie ochrony dzikiego ptactwa, oraz b) Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory.

Dyrektywa Komisji Europejskiej 91/676/EWG, wydana w 1991 r., mająca na celu zmniejszenie wysokiego stopnia zanieczyszczenia wód związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie pojawienia się takiego zanieczyszczenia w przyszłości, co odbywa się m.in. poprzez realizację programów „naprawczych” oraz pomoc we wdrażaniu zasad dobrej praktyki rolniczej. Dyrektywy stały się podstawą stworzenia systemu obszarów stanowiących spójną funkcjonalnie sieć – Europejską Sieć Ekologiczną Natura 2000, umożliwiającą realizację spójnej polityki ochrony zasobów przyrodniczych na obszarze UE, tworzoną przez wyznaczone w ramach dyrektyw: ptasiej i siedliskowej obszary specjalnej ochrony ptaków oraz specjalne obszary ochrony siedlisk.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/60/WE z 23 października 2000 r. (tzw. Ramowa Dyrektywa Wodna), ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej, celem której jest ochrona wód poprzez ustalenie zintegrowanej europejskiej polityki wodnej opartej na przejrzystych, efektywnych i spójnych ramach legislacyjnych, a ponadto uporządkowanie i koordynacja istniejącego europejskiego ustawodawstwa wodnego. Zapisy Ramowej Dyrektywy Wodnej wprowadzają system planowania gospodarowania wodami w podziale na obszary dorzeczy. Dla potrzeb osiągnięcia dobrego stanu wód opracowywane zostały plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy oraz program wodno-środowiskowy kraju.

Agenda 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju, została przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne w dniu 25 września 2015 r. Rezolucja jest programem działań o bezprecedensowym zakresie i znaczeniu, definiującym model zrównoważonego rozwoju na poziomie globalnym. Zgodnie z Agendą 2030 współczesny wysiłek modernizacyjny powinien koncentrować się na wyeliminowaniu ubóstwa we wszystkich jego przejawach, przy równoczesnej realizacji szeregu celów gospodarczych, społecznych i środowiskowych. Agenda 2030 ma charakter uniwersalny, a swoim zakresem obejmuje 17 celów zrównoważonego rozwoju oraz powiązanych z nimi 169 zadań, które oddają trzy wymiary zrównoważonego rozwoju – gospodarczy, społeczny i środowiskowy.

Ramy polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030 – wraz z końcem 2020 roku wygasły postanowienia dotychczasowego pakietu klimatyczno-energetycznego, przyjętego przez Państwa członkowskie w 2008 r.² Ramy polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030 zawierają ogólnounijne założenia i cele polityki na lata 2021-2030. Aktualne cele (ramy) zakładają:

- ograniczenie o co najmniej 40 % emisję gazów cieplarnianych (w stosunku do poziomu z 1990 r.),
- zwiększenie do co najmniej 32 % udziału energii ze źródeł odnawialnych w całkowitym zużyciu energii,
- zwiększenie o co najmniej 32,5 % efektywność energetyczną.

W ramach Europejskiego Zielonego Ładu, we wrześniu 2020 r. Komisja Europejska zaproponowała zwiększenie docelowego poziomu redukcji emisji gazów cieplarnianych, z uwzględnieniem emisji i pochłaniania emisji, do co najmniej 55 proc. do 2030 r. w stosunku do poziomu z 1990 r. Aktualnie trwają prace nad opracowaniem wniosków ustawodawczych, niezbędnych do realizacji zakładanych celów, a w konsekwencji przejścia UE na gospodarkę neutralną dla klimatu.³

² Dotychczasowy pakiet klimatyczno-energetyczny (zwany skrótnie „3x20”) akcentował najważniejsze cele polityki klimatycznej Unii Europejskiej w horyzoncie do 2020 roku:

- redukcja do 2020 r. emisji gazów cieplarnianych o 20% w stosunku do poziomu z 1990 r.,
- zwiększenie udziału energii odnawialnej do 20% w całkowitym zużyciu energii w 2020 r. (dla Polski ustalono wzrost udziału energii odnawialnej do 15%),
- zmniejszenie zużycia energii o 20% w odniesieniu do poziomów przewidywanych w 2020 r., poprzez zwiększenie efektywności energetycznej.

³ https://ec.europa.eu/clima/policies/strategies/2030_pl

„Europejski zielony ład” to komunikat Komisji Europejskiej do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów, przedstawiony w Brukseli 11 grudnia 2019 r. W komunikacie tym zaktualizowano zobowiązanie Komisji do rozwiązywania problemów związanych z klimatem i środowiskiem naturalnym - nowa strategia na rzecz wzrostu, przekształcenie UE w sprawiedliwe i prosperujące społeczeństwo żyjące w nowoczesnej, oszczędnej i konkurencyjnej gospodarce, która w 2050 r. osiągnie zerowy poziom emisji gazów cieplarnianych netto i w ramach której wzrost gospodarczy będzie oddzielony od wykorzystania zasobów naturalnych.

Wśród szeregu inicjatyw, mających pomóc w osiągnięciu celów Europejskiego Zielonego Ładu znajduje się „Wspieranie zielonego finansowania i zielonych inwestycji oraz zapewnienie sprawiedliwej transformacji”. Mechanizm sprawiedliwej transformacji koncentruje się na regionach i sektorach, które najsilniej odczują skutki zmiany klimatu i degradacji środowiska ze względu na swoją zależność od paliw kopalnych i wysoko emisyjnych procesów. Środki na potrzeby tego mechanizmu będą pochodzić z budżetu UE oraz ze źródeł finansowania Grupy EBI, co pozwoli pozyskać konieczne zasoby prywatne i publiczne. Wsparcie będzie związane z promowaniem przechodzenia na działania niskoemisyjne i wspierające odporność na zmianę klimatu. Będzie ono również miało na celu ochronę obywateli i pracowników, którzy najsilniej odczują skutki transformacji.

SZCZEBEL KRAJOWY

Cele ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia projektu analizowanego dokumentu, ustanowione na szczeblu krajowym określone są przede wszystkim w następujących dokumentach:

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej – przyjęta w 1997 r., w Art. 5 Konstytucji RP zapisano: *Rzeczpospolita Polska (...) zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju.*

Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK) – jest to Program rozbudowy systemów oczyszczalni ścieków w sektorze komunalnym, którego celem jest wyeliminowanie nieoczyszczonych ścieków (ze źródeł miejskich i aglomeracji) z wód powierzchniowych. Obecnie obowiązuje **VI aktualizacja KPOŚK**, zatwierdzona przez Radę Ministrów w 2022 roku. KPOŚK zawierała listę zadań zaplanowanych przez samorządy do realizacji w latach 2021-2027 i dotyczy 1524 aglomeracji o równorzędnej liczbie mieszkańców 37,1 mln), w których zlokalizowanych jest 1653 oczyszczalni ścieków komunalnych. Koszt inwestycji zgłoszonych do VI aktualizacji KPOŚK wyniósł 28,7 mld, w tym zaplanowana jest m.in. budowa 60 oczyszczalni ścieków oraz 8022 km sieci kanalizacyjnej. Na obszarze gminy Rozogi nie została jak dotąd wyznaczona aglomeracja ściekowa (stan na październik 2022). Najbliżej położona aglomeracja znajduje się natomiast w Myszyńcu, miasta oddalonego o ok. 9,5 km na południe od granicy terenu mpzp.

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do 2020 z perspektywą do roku 2030 - przyjęty w 2013 roku, jest pierwszym dokumentem strategicznym, który bezpośrednio dotyczy kwestii adaptacji do zmian klimatu. Celem głównym SPA jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. Ponadto określono 6 celów szczegółowych, które są spójne z kluczowymi zintegrowanymi strategiami kraju:

- Cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska.
- Cel 2. Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich.
- Cel 3. Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu.
- Cel 4. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu.
- Cel 5. Stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu.
- Cel 6. Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu.

Strategia na rzecz odpowiedzialnego rozwoju do 2020 z perspektywą do 2030 – Strategia przyjęta została w 2017 roku, zastępując „Strategię Rozwoju Kraju 2020”. Cel główny „Strategii na rzecz odpowiedzialnego rozwoju (...)” zakłada zrównoważony rozwój kraju, oparty o:

- I Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną.
- II Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony.
- III Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu.

Polityka ekologiczna państwa 2030⁴ - przyjęta została w lipcu 2019 r., stanowi najważniejszą strategię rozwoju kraju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej. Jej cel główny to: Rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców. Do realizacji celu głównego wytypowano trzy cele szczegółowe:

- Cel szczegółowy I: Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego.
- Cel szczegółowy II: Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska.
- Cel szczegółowy III: Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zapobieganie ryzyku klęsk żywiołowych.

Realizacja w/w celów środowiskowych będzie wspierana przez cele horyzontalne:

- Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa.
- Środowisko i administracja. Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska.

⁴ Polityka ekologiczna państwa 2030 uchyla Strategię „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko – perspektywa do 2020 r.” w części dotyczącej Celu 1. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska i Celu 3. Poprawa stanu środowiska.

3 ZAWARTOŚĆ I GŁÓWNE CELE PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

3.1 GŁÓWNE CELE I USTALENIA PROJEKTU DOKUMENTU

Projekt „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla miejscowości Rozogi i terenów przyległych” sporządzony został w celu **dalszego rozwoju zagospodarowania mieszkaniowego, mieszkaniowo-usługowego, usługowego oraz produkcyjno-usługowego** na obszarze do tego predysponowanym – w miejscowości Rozogi i terenach przyległych.

Jednocześnie zaznacza się, iż **ustalenia projektu mpzp nie stanowią w większości szczególnie istotnych zmian funkcjonalnych w stosunku do zapisów aktualnie obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego**, przyjętego na mocy Uchwały nr XXVI/193/17 Rady Gminy Rozogi z dnia 9 października 2017 r., który obejmuje znaczną część obszaru opracowania. Funkcje poszczególnych terenów funkcjonalnych zostaną w większości podtrzymane, natomiast zmiany przestrzenne dotyczyć będą w szczególności obszarów, w których wystąpiły potrzeby społeczne, ekonomiczne i przestrzenno-środowiskowe, co jest zgodne z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Ponadto na etapie procedowania aktualnie obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przeprowadzona prognoza oddziaływania na środowiska została oceniona pozytywnie przez odpowiednie organy, co świadczy o predyspozycji terenu do pełnienia poszczególnych funkcji użytkowych.

Projekt mpzp uwzględnia potrzeby i uwarunkowania społeczne i ekonomiczne oraz wymogi ochrony środowiska i zasobów dóbr kultury. Regulacje zawarte w projekcie mpzp dotyczą przeznaczenia terenu oraz określenia sposobu zagospodarowania i warunków zabudowy, z uwzględnieniem zakresu ustaleń określonych w art. 15 ust. 2-3 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Projekt mpzp składa się z części tekstowej i z części graficznej. Wyróżniono tereny o następującym przeznaczeniu:

- **MN** – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;
- **MN/U** – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usługowej;
- **MW/U** – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej lub usługowej;
- **U** – tereny zabudowy usługowej;
- **Up** – tereny zabudowy usług publicznych;
- **US** – tereny zabudowy usług sportu i rekreacji;
- **P/U** – tereny zabudowy produkcyjnej, składowej, magazynowej i usługowej;
- **RM** – tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych;
- **R** – tereny rolnicze;
- **KDGP** – tereny dróg klasy drogi głównej ruchu przyspieszonego;
- **KDG** – tereny dróg publicznych klasy drogi głównej;
- **KDZ** – tereny dróg publicznych klasy zbiorczej;
- **KDL** – tereny dróg publicznych klasy drogi lokalnej;
- **KDD** – tereny dróg publicznych klasy drogi dojazdowej;
- **KDW** – tereny dróg wewnętrznych;
- **KS** – tereny placów i parkingów publicznych;
- **W** – teren infrastruktury technicznej – wodociągi;
- **K** – tereny infrastruktury technicznej – kanalizacja;
- **K/O** – teren infrastruktury technicznej – kanalizacja i gospodarowanie odpadami;
- **O** – teren infrastruktury technicznej – gospodarowanie odpadami;
- **T** – teren infrastruktury technicznej – telekomunikacja
- **ZL** – lasy;
- **Zn/ZP** – tereny zieleni naturalnej lub urządzonej;
- **ZC** – teren cmentarza;
- **WS** – tereny wód powierzchniowych śródlądowych.

Dla obszaru projektu mpzp określono ustalenia, spośród których najistotniejsze dla środowiska przyrodniczego i jego zasobów są ustalenia dotyczące:

- przeznaczenia terenu funkcjonalnego, podstawowe i uzupełniające;
- zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego;
- zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego;
- zasad kształtowania krajobrazu;
- zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- wymagań wynikających z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznej;
- zasad kształtowania zabudowy oraz wskaźników zagospodarowania terenu;
- granic i sposobów zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie, ustalonych na podstawie odrębnych przepisów;
- szczególnych warunków zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w użytkowaniu;
- zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej.

3.2 POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI SZCZEBŁA REGIONALNEGO I LOKALNEGO

Rozstrzygnięcia zawarte w projekcie mpzp zostały przeanalizowane w odniesieniu do następujących dokumentów strategicznych i planistycznych szczebla regionalnego i lokalnego:

WARMIŃSKO MAZURSKIE 2030. STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO

Dokument przyjęty został na mocy Uchwały nr XIV/243/20 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 18 lutego 2020 r.

Cel główny określono jako: *spójność ekonomiczna, społeczna i przestrzenna Warmii i Mazur z regionami Europy*.

Cele strategiczne Strategii rozwoju województwa warmińsko-mazurskiego, wynikające ze wspomnianych wcześniej trzech priorytetów, to: *Kompetencje przyszłości, Inteligentna produktywność, Kreatywna aktywność i Mocne fundamenty*.

Cele strategiczne będą realizowane za pomocą różnorodnych celów operacyjnych i kierunków działań. W kontekście projektowanego dokumentu oraz oddziaływania jego ustaleń na środowisko, najistotniejsze znaczenie mają następujące kierunki działań, określone w ramach celu strategicznego Mocne fundamenty i jego celu operacyjnego *Wyjątkowe środowisko przyrodnicze*:

- redukcja emisji zanieczyszczeń powietrza, w szczególności z niskich źródeł emisji oraz poprzez stosowanie ogrzewania oraz rozwój transportu przyjaznego środowisku (np. elektromobilność, transport rowerowy);
- przechodzenie na gospodarkę o obiegu zamkniętym (gospodarka odpadami, ekoinnowacje, gospodarka zasobooszczędna, zielona przedsiębiorczość, czystsza produkcja, przedłużanie czasu życia obecnych na rynku produktów itp.);
- zapobieganie powstawaniu odpadów i racjonalna gospodarka odpadami, w tym selektywna zbiórka odpadów, recykling, odzysk.

PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Dokument przyjęto Uchwałą Nr XXXIX/832/18 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 sierpnia 2018 r. Plan definiuje wizję rozwoju województwa oraz określa cele i nadrzędne zasady polityki przestrzennej województwa.

Celem głównym polityki przestrzennej jest: *ład przestrzenny i zrównoważony rozwój jako podstawa kształtowania polityki przestrzennej województwa*.

Cele szczegółowe polityki przestrzennej określone zostały następująco:

- 1) *Dążenie w gospodarowaniu przestrzenią do uporządkowania i harmonii pomiędzy różnymi elementami i funkcjami tej przestrzeni dla ochrony ładu przestrzennego, jako niezbędnego wyznacznika równoważenia rozwoju.*

- 2) *Podwyższenie konkurencyjności regionu, w szczególności poprzez podnoszenie innowacyjności atrakcyjności jego głównych ośrodków miejskich.*
- 3) *Poprawa jakości wewnętrznej regionu poprzez promowanie integracji funkcjonalnej i tworzenie warunków dla wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich, z wykorzystaniem potencjałów wewnętrznych.*
- 4) *Poprawa dostępności terytorialnej regionu w relacjach zewnętrznych i wewnętrznych poprzez rozwijanie systemów infrastruktury technicznej, w tym infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej.*
- 5) *Zachowanie i odtwarzanie wysokiej jakości struktur przyrodniczo-kulturowych i krajobrazowych regionu oraz zrównoważone korzystanie z zasobów środowiska, stanowiące istotny element polityki rozwoju województwa.*
- 6) *Zwiększenie odporności przestrzeni województwa na zagrożenia naturalne i antropogeniczne oraz utratę bezpieczeństwa energetycznego, a także uwzględnianie w polityce przestrzennej regionu potrzeb obronnych państwa.*

„Rozwój zrównoważony” zajmuje szczególne miejsce w polityce przestrzennej województwa. Wybrzmiewa ona nie tylko w formie celu głównego, ale ma także odzwierciedlenie w przyjętych zasadach zagospodarowania przestrzennego, tzn.:

- zasada racjonalności ekonomicznej oznaczająca uwzględnianie w ramach polityki przestrzennej oceny korzyści społecznych, ekonomicznych i przestrzennych odniesionych do długiego okresu,
- zasada preferencji regeneracji nad zajmowaniem nowych obszarów pod zabudowę oznaczająca efektywne wykorzystanie przestrzeni zurbanizowanej z jednoczesną ochroną przestrzeni przed niekontrolowaną ekspansją zabudowy na nowe tereny; w tym celu preferowana jest intensyfikacja procesów urbanizacyjnych na terenach już zagospodarowanych, przed zainwestowaniem nowych przestrzeni,
- zasada przeczności przewidująca, że działania wobec pojawiających się problemów powinny być podejmowane już wówczas, gdy pojawia się uzasadnione prawdopodobieństwo, że problem wymaga rozwiązania, a nie wtedy, gdy istnieje pełne jego naukowe potwierdzenie. Zasada wymaga, aby wszelkie prawdopodobieństwo wystąpienia negatywnych skutków traktować tak, jak pewność ich wystąpienia,
- zasada prewencji lub inaczej zasada zapobiegania zanieczyszczeniom, czyli likwidacja zanieczyszczeń u źródła; realizacja tej zasady sprowadza się do promocji technologii niskoemisyjnych, przyjaznych środowisku, ograniczania wykorzystania tradycyjnych surowców i energochłonnych dziedzin gospodarowania,
- zasada kompensacji ekologicznej polegająca na takim zarządzaniu przestrzenią, aby zachowana została równowaga przyrodnicza, co oznacza wyrównywanie szkód środowiskowych, wynikających z rozwoju przestrzennego, wzrostu poziomu urbanizacji i inwestycji niezbędnych ze względów społeczno-gospodarczych, a pozbawionych neutralnej alternatywy wobec środowiska.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO DO ROKU 2030

Dokument przyjęty został w 2021 roku, na mocy Uchwały nr XXIV/382/21 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 16 lutego 2021 r.

Program Ochrony Środowiska jest narzędziem realizacji polityki ochrony środowiska, zbieżnej z założeniami najważniejszych dokumentów strategicznych i programowych, w województwie warmińsko-mazurskim. Określa obszary, kierunki interwencji i zadania służące poprawie stanu środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego jego mieszkańców. Zapewnia ciągłość działań związanych z tworzeniem warunków zrównoważonego rozwoju województwa, jest kontynuacją i rozszerzeniem planów określonych w poprzednio obowiązującym Programie.

Program obejmuje 10 obszarów interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza; Zagrożenia hałasem; Pola elektromagnetyczne; Gospodarowanie wodami; Gospodarka wodno-ściekowa; Zasoby geologiczne; Gleby; Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów; Zasoby przyrodnicze; Zagrożenia poważnymi awariami.

AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA PRZED HAŁASEM DLA TERENÓW POZA AGLOMERACJAMI, POŁOŻONYCH WZDŁUŻ DRÓG KRAJOWYCH ORAZ WOJEWÓDZKICH NA TERENIE WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO, O OBCIĄŻENIU PONAD 3 MLN POJAZDÓW ROCZNIE, KTÓRYCH EKSPLOATACJA SPOWODOWAŁA NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIE AKUSTYCZNE W WYNIKU PRZEKROCZENIA DOPUSZCZALNYCH POZIOMÓW HAŁASU OKREŚLONYCH WSKAŹNIKAMI L_{DWN} I L_N

Dokument przyjęty został Uchwałą Nr XXXVIII/822/18 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26 czerwca 2018 r.

Głównym celem Programu jest wskazanie kierunków i działań, których konsekwentna realizacja spowoduje dostosowanie poziomu hałasu do dopuszczalnego, na terenach, na których nastąpiły przekroczenia obowiązujących norm. Dokument wskazuje również kierunki działań, mające na celu zapobieganie powstawaniu nowych rejonów konfliktów akustycznych.

W ramach niniejszego Programu opracowana została mapa akustyczna dla odcinka drogi krajowej nr 53 oraz 59. Nie mniej jednak badane odcinki znajdowały się poza granicami gminy Rozogi (w tym terenie objętego opracowaniem).

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ROZOGI

Zgodnie z obowiązującym „*Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rozogi*” (Uchwała Nr LII/322/23 Rady Gminy Rozogi z dnia 1 marca 2023 roku) obszar objęty projektem mpzp wpisuje się w ustalenia Studium, w tym w zakresie możliwości kształtowania kierunków zagospodarowania przestrzennego dla poszczególnych fragmentów obszaru.

OPRACOWANIE EKOFIZJOGRAFICZNE PODSTAWOWE DO MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DLA MIEJSCOWOŚCI ROZOGI I TERENÓW PRZYLEGŁYCH

Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe sporządzono we wrześniu 2022 r. W Opracowaniu zawarte zostały m.in.:

- ogólna charakterystyka środowiska przyrodniczego obszaru i jego otoczenia;
- rozpoznanie i charakterystyka środowiska (charakterystyka poszczególnych elementów środowiska, struktury przyrodniczej obszaru i wzajemnych powiązań elementów środowiska, w tym delimitacja systemu przyrodniczego);
- analiza procesów zachodzących w środowisku, charakterystyka dotychczasowych zmian zachodzących w środowisku oraz wstępna prognoza dalszych zmian zachodzących w środowisku, które mogą być powodowane przez dotychczasowe użytkowanie i zagospodarowanie;
- identyfikacja form ochrony przyrody i ochrony prawnej zasobów użytkowych środowiska;
- ocena stanu i funkcjonowania środowiska (stan i jakość środowiska, identyfikacja zagrożeń i możliwości ich ograniczenia, odporności środowiska na degradację i zdolność do regeneracji, ocena zgodności dotychczasowego użytkowania i zagospodarowania obszaru z cechami i uwarunkowaniami przyrodniczymi);
- uwarunkowania i predyspozycje ekofizjograficzne do rozwoju i kształtowania zagospodarowania przestrzennego.

Zgodnie z Opracowaniem przydatność zasobów i walorów środowiska przyrodniczego obszaru dla rozwoju poszczególnych funkcji użytkowych (mieszkaniowej i usługowej, przemysłowej, rolniczej, turystycznej), związana jest z szeregiem warunków i czynników przyrodniczych, takich jak m.in.:

- ukształtowanie terenu i występowanie poszczególnych klas spadków terenu;
- warunki podłoża budowlanego;
- głębokość zalegania wody podziemnej, w tym wody gruntowej;
- czynniki bioklimatyczne;
- występowanie zasobów użytkowych środowiska przyrodniczego, w tym objętych ochroną prawną oraz stanowiących bariery ekologiczne (ograniczenia ekologiczne) rozwoju zagospodarowania;
- występowanie powierzchniowych lub obiektowych form ochrony przyrody;
- położenie obszaru w na tle systemu powiązań przyrodniczych w skali lokalnej i ponadlokalnej (korytarze i płaty ekologiczne).

Przydatność obszaru dla rozwoju poszczególnych funkcji użytkowych warunkują ponadto możliwości do kształtowania zagospodarowania przestrzennego związane z:

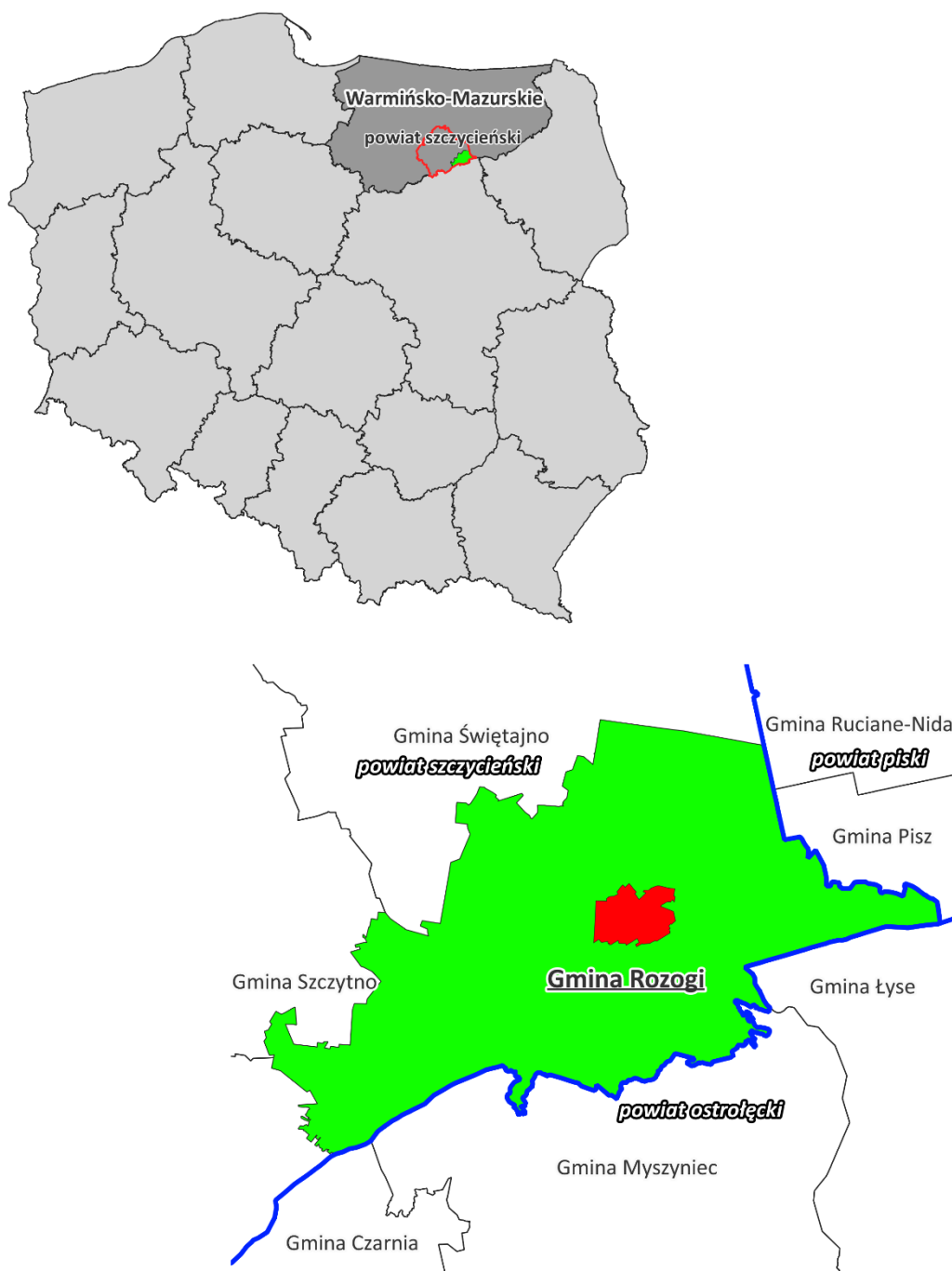
- ograniczeniami i barierami środowiska, związanymi z występowaniem zagrożeń przyrodniczych;
- uwarunkowaniami związanymi z zasobami użytkowymi środowiska;
- uwarunkowaniami związanymi z występowaniem form ochrony przyrody;
- identyfikacją obszarów predysponowanych do pełnienia głównie funkcji przyrodniczych.

4 ŚRODOWISKO I JEGO POTENCJALNE ZMIANY W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

4.1 CHARAKTERYSTYKA STRUKTURY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

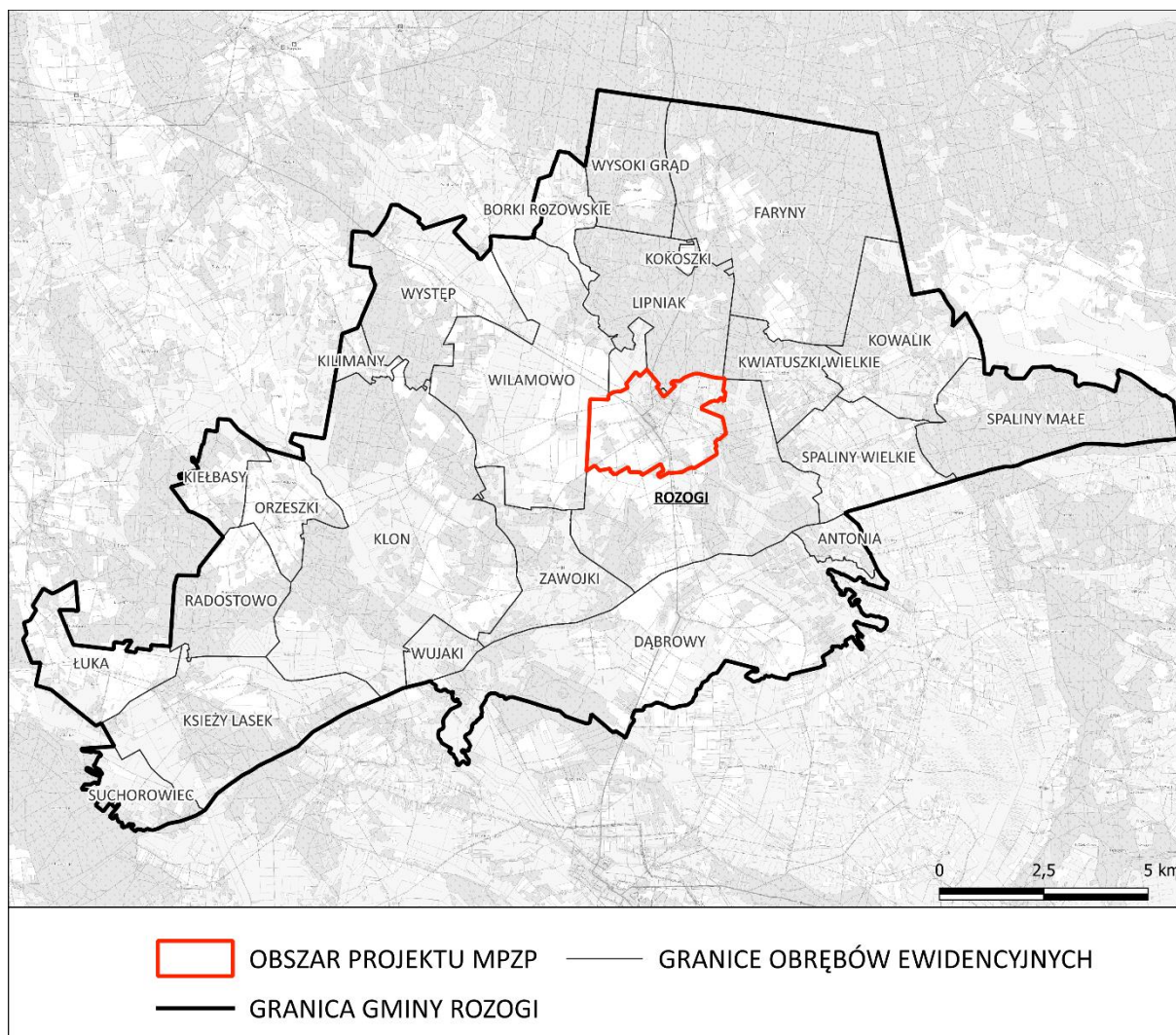
4.1.1 POŁOŻENIE ADMINISTRACYJNE

Obszar będący przedmiotem projektu mpzp położony jest w południowej części województwa warmińsko-mazurskiego, na terenie powiatu szczycieńskiego, w **gminie wiejskiej Rozogi**. Obszar ten obejmuje zwartą zabudowę miejscowości Rozogi i terenów przyległych, obejmując powierzchnię ok. 637 ha.

Ryc. 1 Położenie administracyjne obszaru objętego projektem mpzp – tło krajowe i ponadlokalne

Materiał źródłowy: opracowanie własne według Państwowego Rejestru Granic.

Ryc. 2 Położenie obszaru projektu mpzp w odniesieniu do obrębów ewidencyjnych gminy Rozogi

Materiał źródłowy: opracowanie własne na według Państwowego Rejestru Granic oraz geoportalu.

4.1.2 POŁOŻENIE FIZYCZNOGEOGRAFICZNE

Obszar projektu mpzp położony jest w strefie granicznej:

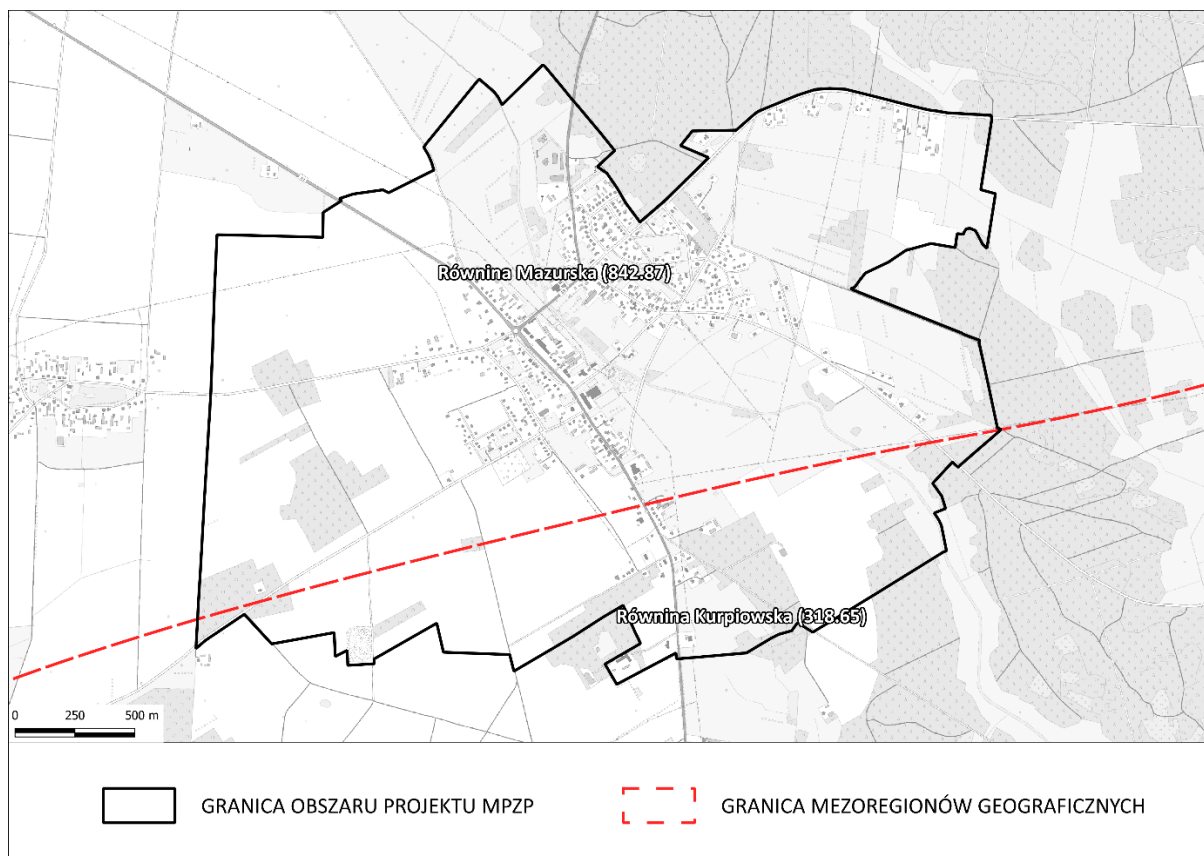
- makroregionu Niziny Północnomazowieckiej (318.6);
- mezoregionu fizycznogeograficznego **Równiny Kurpiowskiej** (318.65) – południowa część Gminy;
- makroregionu Pojezierza Mazurskiego (842.8);
- mezoregionu fizycznogeograficznego **Równiny Mazurskiej** (842.87) – północna część Gminy;

Mezoregion Równina Mazurska (842.87) stanowi przedłużenie Równiny Kurpiowskiej, tworzony przez gęsto zalesiony, równinny obszar z występującymi zbiornikami jeziornymi (do największych jezior Równiny należy Jezioro Roś ok. 1888 ha oraz Jezioro Nidzickie ok. 1818 ha). Kompleksy leśne Równiny Mazurskiej tworzą na wschodzie obszaru Puszcę Piską, na zachodzie zaś Puszcę Nidzicką. Najważniejszymi ciekami wodnymi znajdującymi się w granicach Równiny są dopływy Narwi, rzeki Omulew, Szkwa, Rozoga oraz Pisa⁵.

Mezoregion Równina Kurpiowska (318.65) zajmuje południową część sandru mazurskiego i jest zbudowany z piasków, które na działach międzydolnych tworzą wydmy (dochodzące do 20 m wysokości względnej). Wzdłuż biegu dopływów Narwi, w tym wzdłuż Rozogi i Szkw, rozciągają się podmokłe tarasy zalewowe będące w użytkowaniu łąkowo-pastwiskowym. Miejscami, spod pokrywy piasków wystają kępy zbudowane z glin morenowych i żwirów zlodowacenia warciańskiego (m.in. na północ od Myszynca)⁶

⁵ Według regionalizacji fizycznogeograficznej J. Kondrackiego.

⁶ Materiał źródłowy: Kondracki J., 2002r., *Geografia regionalna Polski*, wyd. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.

Ryc. 3 Położenie fizycznogeograficzne obszaru mpzp

Materiał źródłowy: opracowanie własne według podziału fizycznogeograficznego J. Kondrackiego

4.1.3 POŁOŻENIE ZLEWNIOWE

PODZIAŁ HYDROGRAFICZNY

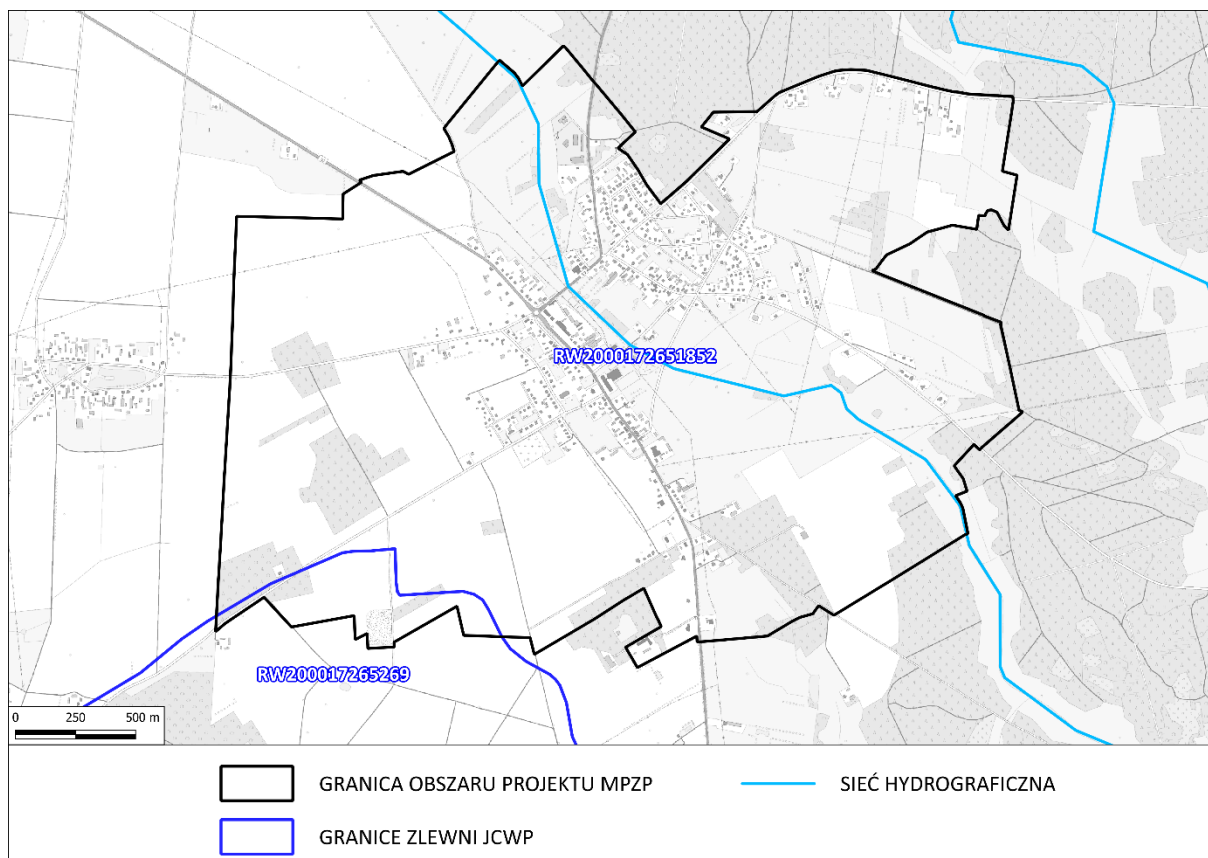
Pod względem podziału hydrograficznego obszar objęty projektem mpzp położony jest w obrębie:

- Dorzecza rzeki Wisły (I rzędu);
 - Zlewni rzeki Narwi (II rzędu);
 - Zlewni rzeki Szkwa (III rzędu).

PODZIAŁ NA JEDNOLITE CZĘŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH

Obszar mpzp położony jest w zasięgu dwóch zlewni Jednolitych Części Wód Powierzchniowych:

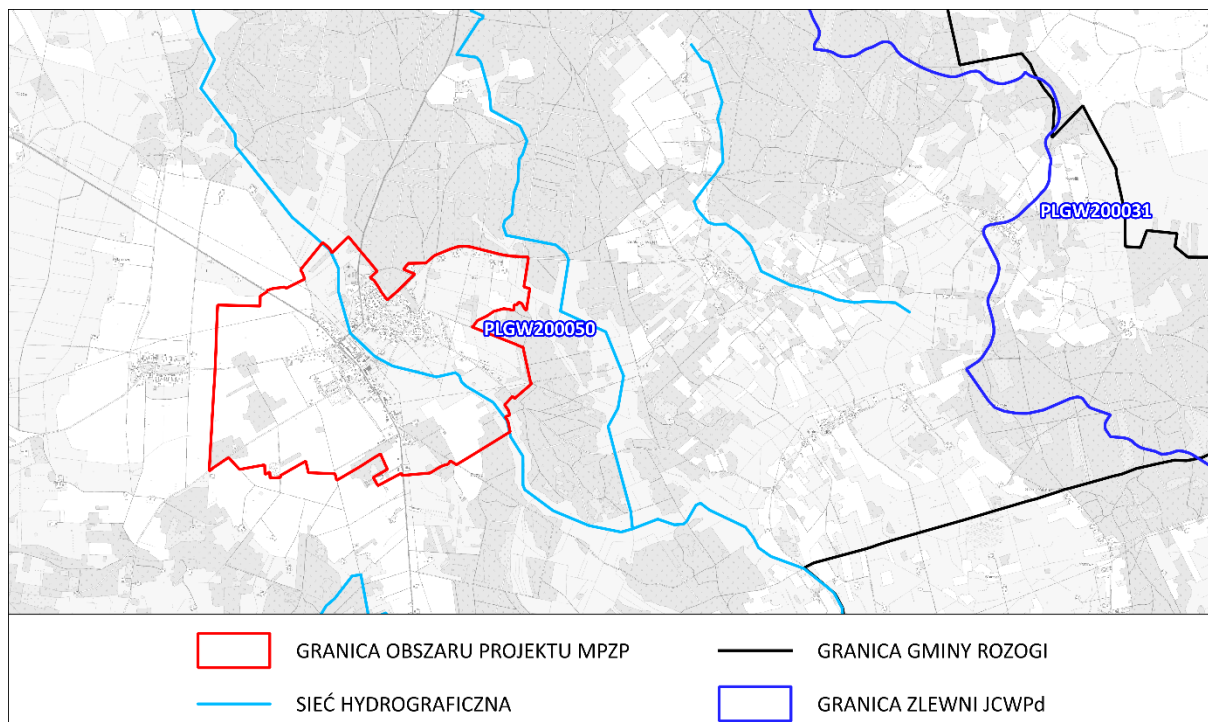
- JCWP Rozoga od źródeł do Radostówki z Radostówką (kod: RW200017265269);
- JCWP Szkwa do dopływu spod Lipniaka z jeziora Świętajno Łąckie (kod: RW2000172651852).

Ryc. 4 Położenie obszaru mpzp w stosunku do zlewni Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP)

Materiał źródłowy: opracowanie własne według danych PGW.

Jednocześnie analizowany obszar zlokalizowany jest w zasięgu Jednolitej Części Wód Podziemnych JCWPd Nr 50 (kod PLGW200050), o łącznej powierzchni zlewni wynoszącej 6 144,09 km² oraz o średniej głębokości < 300-400 m.

Ryc. 5 Położenie obszaru mpzp i gminy Rozogi w stosunku do zlewni Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd)

Materiał źródłowy: opracowanie własne według danych PGW.

4.1.4 WODY POWIERZCHNIOWE

Obszar gminy Rozogi zlokalizowany jest w strefie granicznej między Równiną Kurpiowską a Równiną Mazurską i należy do zlewni rzeki Narwi (prawostronnego dopływu Wisły). Sieć hydrograficzna ukształtowana została w okresie plejstocenu oraz podczas późniejszych procesów holocenów.

Obszar Gminy znajduje się blisko południowej granicy zasięgu najmłodszego zlodowacenia (bałtyckiego), co przekłada się w znacznym stopniu na zasoby wód śródlądowych. Gmina uboga jest bowiem w naturalne zbiorniki wodne w postaci jezior.

W granicach terenu objętego opracowaniem zasoby wód powierzchniowych współtworzą:

- **Szkwa** - rzeka III rzędu, stanowiąca prawostronny dopływ Narwi. Przebiega ona przez centralną część miejscowości Rozogi;
- **system rowów melioracyjnych** – jest stosunkowo rozbudowany i występuje na terenach użytkowanych rolniczo, głównie we wschodniej części obszaru mpz;
- **drobne zbiorniki wodne** – występujące stosunkowo licznie stawy oraz oczka wodne znajdują się przede wszystkim w bliskim sąsiedztwie doliny Szkwy.

4.1.5 WODY PODZIEMNE

WODY GRUNTOWE

W granicach obszaru objętego opracowaniem warunki hydrogeologiczne występowania pierwszego poziomu wód gruntowych są zróżnicowane, na co wpływ ma budowa geologiczna, litologia oraz ukształtowanie powierzchni terenu. Wyróżnić można trzy zasadnicze grupy rejonów, charakteryzujących się odmiennymi warunkami występowania 1-wszego poziomu wód gruntowych⁷:

- **rejon, gdzie woda gruntowa zalega na poziomie 0-2 m p.p.t.**, obejmują tereny położone we wschodniej części opracowania. Płytko zalegający poziom wodonośny związany jest z doliną Szkwy, gdzie wody gruntowe i ich wahania są zależne od opadów atmosferycznych i stanów wody w rzece.
- **rejon, gdzie woda gruntowa zalega na poziomie 2-5 m p.p.t.**, obejmują tereny, gdzie wody gruntowe zalegają pod warstwą utworów piaszczystych i tworzą swobodny poziom wodonośny;
- **rejon, gdzie woda gruntowa zalega na głębokości poniżej 5 m p.p.t.**, obejmują przestrzenie wzniesienia morenowego w zachodniej części terenu opracowania; wody gruntowe zalegają wówczas głęboko pod warstwą utworów piaszczystych.

UŻYTKOWE POZIOMY WODONOŚNE

Wody podziemne o znaczeniu użytkowym występują głównie w piaskach o różnych frakcjach. **Główne użytkowe poziomy wodonośne terenu opracowania związane są z piętrzem czwartorzędowym.** W stosunku do JCWPd nr 50 wyróżnia się dwa piętra wodonośne: czwartorzędowe i paleogeńsko-neogeńskie, przy czym użytkowe poziomy wodonośne związane są głównie z piętrzem czwartorzędowym.

W piętrze czwartorzędowym JCWP nr 50 wyróżnia się trzy poziomy wodonośne⁸:

- pierwszy poziom wodonośny (Q1) – odznacza się dobrym rozpoznaniem warunków hydrogeologicznych; w wielu rejonach jest powszechnie ujmowany studniami wierconymi i stanowi główne źródło zaopatrzenia w wodę; w centralnej części JCWPd nr 50 poziom ten występuje na głębokości od kilku do 25m, a w kierunku południowym głębokość ta zwiększa się i wynosi 10-50m; miąższość kompleksu złożonego z piasków o różnej granulacji i ze żwirów waha się od kilku do 40m, średnio osiągając ok. 20m; zwierciadło wód podziemnych ma tu zwykle charakter napięty; zasilanie poziomu odbywa się przez infiltrację wód opadowych w strefach wododziałowych;
- drugi poziom wodonośny (Q2) – zbudowany jest piasków z drobnopziarnistych; jego głębokość występowania jest zróżnicowana i waha się od 10 do 80m p.p.t.; miąższość warstwy wodonośnej wynosi od kilku do 50m; zwierciadło wód podziemnych jest napięte i stabilizuje się na rzędnych 110-170m n.p.m.; poziom zasilany jest poprzez przesączanie się wód przez rozdzielającą warstwę glin, a także okna hydrogeologiczne;

⁷ Materiał źródłowy: Mapa hydrogeologiczna Polski 1:50 000. Pierwszy poziom wodonośny występowanie i hydrodynamika. Arkusz Myszyniec.

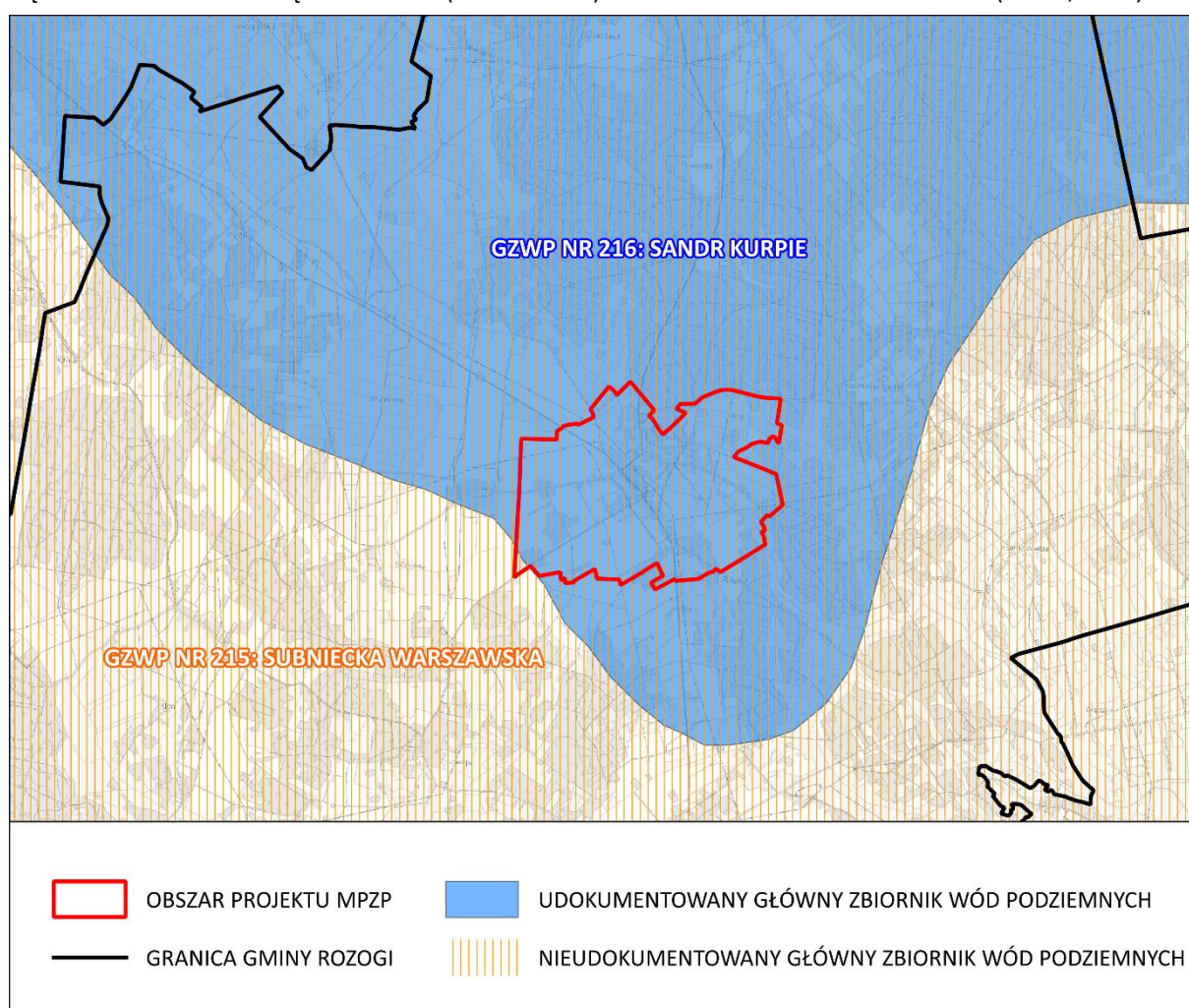
⁸ Materiał źródłowy: <https://www.pgi.gov.pl/>

- trzeci poziom wodonośny (Q3) – występuje fragmentarycznie, tylko w północno-wschodniej i południowo-wschodniej części omawianej JCWPd; warstwa wodonośna występuje w przedziale głębokości 110-150m p.p.t. oraz charakteryzuje się niewielką miąższością, zaledwie od kilku do ok. 20m; poziom zasilany jest przez przesączanie się wód przez utwory trudnoprzepuszczalne, bądź w przypadku braku warstwy izolującej, bezpośrednio z wyżej ległego poziomu wodonośnego.⁹

GŁÓWNE ZBIORNIKI WÓD PODZIEMNYCH

Obszar projektu mpzp niemal w całości znajduje się w zasięgu udokumentowanego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 216 „Sandr Kurpie”

Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 216 „Sandr Kurpie” zajmuje łącznie powierzchnię ok. 1140 km². Jest to zbiornik czwartorzędowy (Q), porowy, o szacunkowych zasobach dyspozycyjnych ok. 134 tys. m³/dobę i średniej głębokości ujęć ok. 2-10 m. Zbiornik posiada co najmniej dwa poziomy wodonośne, gdzie zalegają wody typowe dla sandrów i głębokich piasków. GZWP nr 216 posiada dokumentację hydrologiczną, zatwierdzoną w 1998 roku¹⁰. Dla Zbiornika wytypowano tzw. obszar szczególnej ochrony (ok. 1177,6 km²), na który składają się: strefa ochronna w obrębie Zbiornika (ok. 1120 km²) i strefa ochronna zasilania Zbiornika (ok. 57,6 km²).

Ryc. 6 Położenie obszaru mpzp w stosunku do Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP)

Materiał źródłowy: opracowanie własne według danych Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej oraz Państwowego Instytutu Geologicznego.

W granicach terenu opracowania swój zasięg ma również nieuudokumentowany Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 215 „Subniecka Warszawska”.

⁹ Materiał źródłowy: Dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, <http://mjwp.gios.gov.pl>.

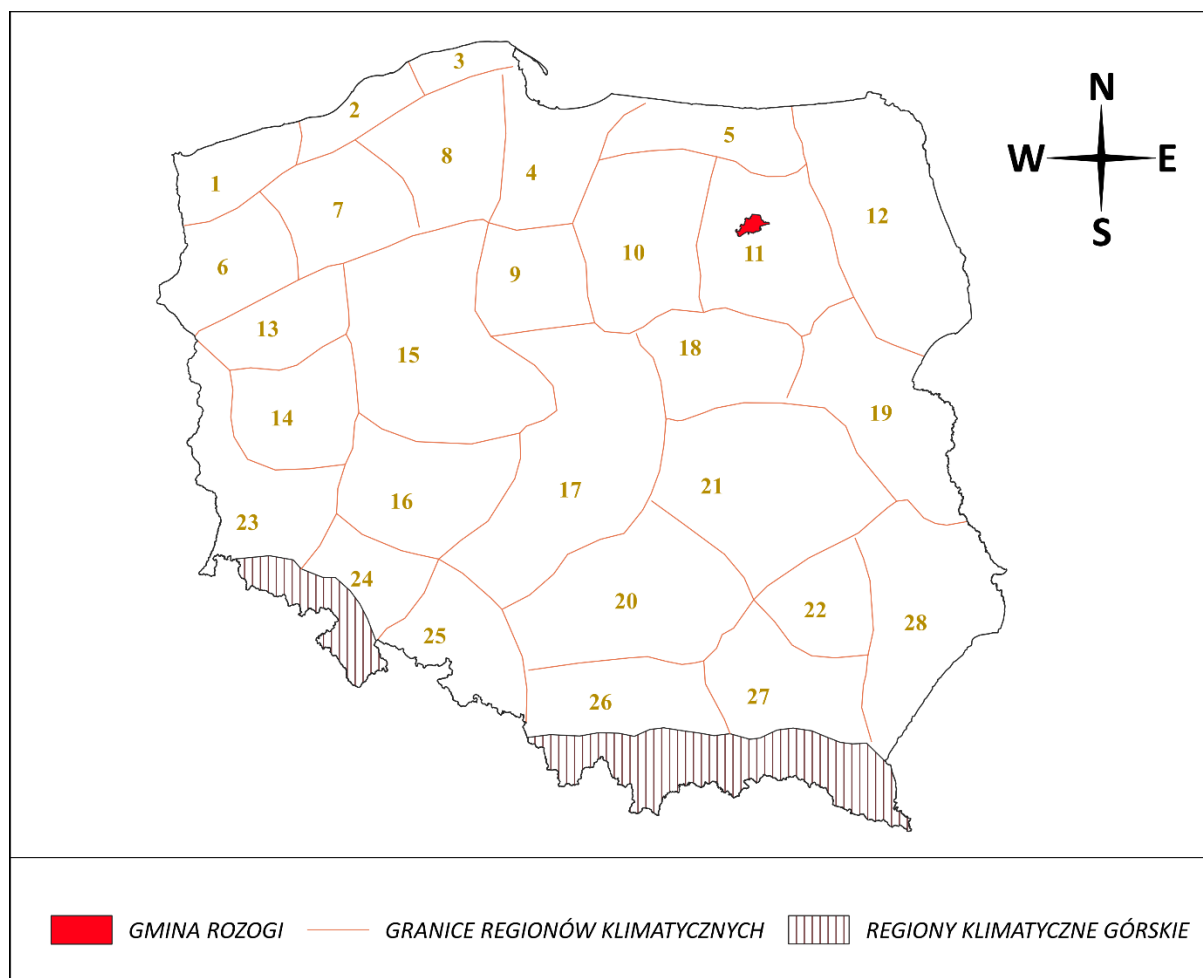
¹⁰ Dokumentacja hydrogeologiczna Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 216 „Sandr Kurpie” zatwierdzona została Decyzją Nr DG BJ/489-6170/98 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 10 grudnia 1998 roku.

Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 215 „Subniecka Warszawska” zajmuje łącznie powierzchnię ok. 51 000 km². Jest to zbiornik trzeciorzędowy (Tr), porowy, o szacunkowych zasobach dyspozycyjnych 250 tys. m³/dobę i średniej głębokości ujęć ok. 60m. Poziomy wodonośne zbiornika związane są utworami piaszczystymi oligoceńskimi i mioceńskimi. GZWP nr 215 nie posiada opracowanej dokumentacji hydrogeologicznej – zbiornik jest rozpoznany wstępnie, w związku z czym dla zbiornika nie ma propozycji obszaru ochronnego. W zasięgu Zbiornika znajduje się cały obszar projektu mpzp. Zbiornik nie posiada obecnie znaczenia użytkowego na tym terenie.

4.1.6 WARUNKI KLIMATYCZNE

REGIONALIZACJA KLIMATYCZNA I LOKALNE WARUNKI KLIATYCZNE

Gmina Rozogi położona jest w północno-wschodniej Polsce, gdzie występuje klimat przejściowy charakterystyczny dla całego Niżu Polskiego. Klimat przejściowy charakteryzuje się zmiennością stanów pogody. Jest to konsekwencja ścierania się dwóch mas powietrza: wilgotnego – morskiego oraz suchego – kontynentalnego. Pod względem regionalizacji klimatycznej Polski obszar gminy Rozogi położony jest w obrębie regionu klimatycznego nr 11 (Region Środkowo-Mazurski).

Ryc. 7 Położenie Gminy w stosunku do regionów klimatycznych Polski

Materiał źródłowy: opracowanie własne według regionalizacji klimatycznej A. Woś (1999).

Region Środkowo-Mazurski (R-XI) – panujące tu stosunki pogodowe wykazują względnie duże powiązania z warunkami klimatycznymi terenów położonych poza jego południowo-wschodnimi granicami. Region charakteryzuje się mniejszą liczbą dni w roku z pogodą umiarkowanie chłodną. Notuje się tu najmniejszą w skali kraju liczbę dni z pogodą umiarkowanie ciepłą i jednocześnie pochmurną, bez opadu (ok. 42 dni/rok). W Regionie Środkowo-Mazurskim mniej jest także dni z typem pogody umiarkowanie ciepłej z dużym zachmurzeniem i opadem atmosferycznym (ok. 29 dni/rok). Ponadto w ciągu roku notuje się mniej dni bardzo ciepłych z dużym

zachmurzeniem i opadem (ok. 8 dni/rok). Omawiany Region na tle pozostałych wyróżnia mniejsza częstość występowania dni umiarkowanie ciepłych bez opadu (ok. 63 dni/rok). W Regionie Środkowo-Mazurskim notuje się również nieco większą liczbę dni z pogodą dość mroźną, zarówno z opadem, jak i bez opadu¹¹.

Tab. 1 Podstawowe dane meteorologiczne dla regionu gminy Rozogi

WSKAŹNIK	WARTOŚĆ
Temperatura średnia rok*	(8,0)°C – (9,0)°C
Temperatura średnia styczeń*	(-3,0)°C – (-2,0)°C
Temperatura średnia lipiec*	(18,0)°C – (19,0)°C
Temperatura średnia zima*	(-2,0)°C – (-1,0)°C
Temperatura średnia wiosna*	(7,0)°C – (8,0)°C
Temperatura średnia lato*	(17,0)°C – (18,0)°C
Temperatura średnia jesień*	(8,0)°C – (9,0)°C
Suma opadu rok*	550-650 mm
Suma opadu zima*	80-100 mm
Suma opadu wiosna*	120-140 mm
Suma opadu lato*	200-225 mm
Suma opadu jesień*	120-160 mm
Usłonecznienie sumaryczne rok*	1750 – 1800 h
Usłonecznienie sumaryczne zima*	120-140 h
Usłonecznienie sumaryczne wiosna*	>600 h
Usłonecznienie sumaryczne lato*	700-800 h
Usłonecznienie sumaryczne jesień*	300-320 h
Zachmurzenie średnie rok*	4,75-5,25/8
Zachmurzenie średnie zima*	5,75-6/8
Zachmurzenie średnie wiosna*	4,5 – 4,75/8
Zachmurzenie średnie lato*	4,25-4,5/8
Zachmurzenie średnie jesień*	5,0-5,25/8
Pokrywa śnieżna – średnia grubość pokrywy śnieżnej*	5-10 cm
Średnia liczba dni z prędkościami wiatru powyżej progów zagrożeń meteorologicznych**	<2 dni
Średnia roczna liczba dni z burzą**	25-30 dni
Średnia roczna liczba dni z gradem**	2-3 dni
Średnia roczna liczba dni z mgłą**	40 -60 dni
Średnia roczna liczba dni z sadią**	10 -20 dni
Średnia roczna liczba dni z gołoledzią**	6-12 dni

Materiał źródłowy:

* Dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej (IMGW) – mapy klimatu Polski (wieloletnie 1991-2020).

** Dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej (IMGW) – mapy klimatologiczne.

¹¹ Materiał źródłowy: Woś A., 1993, *Klimat Polski*, wyd. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.

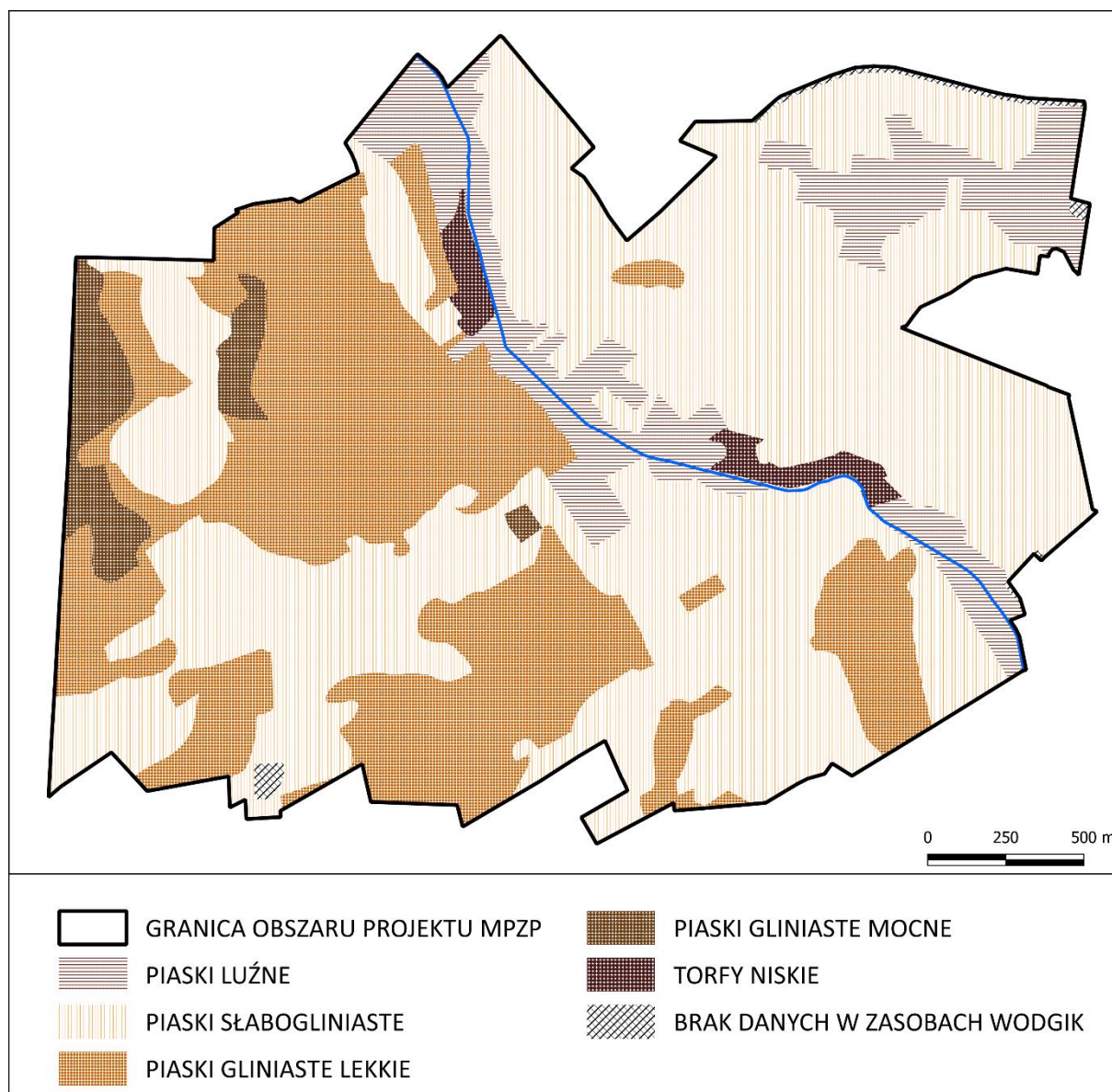
4.1.7 BUDOWA GEOLOGICZNA I PRZYPOWIERZCHNIOWA

Przypowierzchniowa budowa geologiczna jest najistotniejsza z punktu widzenia planowania przestrzeni. W obszarze opracowania jest ona efektem procesów rzeźbotwórczych zachodzących w okresie czwartorzędu, głównie w epoce plejstocenu, ale także holocenu.

Konkretyzując, w przypowierzchniowej budowie geologicznej obszaru projektu mpzp wyróżniamy¹²:

- **utwory piaszczyste**, w tym: piaski luźne (*pl*), piaski słabogliniaste (*ps*), piaski gliniaste lekkie (*pgl*), piaski gliniaste mocne (*pgm*); naniesione w trakcie zlodowacenia północnopolskiego, głównie w wyniku działalności wód roztopowych lądolodu (procesy fluwioglacjalne);
- **utwory torfowe**, w postaci torfów niskich (*n*), będące efektem akumulacji holocenińskiej; występują lokalnie w zagłębieniach doliny Szkwy.

Przestrenny rozkład utworów przypowierzchniowych przedstawiono na rycinie poniżej:

Ryc. 8 Przypowierzchniowa budowa geologiczna w rejonie obszaru mpzp

Materiał źródłowy: opracowanie własne na podstawie mapy glebowo-rolniczej 1: 5 000, WODGiK Olsztyn.

Należy zauważyć, że utwory piaszczyste zdecydowanie dominują w przypowierzchniowej strukturze geologicznej obszaru mpzp. Wśród utworów piaszczystych wyraźnie przeważają piaski słabogliniaste,

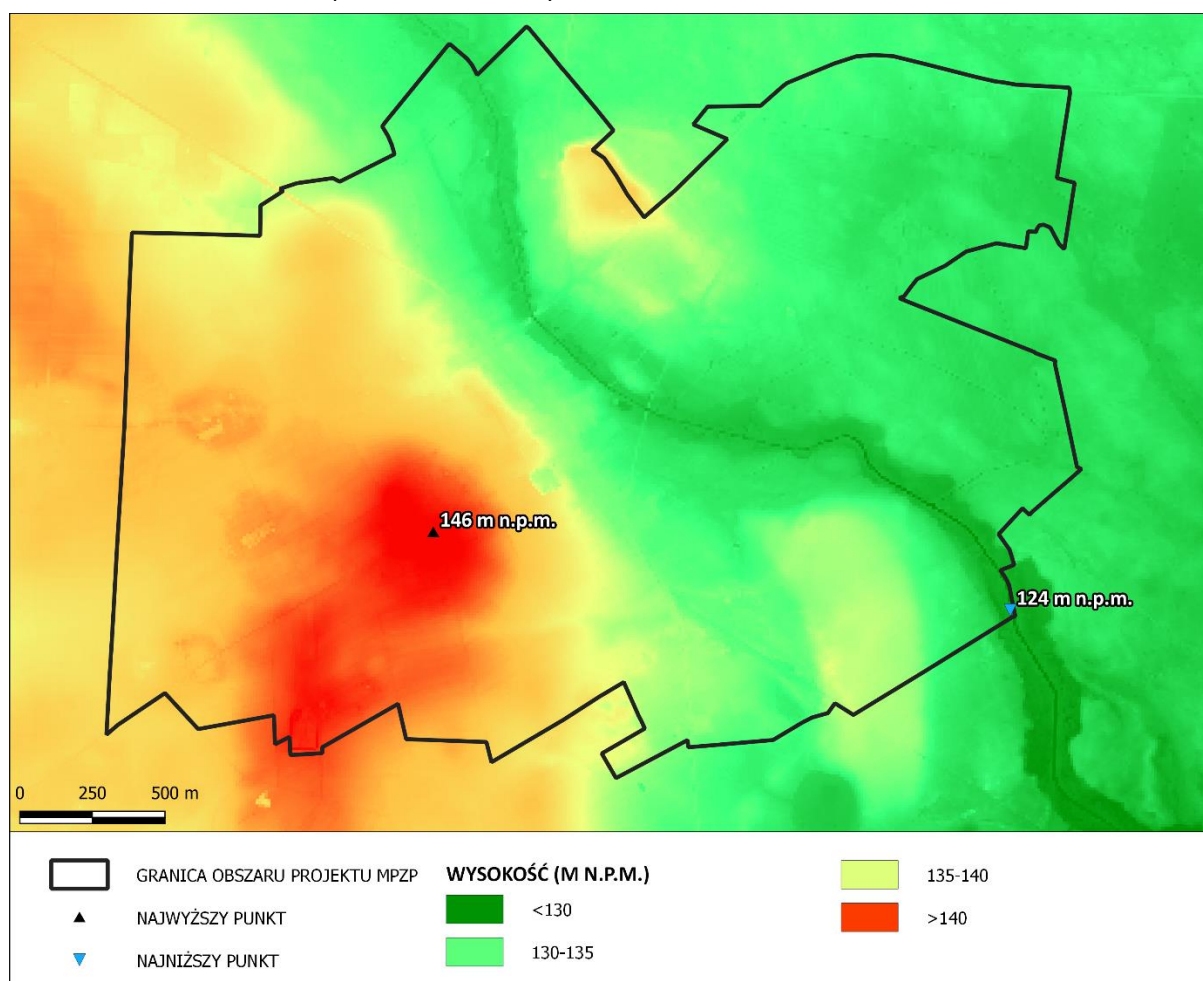
¹² Materiał źródłowy: Mapa glebowo-rolnicza 1:5 000, WODGiK Olsztyn.

stosunkowo znaczny jest również udział piasków gliniastych lekkich, natomiast pozostałe utwory występują sporadycznie.

4.1.8 UKSZTAŁTOWANIE POWIERZCHNI I UWARUNKOWANIA GEOMORFOLOGICZNE

Rzeźba terenu na obszarze gminy Rozogi została ukształtowana głównie w wyniku procesów zachodzących w trakcie zlodowaceń plejstocenijskich oraz podczas późniejszych procesów holocenijskich. Gmina znajduje się blisko południowej części zasięgu zlodowacenia bałtyckiego, przy czym nie sięgała tutaj faza pomorska. W związku z powyższym znaczna część form geomorfologicznych pochodzenia glacialnego została zdenudowana.

Obszar mpzp odznacza się **powierzchnią równinną lub lekko falistą**, o przeważnie znikomych spadkach terenowych nie przekraczających 5°. Wyższe nachylenia występują jedynie na skarpach doliny rzeki Szkwa. Wysokości bezwzględne osiągają maksymalnie ok. 146 m n.p.m. na południowo-zachodnich obrzeżach Rozóg, a minimalne ok. 124-125 m n.p.m. w dolinie Szkwy.

Ryc. 9 Ukształtowanie powierzchni terenu w rejonie obszaru projektu mpzp

Materiał źródłowy: opracowanie własne na podstawie Numerycznego Modelu Terenu (NMT).

4.1.9 SUROWCE MINERALNE

W obszarze projektu mpzp **nie występują udokumentowane złoża kopalin.**

4.1.10 POKRYWA GLEBOWA

TYPY GENETYCZNE GLEB

W obszarze projektu mpzp powierzchniowo przeważają **gleby bielcowe i płowe (A)** oraz **gleby brunatne właściwe (B)**. Wyraźny jest również udział **czarnych ziem zdegradowanych i szarych ziem (Dz)**, natomiast

w bliskim sąsiedztwie doliny rzeki Szkwa znajdują się **gleby murszowo-mineralne i murszowate (M)** oraz **gleby torfowe i murszowo-torfowe (T)**.

KOMPLEKSY PRZYDATNOŚCI ROLNICZEJ

O przydatności rolniczej gleb decydują tzw. kompleksy przydatności rolniczej gleb (inaczej kompleksy glebowo-rolnicze), określane na podstawie klas bonitacyjnych gleb, warunków klimatycznych, sytuacji geomorfologicznej, stosunków wilgotnościowych oraz ze względu na najbardziej odpowiednie warunki dla rozwoju i plonowania roślin o podobnych warunkach siedliskowych. Łącznie (w skali kraju) wyróżniamy 14 rodzajów kompleksów przydatności rolniczej na gruntach ornych oraz 3 rodzaje kompleksów przydatności rolniczej na użytkach zielonych.

W rejonie obszaru mpzp wyróżniamy następujące kompleksy przydatności rolniczej:

- kompleksy użytków zielonych:
 - użytki zielone średnie (2z);
 - zielone słabe i bardzo słabe (3z);
- kompleksy gruntów ornych:
 - żytni bardzo dobry/pszenno-żytni (4);
 - żytni dobry (5);
 - żytni słaby (6);
 - żytni bardzo słaby/żytnio-łubinowy (7);
 - zbożowo-pastewne mocne (8);
 - zbożowo-pastewny słabe (9).

Kompleksy użytków zielonych średnich (2z) budują je zazwyczaj gleby klas bonitacyjnych III i IV, wykształcone na glebach mineralnych, mułowo-torfowych, torfowych oraz murszowych. Są to użytki o okresowym nadmiarze lub niedoborze wody. Łąki są zazwyczaj dwukośne, dające plon około 2,5-3,0 t/ha siana średniej jakości. Pastwiska zaś pozwalają na wyżywienie 2 krów/ha przez okres 130 dni.

Kompleksy użytków zielonych słabych i bardzo słabych (3z) budują je zazwyczaj gleby klas bonitacyjnych V i VI, wykształcone na glebach mineralnych zbyt suchych lub zbyt wilgotnych, na glebach mułowo-torfowych i torfowych przesuszanych lub podtapianych. Łąki są zazwyczaj jednokośne, turzycowe i trawiaste, dające plon około 1,5 t/ha siana słabej jakości. Pastwiska zaś pozwalają na wyżywienie 1 krowy/ha przez okres 120 dni.

Kompleksy gruntów ornych żytnich bardzo dobrych/pszenno-żytnich (4). Kompleks ten budują zazwyczaj gleby klas bonitacyjnych IIIa, IIIb, IVa, wykształcone przeważnie z piasków gliniastych mocnych i lekkich zalegających na utworach zwięźlejszych. Są to gleby strukturalne, z dobrze wykształconym poziomem próchnicznym i właściwymi stosunkami wodnymi. Gleby te, użytkowane w odpowiedni sposób, między innymi poprzez stosowanie racjonalnego nawożenia i umiejętnej uprawy przez dłuższy okres czasu, osiągają wyższy stopień kultury uprawy, co zwiększa możliwości wykorzystania gleby. Zależność ta działa również w drugą stronę – nieodpowiednie nawożenie i uprawy zubożają glebę i osłabiają jej wartości użytkowe. Obszary kompleksu żytniego bardzo dobrego są odpowiednie dla produkcji rolniczej wszystkich kierunków upraw i warzywnictwa, w mniejszym stopniu sadownictwa.

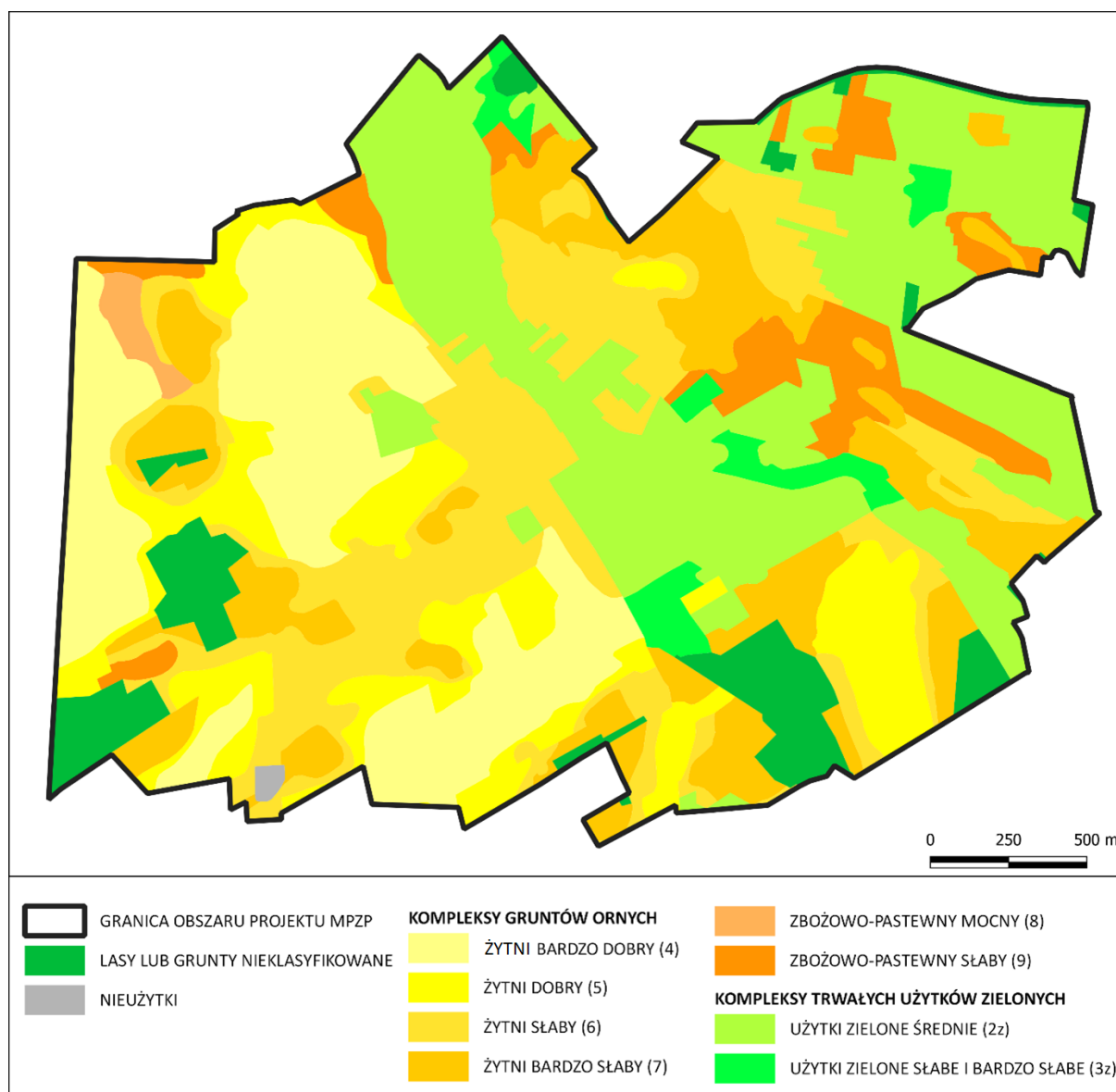
Kompleksy gruntów ornych żytnich dobrych (5) budują je zazwyczaj gleby klas bonitacyjnych IVa i IVb, wykształcone przeważnie z piasków gliniastych lekkich zalegających na zwięźlejszym podłożu oraz z piasków gliniastych. Są to gleby wrażliwe na suszę, głęboko wylugowane i zakwaszone. Gleby te uważane są za typowo żytnio-ziemniaczane, na których uprawiać można bez przeszkód między innymi: żyto, ziemniaki, owies, rzepak ozimy, tytoń lekkie, grykę, proso, wykę oraz łubin. Można na nich uprawiać również inne rośliny, chociażby jęczmień i mniej wymagające odmiany pszenicy, jednak działalność rolnicza tego typu wymaga wyższego stopnia kultury uprawy.

Kompleksy gruntów ornych żytnich słabych (6) budują je zazwyczaj gleby klas bonitacyjnych IVb i V, wykształcone z piasków słabogliniastych głębokich oraz z piasków gliniastych lekkich podścielonych płytko piaskiem luźnym lub żwirem piaszczystym. Są to gleby nadmiernie przepuszczalne, okresowo lub trwale zbyt suche. Są ubogie w składniki pokarmowe, a niedobór wody jest czynnikiem ograniczającym stosowanie nawozów. Niewykorzystane przez rośliny składniki są wymywane bardzo szybko. Uprawia się żyto, owies, ziemniaki, seradellę i łubin, przy czym ich polny zalegają w bardzo dużym stopniu od ilości i rozkładu opadów.

Kompleksy gruntów ornych żytnich bardzo słabych/żytnio-łubinowych (7) budują je zazwyczaj gleby klas bonitacyjnych V i VI, wykształcone z piasków luźnych i piasków słabogliniastych przechodzących w piasek luźny lub żwir. Są to gleby ubogie w składniki pokarmowe, trwale zbyt suche, stąd nawożenie daje nieznaczny wzrost plonów. Uprawia się prawie wyłącznie żyto i łubin.

Kompleksy gruntów ornych zbożowo-pastewnych mocnych (8). Kompleks 8 budują zazwyczaj gleby klas bonitacyjnych IIIa, IIIb, IVa, IVb, V. Są to gleby zwarte i ciężkie, okresowo nadmiernie wilgotne. Są zasobne w składniki pokarmowe, więc potencjalnie żyzne. Nadmierne okresowe uwilgotnienie utrudnia prawidłową agrotechnikę i ogranicza dobór roślin. Lepsze plony uzyskuje się w latach suchych. Po uregulowaniu stosunków wodnych mogą przejść do kompleksu 2.

Kompleksy gruntów ornych zbożowo-pastewnych słabych (9) budują je zazwyczaj gleby klas bonitacyjnych IVa, IVb, V, VI, wykształcone z piasków. Są to gleby nadmiernie uwilgotnione, przeważnie wiosną, co powoduje wymakanie żyta oraz opóźnia termin sadzenia ziemniaków. Regulacja stosunków wodnych na obszarach występowania tego kompleksu jest bardzo trudna, ponieważ odwodnienie nie zawsze podnosi wartość użytkową gleby. Poza ziemniakami i żytem uprawiać można owies, buraki pastewne, marchew pastewną, rzepak ozimy, kapustę pastewną, komonice i kupkówkę. Uprawa jest jednak trudna, a polony zależne od ilości i rozkładu opadów w sezonie wegetacyjnym.

Ryc. 10 Kompleksy przydatności rolniczej na obszarze projektu mpzp

Materiał źródłowy: opracowanie własne na podstawie mapy glebowo-rolniczej 1: 5 000, WODGiK Olsztyn.

Pod względem wartości użytkowej dominują kompleksy gruntów orných żytnich bardzo dobrych (4), żytnich słabych (6) oraz kompleksów trwałych użytków zielonych średnich (2z).

KLASY BONITACYJNE GLEB

W granicach obszaru projektu mpzp występują grunty rolne należące do **III, IV, V lub VI klasy bonitacyjnej**.

W stosunku do gleb chronionych klasy III obowiązują przepisy dotyczące ochrony zasobów glebowych przez zmianą sposobu użytkowania, w myśl Ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

4.1.11 BIOSFERA I RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA

REGIONALIZACJA GEOBOTANICZNA

Pod względem regionalizacji geobotanicznej obszar projektu mpzp zlokalizowany jest w Krainie Północnomazowiecko-Kurpiowskiej (kod: E.2.), w Podkrajnie Kurpiowskiej (kod: E.2b.), w Okręgu Zielonej Puszczy Kurpiowskiej (kod: E.2b.7), w Podokręgu Garbu Myszynskiego (kod: E.2b.7b).

SZATA ROŚLINNA

Obecny charakter roślinności w obszarze mpzp jest wynikiem naturalnych tendencji rozwoju (gleby, klimatu, wody) oraz działalności antropogenicznych (zagospodarowanie terenu, działalność rolnicza, przekształcenia gruntów).

W granicach obszaru szatę roślinną tworzą następujące grupy roślinności:

- zbiorowiska leśne;
- zbiorowiska towarzyszące polom uprawnym oraz zbiorowiska łąkowe i pastwiskowe;
- torfowiska oraz zbiorowiska wodne;
- urządzona zieleń towarzysząca zabudowie;
- pozostały drzewostan;
- zbiorowiska ruderalne.

Na terenie projektu mpzp występują zbiorowiska leśne, stanowiące w większości pojedyncze enklawy rozproszone w różnych częściach Rozóg. Warto nadmienić, iż **fragmenty lasów zlokalizowane w północnej części opracowania stanowią południowy skraj Puszczy Piskiej** (jednego z największych kompleksów leśnych występujących na terenie Polski). Spośród typów siedliskowych lasu na obszarze projektu mpzp wyróżniamy:¹³ bór mieszany świeży (BMśw), bór mieszany wilgotny (BMw), las wilgotny (LW) oraz las mieszany świeży (LMśw).

Ważną składową środowiska przyrodniczego w rejonie opracowania są **torfowiska**. Występują one lokalnie w niektórych fragmentach doliny Szkwy. Specyficzne warunki siedliskowe torfowisk, wynikające z dużego uwodnienia ekosystemu i dużej zawartości materii organicznej, stanowią o ich dużej roli w środowisku przyrodniczym, w tym: utrzymywaniu różnorodności gatunkowej flory i fauny oraz tworzeniu warunków jej wzrostu i rozwoju, zapewnianiu warunków siedliskowych dla rzadkich ekosystemów i gatunków, tworzeniu korzystnych warunków mikroklimatycznych, tworzeniu naturalnych barier geochemicznych w obrębie zlewni. Ponadto, ważną funkcją torfowisk jest ich rola filtracyjna, czyli zatrzymywanie przemieszczających się związków biogennych. Zatrzymywanie na torfowisku migrujących związków azotu i fosforu przyczynia się do zmniejszenia zanieczyszczenia wód w wielu ciekach i większych rzekach. W okresie wezbrań wód w rzekach i przy stanach powodziowych rozległe dolinowe obszary torfowisk przejmują falę powodziową i stanowią naturalne zbiorniki retencyjne dla wód powodziowych.

Zbiorowiska wodne i nadwodne występują wzdłuż doliny rzeki Szkwy, w obrębie niektórych łąk wilgotnych i rzadko koszonych oraz w obrębie mniejszych wód stojących (oczka wodne i stawy). Najczęściej stanowią naturalne zbiorowiska ziołoroślne i zaroślne, a także szuwały.

Występująca na terenie Gminy **roślinność towarzysząc użytkom rolnym** jest mało zróżnicowana gatunkowo i zmienia się w cyklach produkcji rolnej. Bogatsze gatunkowo, a przede wszystkim stanowiące trwałe pokrywy zielone są łąki i pastwiska.

¹³ Materiał źródłowy: Bank Danych o Lasach, www.bdl.lasy.gov.pl.

Zieleń urządzona obejmuje zieleń towarzyszącą obiektom sakralnym, użyteczności publicznej i cmentarzom, a także zieleń ozdobną, zieleń ozdobną wkomponowaną w istniejącą zabudowę, a także zieleń towarzyszącą terenom rekreacyjno-sportowym.

Zbiorowiska ruderalne występują w obrębie przestrzeni zurbanizowanych, m.in. w okolicach dróg, przydroży i parkingów, wokół niektórych domostw i terenów przemysłowych, w okolicach placów, wyrobisk, śmietnisk itd. Zbiorowiska ruderalne należą do roślin synantropijnych. Cechą tych siedlisk jest brak stabilności i wysoka zawartość związków azotu, fosforu i potasu. Wśród roślin ruderalnych dużą rolę odgrywają nitrofit (m.in. łoboda ogrodowa, rośliny krzyżowe *Cruciferae* i psiankowate *Solanaceae*, pokrzywa, malina, wierzbówka koprzyca i inne).

Ekosystemy najcenniejsze pod względem faunistycznym i florystycznym objęte zostały Obszarem Natura 2000 Puszcza Piska PLB 280008, który scharakteryzowano w dalszej części opracowania.

ŚWIAT ZWIERZĘCY

Obszar projektu mpzp charakteryzuje się niewielkim stopniem uprzemysłowienia oraz wysokim udziałem terenów biologicznie czynnych i zróżnicowaniem siedlisk (ekosystemy otwarte łąk i pastwisk oraz pól uprawnych, ekosystemy leśne, ekosystemy wodne i nadwodne – głównie rzeczne), co warunkuje stosunkowo duże zróżnicowanie gatunkowe fauny. Spośród gatunków zwierząt na specjalne wyróżnienie zasługują ptaki (awifauna), których stanowiska lęgowe mogą potencjalnie znajdować się w północnej części terenu opracowania. Obszar ten stanowi bowiem południowy skraj Puszczy Piskiej (jeden z największych kompleksów leśnych w Polsce). W związku z powyższym, możliwe jest tam występowanie siedlisk i miejsc lęgowych takich gatunków jak m.in. orlik krzykliwy, bocian czarny, dzięcioł czarny. Jednocześnie wskazuje się, iż zdecydowanie bardziej sprzyjające warunki bytowania w/w gatunków występują na obszarach zlokalizowanych w większej odległości od zwartej zabudowy miejscowości Rozogi (poza granicami opracowania), a zatem ich występowanie można uznać jako mało prawdopodobne.

Wśród ssaków na terenie opracowania spotkać można potencjalnie łosie, jelenie, sarny, dziki i zające, które w lasach znajdują dogodne warunki do bytowania. Ssaki drapieżne reprezentowane są przez wilka, lisa, jenota, borsuka, kunę leśną i domową, tchórza zwyczajnego, norkę amerykańską, łasicę, gronostaja. W dolinie Szkwu możliwe jest występowanie bobra, który stał się zwierzęciem dość często spotykanym w dolinach rzek, gdzie buduje żeremia w postaci kopców z pociętych gałęzi i mułu. Ponadto na terenie opracowania wystąpić mogą takie gatunki płazów i gadów, takie jak: żaba, jaszczurka, padalec, żmija zygzakowata, żółw błotny, zaskroniec. Spośród ryb występują m.in. ryby karpiowate (płoc, kleń, jaź, jelec, ukleja, karaś) oraz ryby okoniowate (okoń, sandacz, jazgarz).

4.2 STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I JEGO PRZEKSZTAŁCENIA

Jakość środowiska związana jest z występowaniem ponadnormatywnych zanieczyszczeń w środowisku (powietrzu, wodzie, glebie), stanem flory i fauny, stanem walorów krajobrazowych, oraz z oddziaływaniem nadmiernego hałasu (klimat akustyczny), pól elektromagnetycznych i możliwością wystąpienia awarii przemysłowej. Wpływ na jakość środowiska ma również efektywność systemu gospodarki odpadami i stopień rozwoju infrastruktury wodno-kanalizacyjnej.

4.2.1 POWIETRZE ATMOSFERYCZNE

Zanieczyszczenia powietrza są główną przyczyną globalnych zagrożeń środowiska przyrodniczego. Wpływają one również bezpośrednio na zdrowie ludzi i warunki ich życia. Ważną cechą zanieczyszczeń powietrza jest możliwość ich przenoszenia na znaczną odległość.

JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

Badania jakościowe powietrza atmosferycznego wykonywane są na poziomie regionalnym. Dla województwa warmińsko-mazurskiego badania odbywają się w odniesieniu do trzech stref:

- miasto Olsztyn (PL 2801);
- miasto Elbląg (PL 2802);

- strefa warmińsko-mazurska (PL 2803)¹⁴, w której znajduje się gmina Rozogi i obszar projektu mpzp.

Dla każdej strefy przeprowadza się ocenę jakości powietrza uwzględniając wymagania określone w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu¹⁵. Ocenie jakości powietrza w strefach służą wyniki pomiarów ze stacji automatycznych i manualnych (stacje zlokalizowane są poza granicami Gminy).

Wyniki badań jakości powietrza atmosferycznego w strefie warmińsko-mazurskiej są następujące:

Tab. 2 Jakość powietrza atmosferycznego w strefie warmińsko-mazurskiej (PL2803) w 2021 r.

KRYTERIA USTALONE POD KĄTEM OCHRONY ZDROWIA LUDZI														
NAZWA STREFY	SYMBOL KLASY WYNIKOWEJ DLA POSZCZEGÓLNYCH ZANIECZYSZCZEŃ DLA OBSZARU CAŁEJ STREFY													
	SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	PM ₁₀	PM _{2,5} ¹⁾	PM _{2,5} ²⁾	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	O ₃ ³⁾	O ₃ ⁴⁾
STREFA WARMIŃSKO-MAZURSKA	A	A	A	A	A	A	A1	A	A	A	A	C	A	D2
KRYTERIA USTALONE POD KĄTEM OCHRONY ROŚLIN														
NAZWA STREFY	SYMBOL KLASY WYNIKOWEJ DLA POSZCZEGÓLNYCH ZANIECZYSZCZEŃ DLA OBSZARU CAŁEJ STREFY													
	SO ₂		NO _x		O ₃ (AOT4) poziom docelowy		O ₃ (AOT4) poziom celu długoterminowego							
STREFA WARMIŃSKO-MAZURSKA	A		A		A		D2							

Objaśnienia:
¹⁾ - wg poziomu dopuszczalnego
²⁾ - wg poziomu dopuszczalnego faza II
³⁾ - wg poziomu celu docelowego
⁴⁾ - wg poziomu celu długoterminowego
A – stężenia zanieczyszczeń nie przekraczają poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych
C – stężenia zanieczyszczeń przekraczają poziomy dopuszczalny powiększone o margines tolerancji w przypadku, gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalny i poziomy docelowy
C1 – stężenia PM_{2,5} przekraczają poziom dopuszczalny fazy I
D1 i D2 – stężenia ozonu i współczynnik AOT40 przekraczają poziom celu długoterminowego
poziom dopuszczalny – jest to poziom substancji, który ma być osiągnięty w określonym terminie i który po tym terminie nie powinien być przekraczany;
poziom dopuszczalny jest standardem jakości powietrza,
poziom docelowy – jest to poziom substancji, który ma być osiągnięty w określonym czasie za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych; poziom ten ustala się w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego wpływu danej substancji na zdrowie ludzi lub środowisko jako całość,
poziom celu długoterminowego – jest to poziom substancji, poniżej którego, zgodnie ze stanem współczesnej wiedzy, bezpośredni szkodliwy wpływ na zdrowie ludzi lub środowisko jako całość jest mało prawdopodobny; poziom ten ma być osiągnięty w długim okresie czasu, z wyjątkiem sytuacji, gdy nie może być osiągnięty za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych.

Materiał źródłowy: Roczna ocena jakości powietrza w województwie warmińsko-mazurskim. Raport wojewódzki za rok 2021, GIOŚ, 2022.

Zgodnie z powyższym, na podstawie badań za 2021 r., w strefie warmińsko-mazurskiej stwierdzono:

- przekroczenia stężeń benzo(a)pirenu zawartego w pyłe zawieszonym PM₁₀,
- przekroczenia poziomów celów długoterminowych ozonu (kryteria – ochrony roślin i zdrowia).

Należy podkreślić, że powyższe wyniki odnoszą się do całej strefy warmińsko-mazurskiej, mają wymiar regionalny i nie świadczą bezpośredniego o jakości powietrza w Gminie (brak w jej granicach punktów monitoringu).

Na terenie Gminy (w tym obszarze projektu mpzp) okresowo i lokalnie mogą występować sytuacje zwiększonego stężenia substancji zanieczyszczających. W sezonie grzewczym mogą nasilać się emisje z tzw. „niskich” źródeł sektora bytowego powstałe na skutek spalania paliw różnej jakości (nierzadko spalania odpadów). Na okresowe zwiększenie stężeń substancji zanieczyszczających narażone są zwłaszcza zwarte tereny mieszkaniowe, zaopatrywane są w ciepło z kotłów węglowych. Nie przewiduje się pogorszenia jakości powietrza

¹⁴ Wyniki pomiarów regionalnych na terenie województwa warmińsko-mazurskiego są cyklicznie (rocznie lub okresowo, np. w okresie pięcioletnim) przeprowadzane i publikowane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie.

¹⁵ Ocenę jakości powietrza przeprowadza się według:

– kryteriów dotyczących ochrony zdrowia ludzi, dla wskaźników: dwutlenek siarki SO₂, dwutlenek azotu NO₂, tlenek węgla CO, benzen C₆H₆, pył zawieszony PM₁₀, pył zawieszony PM_{2,5}, ołów w pyłe Pb (PM₁₀), arsen w pyłe As (PM₁₀), kadm w pyłe Cd (PM₁₀), nikiel w pyłe Ni (PM₁₀), benzo(a)piren w pyłe B(a)P (PM₁₀), ozon O₃;
– kryteriów określonych w celu ochrony roślin, dla wskaźników: dwutlenek siarki SO₂, tlenek azotu NO_x, ozon O₃ określony współczynnikiem AOT40.

atmosferycznego w wyniku napływu substancji zanieczyszczających z większych ośrodków miejskich (znajdują się one w dużym oddaleniu od Gminy – powyżej 20 km).

Na podstawie danych monitoringowych GIOŚ stwierdza się, że na terenie gminy Rozogi w 2021r:

- odnotowano przekroczenia stężeń benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM_{10} ,
- odnotowano przekroczenia poziomów celów długoterminowych ozonu (kryteria – ochrony roślin i zdrowia),
- nie odnotowano przekroczeń poziomów dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM_{10} oraz $PM_{2,5}$

ŹRÓDŁA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO I MOŻLIWOŚCI ICH OGRANICZANIA

Do najważniejszych, potencjalnych źródeł zanieczyszczeń powietrza w Gminie należy zaliczyć:

- źródła naturalne, związane z procesami i zagrożeniami przyrodniczymi takimi jak np. pożary lasów, wywiewy z terenów bagiennych (m.in. metanu), erozję gleb, pylenie z terenów zielonych;
- źródła antropogeniczne związane z działalnością człowieka, tzn.:
 - emisja punktowa, związana z energetycznym spalaniem paliw i procesami technologicznymi, odprowadzającymi substancje do powietrza emitorem w sposób zorganizowany (przy czym na terenie gminy Rozogi nie są zlokalizowane zakłady szczególnie produkcyjne uciążliwe dla środowiska);
 - emisja liniowa, związana z transportem samochodowym i emisją spalin, uzależniona od charakterystyki ruchu, rodzaju pojazdów i stosowanego w nich paliwa oraz rodzaju i jakości nawierzchni tras (na terenie gminy Rozogi najbardziej zagrożone emisją liniową są tereny mieszkaniowe, przez które przebiegają szlaki komunikacyjne, zwłaszcza ponadlokalne; w kontekście Gminy źródłem największej emisji zanieczyszczeń jest droga krajowa nr 53 i 59 oraz w mniejszym stopniu drogi powiatowe i gminne;
 - emisja powierzchniowa, związana z emisją z indywidualnego ogrzewania mieszkań i budynków w sektorze komunalno-bytowym, na którą najbardziej narażone są tereny zwartej zabudowy, o niskim stopniu przewietrzania, zwłaszcza nie podłączone do gazu sieciowego;

Ograniczanie negatywnych skutków emisji punktowej, w tym zanieczyszczeń przemysłowych, możliwe jest m.in. poprzez wdrażanie rozwiązań technicznych zabezpieczających przed nadmierną emisją, czy kontrolę istniejących systemów w zakresie spełniania norm i standardów ochrony powietrza atmosferycznego.

Ograniczaniu negatywnych skutków emisji liniowej, w tym pochodzącej z ruchu pojazdów silnikowych, sprzyjają m.in. modernizacje nawierzchni dróg, poprawa płynności ruchu drogowego jak np. przebudowa skrzyżowań, proekologiczne standardy w zakresie emisji spalin oraz rozwój alternatywnych środków transportu.

Ograniczaniu negatywnych skutków emisji powierzchniowej, w tym emisji z indywidualnych procesów grzewczych, możliwe jest m.in. poprzez stosowanie ekologicznych metod pozyskiwania energii, zwłaszcza ciepłej (źródła niskoemisyjne lub odnawialne źródła energii) oraz konsekwentne działania samych mieszkańców (np. wyeliminowanie spalania odpadów). W ekonomicznie uzasadnionych sytuacjach sprzyjające ochronie jakości powietrza jest stosowanie scentralizowanych systemów grzewczych.

Ograniczaniu zanieczyszczeń powietrza służą rozwiązania systemowe, w tym instrumenty prawne ustawy Prawo ochrony Środowiska i przepisów pokrewnych Nowelizacja w/w ustawy (tzw. „ustawa antysmogowa”) umożliwia m.in. zastosowanie na szczeblu lokalnym prawnych narzędzi poprawy jakości powietrza. Ustawa ta m.in. umożliwia władzom lokalnym, przy uwzględnieniu potrzeb zdrowotnych mieszkańców oraz oddziaływania na środowisko, wprowadzenie na danym terenie: rodzajów paliw dozwolonych lub zakazanych, czy też minimalnego standardu emisji kotłów.

Ponadto należy zaznaczyć, iż na terenie projektu mpzp znajduje się Zakład Gospodarki Komunalnej (oczyszczalnia ścieków). Obiekt ten może potencjalnie pogarszać jakość powietrza atmosferycznego na obszarze objętym opracowaniem. Oczyszczalnia stanowi bowiem źródło niezorganizowanej emisji zanieczyszczeń gazowych, mikrobiologicznych i substancji złośliwych (odory). W przypadku niekorzystnych warunków wietrznych (zachodnich lub południowo-zachodnich), oczyszczalnia ta stanowić może źródło uciążliwości dla osób przebywających w obrębie obszaru projektu mpzp (nieprzyjemne zapachy).

Należy jednocześnie zaznaczyć, iż zgodnie z ustaleniami Polityki Energetycznej Polski do 2040 r. *potrzeby ciepłe wszystkich gospodarstw domowych w Polsce pokrywane będą przez ciepło systemowe oraz przez zero- lub niskoemisyjne źródła indywidualne.*

Ponadto, dla gminy Rozogi obowiązują ustalenia (zadania, działania) określone w ramach programów ochrony powietrza, zatwierdzonych przez Sejmik Województwa¹⁶.

4.2.2 WODY POWIERZCHNIOWE I WODY PODZIEMNE

Zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych powodowane są głównie przez ścieki komunalne i przemysłowe oraz zanieczyszczenia obszarowe, spływające z wodami opadowymi z terenów zabudowanych, terenów użytkowanych rolniczo i utwardzonych terenów komunikacyjnych. Dodatkowo, wody podziemne poddawane są presji ilościowej, związanej z ich eksploatacją.

JAKOŚĆ WÓD POWIERZCHNIOWYCH

Poniżej przedstawiono ocenę jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) występujących na terenie projektu mpzp (dla pozostałych JCWP brak punktów pomiarowych):

Tab. 3 Ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych na terenie projektu mpzp

NAZWA I KOD JCWP	KLASA ELEMENTÓW BIOLOGICZNYCH	KLASA ELEMENTÓW FIZYKOCHEMICZNYCH	STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY JCWP	STAN CHEMICZNY JCWP	STAN OGÓLNY JCWP
Szkwa do dopływu spod Lipniaka z jeziora Świętajno Łąckie (RW2000172651852)	4 (Słaby)	>2 (Poniżej dobrego)	Słaby	Poniżej dobrego	Zły

Materiał źródłowy: opracowanie własne na podstawie danych GIOŚ.

Ponadto, dla jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) występujących na terenie opracowania obowiązuje *Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły*¹⁷, w którym określono cele środowiskowe i ryzyko ich nieosiągnięcia:

Tab. 4 Ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych na terenie projektu mpzp

NAZWA I KOD JCWP	STATUS JCWP	STAN OGÓLNY JCWP	OCENA POSTĘPU
Rozoga od źródeł do Radostówki z Radostówką (RW200017265269)	Naturalna	Zły	Niezagrożona
Szkwa do dopływu spod Lipniaka z jeziora Świętajno Łąckie (RW2000172651852)	Naturalna	Zły	Zagrożona

Materiał źródłowy: opracowanie własne na podstawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, 2016 (brak danych za 2022 rok).

JAKOŚĆ WÓD PODZIEMNYCH

Badania przeprowadzane w ramach krajowego monitoringu jakości wód podziemnych¹⁸ wykazały, że w 2022 r. w rejonie gminy Rozogi nie znajdował się punkt pomiarowy, jednak jako reprezentatywne można uznać punkty monitoringowe nr 6134 oraz 6135 znajdujące się w sąsiedniej gminie Ruciane-Nida.

Tab. 5 Ocena stanu wód podziemnych

NR PUNKTU	LOKALIZACJA PUNKTU	STRATYGRAFIA	UŻYTKOWANIE TERENU	KLASA JAKOŚCI WÓD	ROK BADANIA
-----------	--------------------	--------------	--------------------	-------------------	-------------

¹⁶ Materiał źródłowy: Obecnie obowiązuje Uchwała Nr XVI/280/20 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26 maja 2020 r. w sprawie określenia Programu ochrony powietrza dla strefy warmińsko-mazurskiej (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz.2020 poz. 2654).

¹⁷ Aktualnie obowiązujący Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły przyjęto w 2022 r.

¹⁸ Ocena jakości wód podziemnych odbywa się na podstawie sieci pomiarowej, liczącej 1404 punktów na terenie całego kraju (w tym studnie wiercone, piezometry), spełniające kryteria wymagane przez Ramową Dyrektywę Wodną.

6134	Karwica	Paleogen Oligocen	Lasy	II	2022
6135	Karwica	Czwartorzęd	Lasy	IV	2022

Materiał źródłowy: opracowanie własne na podstawie danych Monitoringu Wód Podziemnych (MJWD), prowadzonych przez GIOŚ.

ZAOPATRZENIE W WODĘ

Zaopatrzenie w wodę terenu objętego projektem mpzp odbywa się będących własnością i zarządzanych przez Gminę stacji wodociągowych, zlokalizowanych w miejscowości Rozogi. Znajduje się tutaj również stacja uzdatniania wody. Na obszarze opracowania znajdują się 2 ujęcia głębinowe, dla których nie została ustanowiona strefa ochrony pośredniej. Roczny pobór w/w ujęć wynosi ok. 177,3 tys. m³, natomiast ich zdolność produkcyjna wynosi ok. 840 m³/dobę¹⁹.

ODPROWADZANIE ŚCIEKÓW

Ścieki komunalne z terenu objętego projektem mpzp trafiają do Zakładu Gospodarki Komunalnej zlokalizowanego w Rozogach. Zakład ten funkcjonuje od 2016 r. i powstał na mocy Uchwały Nr XVII/124/16 Rady Gminy Rozogi z dnia 28 września 2016 r.²⁰ Wydajność w/w oczyszczalni ścieków wynosi 300 m³/dobę, natomiast w 2022 r. badania ścieków komunalnych wykonywane były terminowo zgodnie z obowiązującym pozwoleniem wodnoprawnym. Nie stwierdzono wówczas przekroczeń parametrów oczyszczonych ścieków i odprowadzonych do środowiska²¹.

Budynki oraz gospodarstwa domowe, które nie są podłączone do sytemu kanalizacyjnego funkcjonującego w Gminie odprowadzają ścieki do zbiorników bezodpływowych lub oczyszczają ścieki przy pomocy instalacji przydomowych oczyszczalni ścieków.

ŹRÓDŁA ZANIECZYSZCZEŃ WÓD ORAZ MOŻLIWOŚCI ICH OGRANICZANIA

Do najważniejszych, potencjalnych źródeł zanieczyszczeń wód powierzchniowych i wód podziemnych na terenie projektu mpzp należy zaliczyć:

- ścieki komunalne i gospodarcze z terenów zurbanizowanych,
- w dalszym ciągu niedostatecznie rozwinięty system kanalizacyjny lub system przydomowych oczyszczalni ścieków,
- nieszczelne szamba,
- nielegalne składowiska odpadów (tzw. „dzikie” wysypiska śmieci),
- zanieczyszczenia z utwardzonych terenów komunikacyjnych,
- spływy powierzchniowe z terenów pól uprawnych (związki biogenne),
- niewłaściwe składowanie odpadów, nawozów naturalnych oraz odprowadzanie nieoczyszczonych ścieków.

Na obszarze Gminy istotne jest zachowanie właściwego stanu jakości wód powierzchniowych i podziemnych, tak gruntowych jak i wgłębnych. W kontekście tym należy właściwie kształtować gospodarkę wodno-ściekową, a zwłaszcza zwiększyć odsetek korzystających z sieci kanalizacyjnej lub stosować przydomowe oczyszczalnie ścieków na terenach zabudowy rozproszonej, sukcesywnie zastępując tradycyjne zbiorniki na nieczystości (szamba).

Szczególnie istotne jest gospodarowanie na obszarach o dużej podatności wód podziemnych na dopływ zanieczyszczeń od powierzchni (słaba izolacja użytkowych poziomów wodonośnych). Gospodarowanie to wymaga szczególnej ochrony przed antropopresją, w tym rozwoju systemu gospodarki wodno-ściekowej.

Stopień podatności pierwszego poziomu wodonośnego na zanieczyszczenia wschodniej części obszaru objętego opracowaniem określony został jako bardzo wysoki. Wynika to z faktu, iż obszar ten zbudowany jest z utworów łatwo przepuszczalnych (głównie piasków), gdzie pierwszy użytkowy poziom wód podziemnych występuje stosunkowo płytko pod powierzchnią terenu. Na pozostałych terenach, gdzie warstwy wodonośne znajdują się głęboko wrażliwość na zanieczyszczenia jest na niskim lub bardzo niskim poziomie²².

¹⁹ Materiał źródłowy: Raport o stanie gminy Rozogi. Podsumowanie działalności Wójta Gminy Rozogi w roku 2022, 2023.

²⁰ Materiał źródłowy: <https://www.zgkrozogi.pl/>

²¹ Materiał źródłowy: Raport o stanie gminy Rozogi. Podsumowanie działalności Wójta Gminy Rozogi w roku 2022, 2023.

²² Materiał źródłowy: Mapa hydrogeologiczna Polski 1:50 000. Pierwszy poziom wodonośny – wrażliwość na zanieczyszczenie. Arkusz Myszyniec.

4.2.3 KRAJOBRAZ, W TYM KRAJOBRAZ KULTUROWY

Zgodnie z ustawową definicją (ustawa o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu), przez „walory krajobrazowe” rozumie się *wartości przyrodnicze, kulturowe, historyczne, estetyczno-widokowe obszaru oraz związane z nimi rzeźbę terenu, twory i składniki przyrody oraz elementy cywilizacyjne, ukształtowane przez siły przyrody lub działalność człowieka. Krajobraz kulturowy to z kolei postrzegana przez ludzi przestrzeń, zawierająca elementy przyrodnicze i wytwory cywilizacji, historycznie ukształtowana w wyniku działania czynników naturalnych i działalności człowieka*²³.

OCENA STANU WALORÓW KRAJOBRAZOWYCH

Obszar projektu mpzp nie jest szczególnie urozmaicony. Rzeźba terenu ukształtowana została przede wszystkim przez ostatnie zlodowacenie plejstoceniowe (bałtyckie), przy czym znaczna część form glacialnych została zatarta i zdenudowana na skutek czynników zewnętrznych. Obszar opracowania położony jest na zdenudowanej wysoczyźnie morenowej oraz równinie sandrowej z płytko wciętą doliną Szkwę. W związku z powyższym dominuje tutaj płaskie lub lekko faliste ukształtowanie powierzchni terenu.

W ujęciu generalnym najcenniejsze walory krajobrazowe występują w północnej części opracowania, gdzie znajduje się południowy skraj Puszczy Piskiej oraz w rejonie przebiegu rzeki Szkwę.

Na zasoby środowiska kulturowego obszaru objętego opracowaniem składają się przede wszystkim prawnie chronione zabytkowe obiekty architektury wpisane do rejestru zabytków, jak:

- cmentarz ewangelicki z kwaterą wojenną z czasów I wojny światowej w Rozogach;
- murowany kościół ewangelicki p.w. św. Marii Magdaleny z początku XX wieku w Rozogach.

Oprócz w/w zabytków na obszarze projektu mpzp znajdują się również inne obiekty o wartościach kulturowych, nie wpisane do rejestru zabytków, takie jak: drewniane budynki mieszkalne i kamienice z I poł. XX wieku oraz stanowiska archeologiczne²⁴.

ZAGROŻENIA DLA KRAJOBRAZU ORAZ MOŻLIWOŚCI ICH OGRANICZANIA

Potencjalnym zagrożeniem dla elementów krajobrazowo-przyrodniczych obszaru objętego projektem mpzp może być nieracjonalnie prowadzona działalność rolnicza. Znaczna intensyfikacja stosowania nawozów sztucznych przez rolników (głównie azotanów oraz fosforanów) przyczynić się może do postępującej eutrofizacji wód śródlądowych. Eutrofizacja prowadzi bowiem do masowego rozwoju glonów oraz bakterii, powodujących zmniejszenie przezroczystości tafli wody.

Ponadto, zagrożeniem dla różnorodności krajobrazowej są zmiany na terenach atrakcyjnych dla zainwestowania osadniczego, głównie w kontekście zabudowy mieszkaniowo-usługowej. Rozwój zabudowy przyczynić się może do zanieczyszczeń wód, eksploatacji lasów oraz osuszania terenów o podłożu zbudowanym z utworów organogenicznych.

W odniesieniu do zagrożeń krajobrazu kulturowego znaczenie mają działania prowadzące do zmian w fizjonomii krajobrazu, a więc zniszczenie układów kompozycyjnych, układów historycznych, wprowadzenie nowych wielkogabarytowych obiektów w przestrzeni, czy lokowanie nowych niepożądanych elementów infrastruktury oraz wprowadzanie negatywnych oddziaływań (np. hałas, spaliny).

Do priorytetowych zadań na obszarach cennych krajobrazowo (w tym kulturowo) z punktu widzenia obszaru projektu mpzp i miejscowości Rozogi należy zaliczyć:

- wspieranie rolnictwa ekologicznego, jako formy gospodarowania nienaruszającej równowagi przyrodniczej;
- wyeksponowanie zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
- zintegrowane ochrony dziedzictwa kulturowego, przyrodniczego i krajobrazu oraz przyjęcie odpowiednich zasad zagospodarowania przestrzeni.

4.2.4 GOSPODARKA ODPADAMI

Od 2019 r. obowiązuje nowelizacja przepisów prawa z zakresu gospodarowania odpadami. Na mocy ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych

²³ Zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu (Dz. U. 2015, poz. 774).

²⁴ Materiał źródłowy: Gminna Ewidencja Zabytków Gminy Rozogi, 2022.

innych ustaw (Dz. U. z 2019 r. poz. 1579) zniesiony został podział województw na regiony gospodarki odpadami. Ponadto, zrezygnowano z regionalnych instalacji przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK), które zaadaptowane zostały jako instalacje komunalne. Równolegle, wraz z przyjęciem nowelizacji, uchylone zostały uchwały w sprawie wykonania wojewódzkich planów gospodarki odpadami.

Na podstawie zapisów w/w Ustawy oraz innych ustaw Marszałek Województwa w Biuletynie Informacji Publicznej prowadzi listę:

- funkcjonujących instalacji spełniających wymagania dla instalacji komunalnych, które zostały oddane do użytkowania i posiadają wymagane decyzje pozwalające na przetwarzanie odpadów,
- instalacji komunalnych planowanych do budowy, rozbudowy lub modernizacji.

Lista aktualizowana jest na bieżąco, natomiast wpisu dokonuje się na pisemny wniosek prowadzącego instalację komunalną. Bezpośrednio na terenie gminy Rozogi nie ma zlokalizowanych instalacji gospodarowania odpadami wymienionych na listach prowadzonych przez Marszałka Województwa. Odpady komunalne pochodzące z terenów Gminy są zbierane w sposób zorganizowany oraz wywożone poza jego teren. W 2021 roku odebrano w sumie 639,3266 Mg odpadów komunalnych, z czego 315,16 Mg stanowiły odpady niesegregowane (zmieszane)²⁵.

Warto podkreślić, iż w Rozogach działał przed kilkoma laty Zakład Gospodarki Komunalnej, będący aktualnie w trakcie rekultywacji. Ponadto w Gminie znajduje się Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), który funkcjonuje na terenie oczyszczalni ścieków w Rozogach, a jednocześnie planowany jest on do rozbudowy. Odpady do PSZOK mogą dostarczać właściciele nieruchomości, którzy wnoszą opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi. W/w obiekty znajdują się na terenie objętym projektem mpzp.

Szczegółowe zadania, obowiązki i wymagania z zakresu wykonywania gospodarki odpadami w granicach Gminy określa aktualnie obowiązujący Regulamin utrzymania czystości i porządku²⁶.

4.2.5 KLIMAT AKUSTYCZNY

Zgodnie z ustawową definicją (ustawa Prawo ochrony środowiska) „hałas” rozumie się jako dźwięk o częstotliwościach w zakresie 16 Hz – 16 000 Hz, a zatem dźwięk odbierany przez człowieka (ludzkie ucho). W praktyce oznacza to, że hałasem można nazwać każdy niepożądany dźwięk, który jest uciążliwy, a niejednokrotnie szkodliwy dla człowieka. Stopień szkodliwości zależy od poziomu hałasu oraz długości jego oddziaływania na organizm ludzki. W akustyce jednostką określającą poziom natężenia hałasu, będącą jednostką ciśnienia akustycznego jest decybel (dB).

JAKOŚĆ KLIMATU AKUSTYCZNEGO

Obowiązujące przepisy prawne określają, że źródłem informacji o hałasie w środowisku jest przede wszystkim Państwowy Monitoring Środowiska (PMŚ). Oceny stanu akustycznego środowiska i obserwacji zmian dokonuje się na podstawie wyników pomiarów poziomów hałasu określonych wskaźnikami hałasu L_{DWN} i L_N oraz z uwzględnieniem pozostałych danych, w szczególności demograficznych oraz dotyczących sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu.

W ramach niniejszego Programu opracowana została mapa akustyczna dla odcinka drogi krajowej nr 53 oraz 59. Nie mniej jednak badane odcinki znajdowały się poza granicami gminy Rozogi (w tym terenu objętego opracowaniem)²⁷.

ŹRÓDŁA POGARSZANIA KLIMATU AKUSTYCZNEGO ORAZ MOŻLIWOŚCI ICH OGRANICZANIA

Do najważniejszych, potencjalnych źródeł pogarszania klimatu akustycznego w obszarze projektu mpzp należy zaliczyć:

- **hałas komunikacyjny (drogowy)** – oddziałujący w coraz większym stopniu na środowisko i zdrowie ludności, z uwagi na sukcesywny wzrost liczby środków transportu. Hałas ten powodowany jest ruch

25 Materiał źródłowy: Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Rozogi za 2021 rok, 2022.

26 Aktualnie obowiązuje Uchwała Nr XVIII/104/20 Rady Gminy Rozogi z dnia 25 marca 2020 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Rozogi (Dz. Urz. Warm.-Maz. 2020 poz. 1923 z późn. zm.).

27 Aktualnie obowiązuje Uchwała Nr XII/190/19 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26 listopada 2019 r. w sprawie określenia Aktualizacji Programu ochrony środowiska przed hałasem określonego uchwałą Nr III/42/14 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 30 grudnia 2014 r. - w zakresie dróg krajowych (Dz. Urz. Warm.-Maz. 2019 poz. 6015).

pojazdów silnikowych poruszających się po drogach, zwłaszcza po drogach charakteryzujących się największym nasileniem ruchu drogowego na terenie mpzp, tzn. na drodze krajowej nr 53 i 59, ze stosunkowo wysokim udziałem pojazdów ciężkich. W zdecydowanie mniejszym stopniu jakość klimatu akustycznego pogarszają drogi powiatowe i gminne.

- **hałas przemysłowy, usługowy i komunalny** – powoduje go przede wszystkim praca maszyn i instalacji wykorzystywanych w działalności produkcyjnej (m.in. instalacje wentylacji ogólnej, odpylania i odwiórowania, sprężarki, chłodnie, maszyny tartaczne, maszyny stolarskie, maszyny do plastycznej obróbki metalu, maszyny budowlane, wężły betoniarские, sieczkarnie, specjalistyczne linie technologiczne, transport wewnątrzzakładowy, urządzenia nagłaśniające). Na terenie projektu mpzp znajdują się zakłady świadczące usługi remontowo-budowlane oraz przedsiębiorstwa zajmujące się produkcją gwoździ, mogące stanowić potencjalne źródło pogarszania klimatu akustycznego. Ponadto, źródłem hałasu mogą być także restauracje, kluby i inne obiekty realizujące funkcje gastronomiczno-rozrywkowe. Nie mniej należy zaznaczyć, że w granicach obszaru objętego opracowaniem nie występują szczególnie istotne źródła hałasu pochodzenia przemysłowego, usługowego lub komunalnego, które w sposób znaczący oddziaływałyby na klimat akustyczny.
- **hałas rolniczy** – pochodzący z działalności rolniczej, powoduje go przede wszystkim praca maszyn rolniczych, które stanowią jedynie lokalne i okresowe uciążliwości akustyczne.

Największe oddziaływanie dotyczy terenów chronionych akustycznie zlokalizowanych w sąsiedztwie najważniejszych tras komunikacyjnych w obszarze projektu mpzp (DK 53 oraz DK 59).

Poziomy hałas w środowisku powinny spełniać dopuszczalne normy, które reguluje Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. Rozporządzenie odnosi się do poszczególnych grup źródeł hałasu i dopuszczalnych poziomów hałasu dla pory dziennej i pory nocnej, względem poszczególnych rodzajów terenów – zob. tabela poniżej.

Tab. 6 Dopuszczalne poziomy hałas w środowisku dla wybranych rodzajów terenu w odniesieniu do źródeł hałasu

RODZAJ TERENU	DOPUSZCZALNE POZIOMY HAŁASU			
	DROGI LUB LINIE KOLEJOWE		POZOSTAŁE OBIEKTY I DZIAŁALNOŚĆ BĘDĄCA ŹRÓDŁEM HAŁASU	
	L _{Aeq} D przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	L _{Aeq} N przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom	L _{Aeq} D przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następującym	L _{Aeq} N przedział czasu odniesienia równy 1 najmniej korzystnej godzinie nocy
Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży (w tym tereny zabudowy usług publicznych) Tereny domów opieki społecznej Tereny szpitali w miastach	55	50	50	40
Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego Tereny zabudowy zagrodowej Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe (w tym tereny usług sportu i rekreacji) Tereny mieszkaniowo-usługowe	60	50	55	45

Materiał źródłowy: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dn. 14.06.2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. 2014 poz. 112).

4.2.6 PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE

Promieniowanie elektroenergetyczne to emisja zaburzenia energetycznego wywołanego przez przepływ prądu elektrycznego lub zmianę ładunków w źródle. Promieniowanie niejonizujące obejmuje pola elektromagnetyczne w zakresie 0-300 GHz, a promieniowanie jonizujące w zakresie >300 GHz.

MONITORING PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH

Ocenę oddziaływania pól elektromagnetycznych na środowisko przeprowadza się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ) na podstawie badań monitoringowych oraz informacji o źródłach emitujących pola.

Na terenie województwa warmińsko-mazurskiego w cyklu trzyletnim realizowane są pomiary promieniowania elektromagnetycznego. Spośród 90 punktów pomiarowych na terenie województwie żaden z nich nie znajdował się bezpośrednio na terenie gminy Rozogi.

Zgodnie z wynikami badań z cyklu pomiarowego 2017-2018 stwierdzono, iż w żadnym punkcie pomiarowym położonym na obszarach wiejskich oraz miejskich nie odnotowano przekroczeń normy dopuszczalnej badanej składowej elektrycznej oraz nie zaobserwowano wzrostu zmierzonych wartości pól elektromagnetycznych. Na obszarach wiejskich średnie poziomy PEM w omawianych okresie nie przekraczały 0,3 V/m, co stanowiło ok. 4,3% wartości dopuszczalnej. Najwyższe zmierzone wartości dla obszarów wiejskich w latach 2017-2018 wynosiły natomiast 0,72 V/m (ok. 10,3% wartości dopuszczalnej)²⁸.

W związku z powyższym należy przyjąć, iż **na terenie gminy Rozogi (w tym na obszarze projektu mpzp) nie nastąpiło przekroczenie norm dopuszczalnych promieniowania elektroenergetycznego.**

ŹRÓDŁA PROMIENIOWANIA ELEKTROENERGETYCZNEGO I MOŻLIWOŚCI JEGO OGRANICZANIA

Źródłem promieniowania jest każde urządzenie (każda instalacja), w którym następuje przepływ prądu np. sieci energetyczne, w tym linie wysokiego napięcia, stacje radiowe i telewizyjne, stacje bazowe i telefony telefonii komórkowej, radiotelefony, CB-radia, urządzenia radiowo-nawigacyjne, urządzenia elektryczne wykorzystywane w domu, itp. Znaczące oddziaływanie na środowisko pól elektromagnetycznych występuje:

- w paśmie 50 Hz od sieci i urządzeń energetycznych;
- w paśmie od 300 MHz do 40 000 MHz od urządzeń radiokomunikacyjnych, radiolokacyjnych i radionawigacyjnych (największy udział mają stacje bazowe telefonii komórkowej ze swoimi antenami sektorowymi i antenami radiolinii; antena sektorowa służy do komunikacji z telefonem komórkowym, natomiast antena radiolinii służy do komunikacji między stacjami bazowymi).

Przez teren gminy Rozogi (w tym na obszarze projektu mpzp) nie przebiegają linie najwyższych napięć (NN) oraz linie wysokiego napięcia (WN). Ponadto, nie znajdują się tutaj również Główne Punkty Zasilania (GPZ). Gmina zasilana jest przez GPZ „Myszyniec 110/15”, który jest zlokalizowany w sąsiedniej gminie w Myszynie. Energia elektryczna na obszarze objętym projektem mpzp rozprowadzana jest z pomocą sieci elektroenergetycznej złożonej ze stacji transformatorowych 15/04 kV oraz linii średniego i niskiego napięcia (15 i 0,4kV).

Infrastruktura elektroenergetyczna zlokalizowana na terenie opracowania jest co prawda źródłem niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego, jednak nie stanowi zagrożenia dla zdrowia i życia ludności. Linie elektroenergetyczne spełniają dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych, zaś stacje bazowe telefonii komórkowej (3 znajdują się w obrębie obszaru mpzp) muszą odpowiadać wymaganiom norm technicznych, co wymusza rygorystyczne zasady dotyczące sposobów mocowania anten stacji bazowych, tak aby były oddalone od miejsc dostępnych dla ludności.

Ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych wartości lub co najmniej na tych poziomach, bądź zmniejszeniu poziomów co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

Dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych w środowisku zróżnicowane są dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową oraz miejsc dostępnych dla ludzi. Wpływ pola elektromagnetycznego na człowieka i środowisko uzależniony jest od wysokości natężenia (lub gęstości mocy) oraz częstotliwości drgań. Dlatego wartość poziomów dopuszczalnych jest określana w pasmach częstotliwości. Wartości dopuszczalnych poziomów są podane w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów.

Do zadań w zakresie przeciwdziałania promieniowaniu elektromagnetycznemu należy zaliczyć:

- modernizację napowietrznych linii elektroenergetycznych, w tym ich przebudowy na linie kablowe (na terenach zurbanizowanych),
- ustanowienie obszarów ograniczonego użytkowania od napowietrznych linii elektroenergetycznych, z uwzględnieniem dopuszczalnych poziomów pól elektrycznych i magnetycznych, stosownie do

²⁸ Materiał źródłowy: Raport o stanie środowiska w województwie warmińsko-mazurskim w 2020 roku, 2020.

rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymywania tych pomiarów.

4.2.7 NADZWYCZAJNE ZAGROŻENIA ANTROPOGENICZNE ŚRODOWISKA, W TYM ZAGROŻENIA POWAŻNĄ AWARIĄ

Zgodnie z definicją ustawową (ustawa Prawo ochrony środowiska) przez „poważną awarię” rozumie się zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałą w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych sytuacji, prowadząca do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem.

MONITORING AWARII, ŹRÓDŁA NADZWYCZAJNYCH ZAGROŻEŃ ŚRODOWISKA I MOŻLIWOŚCI ICH OGRANICZANIA

- W ujęciu generalnym, źródłami nadzwyczajnych, antropogenicznych zagrożeń środowiska mogą być m.in.
- procesy przemysłowe i magazynowanie substancji niebezpiecznych w zakładach mogących być źródłem poważnej awarii (tzn. zakładach o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej ZDR, zakładach o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej ZZR oraz zakładach pozostałych, których działalność może spowodować poważną awarię PSPA);
 - procesy przemysłowe i magazynowanie substancji niebezpiecznych w zakładach nienależących do wyżej wymienionych grup (np. rozszczelnienia zbiorników na stacjach paliw płynnych);
 - wypadki w transporcie materiałów niebezpiecznych (np. przewóz samochodowy, transport rurociągowy).

Na obszarze projektu mpzp **nie znajdują się zakłady zakwalifikowane jako potencjalni sprawcy poważnych awarii przemysłowych** (zakłady o dużym ryzyku ZDR, zakłady o zwiększonym ryzyku ZZR, zakłady pozostałe PSPA)²⁹.

Na terenie projektu mpzp zagrożenie wynikające z wystąpienia poważnej awarii przemysłowej jest stosunkowo niewielkie. Nie odnotowano tutaj dotychczas poważnych awarii. Nie mniej, występujące na terenie opracowania zakłady produkcyjne są narażone, jak każdy zakład tego typu, na wystąpienie zdarzeń losowych, np. awarii sprzętu, pożarów itp.

Ponadto, w obszarze opracowania zagrożenie wystąpienia awarii jest związane z funkcjonowaniem sieci infrastruktury, zwłaszcza ponadlokalnych szlaków komunikacyjnych (przede wszystkim droga krajowa nr 53 oraz 59), jako potencjalne trasy przewozu substancji niebezpiecznych.

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska ochrona przed poważną awarią oznacza zapobieganie zdarzeniom mogącym powodować awarię oraz ograniczanie jej skutków dla ludzi i środowiska. Zabezpieczenie przed skutkami poważnych awarii przemysłowych w obiektach i instalacjach oraz na trasach przewozu materiałów niebezpiecznych należy realizować poprzez działania prewencyjne polegające na:

- lokalizowaniu zakładów, które mogą stwarzać zagrożenie wystąpienia poważnej awarii, w bezpiecznej odległości od siebie oraz od osiedli mieszkaniowych, obiektów użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego;
- wyłączeniu terenów zalewowych rzek z lokalizacji zakładów dużego i zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii;
- wyznaczaniu miejsc parkowania pojazdów przewożących materiały niebezpieczne (w szczególności dla głównych dróg wjazdowych do Rozóg) oraz wyznaczaniu tras przejazdu tych pojazdów.

4.3 POTENCJALNE ZMIANY ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Środowisko przyrodnicze jest układem dynamicznym. Charakter i intensywność zmian zależne są od intensywności czasu oddziaływania inicjalnych czynników naturalnych i antropogenicznych. Zmiany mogą przybierać charakter ilościowy lub jakościowy. Zmianom tym podlega m.in. rzeźba terenu, pokrywa glebowa,

²⁹ Materiał źródłowy: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (GIOŚ).

wody powierzchniowe i wody podziemne, powietrze atmosferyczne, klimat akustyczny, świat roślinny i świat zwierzęcy. Szczególnie istotny jest poziom rozwoju społeczno-gospodarczego oraz stan infrastruktury technicznej i komunalnej.

Biorąc pod uwagę dotychczasowe użytkowanie obszaru projektu mpzp, pozostawienie aktualnej formy zagospodarowania przestrzeni będzie skutkować:

- dalszym oddziaływaniem zurbanizowanych przestrzeni miejscowości Rozogi;
- dalszym wykorzystaniem rolniczym obszaru, które powodować będzie kontynuację przekształceń agrotechnicznych i związanych z funkcjonowaniem rolniczej przestrzeni produkcyjnej, co przyczyni się do zmiany składu mechanicznego gleb, składu gatunkowego roślin i zwierząt, obniżeniem bioróżnorodności oraz wprowadzaniem gatunków synantropijnych;
- kontynuacją obciążeń środowiska związanych z obecnością szlaków komunikacyjnych oraz infrastruktury technicznej.
- rozjeżdżaniem, wydeptywaniem, wyniszczaniem powierzchni terenu wskutek działalności człowieka i w konsekwencji częściowa lub pełna likwidacja roślinności murawowej i trawiastej;
- stopniową degradacją zasobów wód podziemnych, do których przedostawać się będą zanieczyszczenia z wód powierzchniowych, terenów zabudowanych nieskanalizowanych oraz terenów użytkowanych rolniczo;
- zmianami w obszarach leśnych, zarówno pod względem zadrzewiania obszarów nieporośniętych drzewostanem leśnym jak i dalszą wycinką związaną z gospodarką leśną;
- postępującą, dalszą sukcesją roślinności, związaną ze spontanicznym, niekontrolowanym przyrostem szaty roślinnej, relatywnie mało wartościowej przyrodniczo i o małych walorach krajobrazowych, głównie w obrębie nieużytkowanych partii użytków rolnych oraz na skraju lasów i w sąsiedztwie drobnych zbiorników wodnych (zarastanie);
- postępującą eutrofizacją, na terenach narażonych na wystąpienie tego typu procesu (zakwit wód śródlądowych, a w konsekwencji stopniowa redukcja zawartości tlenu).

Z uwagi na utrwalenie się na znacznym obszarze mpzp istniejącego układu funkcjonalno-przestrzennego dalsze zmiany w środowisku, krajobrazie i gospodarce będą zachodziły stopniowo. Zahamowanie procesów degradacji środowiska zależne będzie od dotrzymania norm, standardów i przepisów odnośnie ochrony środowiska i zasobów przyrodniczych. Dotyczy to szczególnie ochrony przed zanieczyszczeniami powietrza, gruntu i wód, a także spójności i ładu przestrzennego (krajobrazu). Poprawa stanu tych elementów następuje stosunkowo szybko, z uwagi na łatwość ich regeneracji.

Użytkowanie i zagospodarowanie terenu, pozostawione w niezmienionym kształcie, nie spowoduje dodatkowego wzrostu obciążenia antropogenicznego. Możliwe jest natomiast wystąpienie procesów dewaloryzujących przestrzeń Rozóg, w tym niekorzystnie wpływających na ład przestrzenny (niekontrolowana presja urbanistyczna na tereny dotychczas niezabudowane). W celu uniknięcia zaistnienia negatywnych zjawisk krajobrazowych i przestrzennych należy w przyszłych rozstrzygnięciach, co do sposobu i możliwości zagospodarowaniu terenu, uwzględnić uwarunkowania przyrodnicze i zasobowo-użytkowe oraz walory architektoniczne i tradycyjny charakter zabudowy obszaru. Ponadto, należy racjonalnie kształtować ekologiczne warunki życia ludzi, poprzez rozstrzygnięcia zapewniające wprowadzenie zieleni urządzonej i ozdobnej oraz pozostawienie powierzchni biologicznie czynnej w obrębie zabudowy. Niezwykle istotne jest ponadto zachowanie ciągłości systemu przyrodniczego Gminy i regionu, uwzględnianie potencjalnych zagrożeń przyrodniczych oraz dostosowanie zagospodarowania do potrzeb ochrony przyrody (w tym obecności poszczególnych form ochrony przyrody).

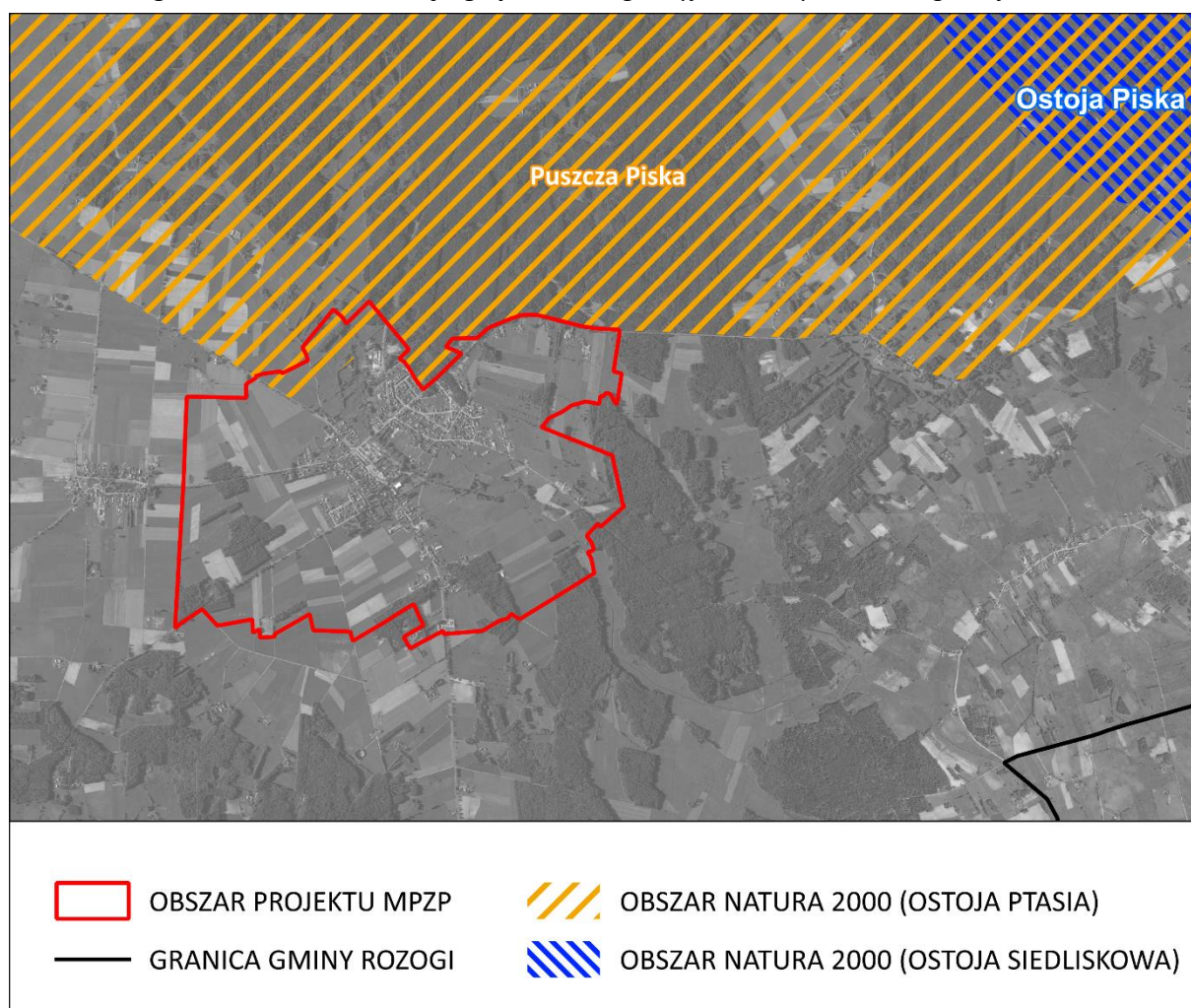
5 PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

5.1 ISTNIEJĄCE FORMY OCHRONY PRZYRODY

Występowanie powierzchniowych lub obiektowych form ochrony przyrody niesie za sobą ograniczenia w możliwościach rozwoju zagospodarowania przestrzennego – gospodarowanie przestrzenią w obrębie form ochrony przyrody podporządkowane jest przede wszystkim celom przyrodniczym. W zależności od rodzaju formy ochrony przyrody jest ono bardziej restrykcyjne (np. rezerваты przyrody – zakaz zabudowy), lub mniej restrykcyjne (np. obszary chronionego krajobrazu – sytuowanie zabudowy ograniczone, ale możliwe pod pewnymi warunkami).

Spośród form ochrony przyrody, rozróżnionych ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, w granicach obszaru objętego projektem mpzp występują:

- **obszar Natura 2000:**
 - Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków (OSO) „**Puszcza Piska PLB 280008**”,
- **ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów** – obligatoryjna dla terytorium całego kraju.

Ryc. 11 Formy ochrony przyrody występujące w otoczeniu obszaru projektu mpzp

Materiał źródłowy: opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ.

W odniesieniu do obszarów Natura 2000, w tym mającego swój zasięg w granicach obszaru objętego projektem mpzp obowiązują przepisy **ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody**, w kontekście problematyki zagospodarowania przestrzennego, istotne są przede wszystkim następujące przepisy w/w ustawy o ochronie przyrody:

zgodnie z art. 33 ustawy:

1. *Zabrania się, z zastrzeżeniem art. 34, podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności:*
 - 1) *pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub*
 - 2) *wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub*
 - 3) *pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.*
 2. *Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty, znajdujących się na liście, o której mowa w art. 27 ust. 3 pkt 1, do czasu zatwierdzenia przez Komisję Europejską jako obszary mające znaczenie dla Wspólnoty i wyznaczenia ich jako specjalne obszary ochrony siedlisk;*
 3. *Projekty polityk, strategii, planów i programów oraz zmian do takich dokumentów a także planowane przedsięwzięcia, które mogą znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000, a które nie są bezpośrednio związane z ochroną obszaru Natura 2000 lub obszarów, o których mowa w ust. 2, lub nie wynikają z tej ochrony, wymagają przeprowadzenia odpowiedniej oceny oddziaływania na zasadach określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.*
- zgodnie z art. 34 ustawy:
1. *Jeżeli przemawiają za tym konieczne wymogi nadrzędnego interesu publicznego, w tym wymogi o charakterze społecznym lub gospodarczym, i wobec braku rozwiązań alternatywnych, właściwy miejscowo regionalny dyrektor ochrony środowiska, a na obszarach morskich – dyrektor właściwego urzędu morskiego, może zezwolić na realizację planu lub działań, mogących znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000 lub obszary znajdujące się na liście, o której mowa w art. 27 ust. 3 pkt 1, zapewniając wykonanie kompensacji przyrodniczej niezbędnej do zapewnienia spójności i właściwego funkcjonowania sieci obszarów Natura 2000;*
 2. *W przypadku gdy znaczące negatywne oddziaływanie dotyczy siedlisk i gatunków priorytetowych, zezwolenie, o którym mowa w ust. 1, może zostać udzielone wyłącznie w celu:*
 - 1) *ochrony zdrowia i życia ludzi,*
 - 2) *zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego,*
 - 3) *uzyskania korzystnych następstw o pierwszorzędym znaczeniu dla środowiska przyrodniczego,*
 - 4) *wynikającym z koniecznych wymogów nadrzędnego interesu publicznego, po uzyskaniu opinii Komisji Europejskiej.*

5.1.1 OBSZAR NATURA 2000 PUSZCZA PISKA PLB280008

Obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO) Puszcza Piska PLB280008 wyznaczony został na mocy Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 roku w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. Urz.2004 nr 229 poz. 2313). Aktualnie dla Obszaru Natura 2000 obowiązuje Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz.U. 2011 nr 25 poz. 133).

Obszar zajmuje łącznie powierzchnię ok. 172 802,21 ha. i **posiada status obszaru specjalnej ochrony ptaków** (tzw. „obszar ptasi”).

Obszary Puszczy zbudowane są przez utwory czwartorzędowe, w zdecydowanej większości pochodzenia glacialnego i fluwioglacialnego okresu zlodowacenia bałtyckiego. Jedynie miejscowo z utworów pochodzenia późniejszego (holoceńskiego), wykształconego w skutek lodowacenia jezior, akumulacją rzeczną i eoliczną. Rzeźba terenu w Obszarze jest bardzo zróżnicowana. Występują tu takie formy jak m.in. wysoko wypiętrzone wały moreny czołowej, faliste i pagórkowate tereny moreny dennej i bocznej, piaszczyste wydmy, głębokie rynny, równiny sandrowe, oraz terasy zalewowe, bezodpływowe zagłębienia i inne silnie zaznaczone formy

krajobrazowe. Obszar Natura 2000 Puszcza Piska PLB280008 zlokalizowany jest w sąsiedztwie obszarów o znaczących walorach przyrodniczych. Od południa – łąki i lasy Puszczy Kurpiowskiej, od północnego wschodu – tereny Poligonu Orzysz, od zachodu jest to Puszcza Napiwodzko-Ramucka, od północy m.in. Bagna Nietlickie, Mazurska Ostoja Żółwia Błotnego Baranowo, jezioro Łuknajno. W granicach Obszaru zlokalizowane są innego rodzaju formy ochrony przyrody. Walory przyrodniczo-historyczne, uwarunkowały rozwój gospodarki w kierunku leśniczym, rolniczym, turystycznym, przetwórstwa drewna i rybactwa.

Struktura pokrycia terenu obszaru Natura 2000 Puszcza Piska PLB280008 jest następująca:

- lasy liściaste zrzucające liście na zimę – ok. 4,53%;
- lasy mieszane – ok. 15,02%;
- pozostałe tereny (w tym miasta, wsie, drogi, wysypiska śmieci, kopalnie, tereny przemysłowe) – ok. 0,41%;
- wody śródlądowe (stojące i płynące);– 12,38%;
- lasy iglaste – 41,8%
- łąki wilgotne, łąki świeże – 7,96%;
- torfowiska, mokradła, bagna, roślinność granicząca z wodami – 0,51%;
- ekstensywne uprawy zbóż (w tym z zastosowaniem ugorowania w płodozmianie) – 17,39%.

Przedmiotem ochrony w obszarze Natura 2000 Puszcza Piska PLB280008 są:

- bąk *Botaurus stellaris*;
- bączek *Ixobrychus minutus*;
- bocian biały *Ciconia ciconia*;
- bocian czarny *Ciconia nigra*;
- trzmiełojad *Pernis apivorus*;
- kania czarna *Milvus migrans*;
- kania ruda *Milvus milvus*;
- bielik *Haliaeetus albicilla*;
- błotniak stawowy *Circus aeruginosus*;
- orlik krzykliwy *Aquila pomarina*;
- rybołów *Pandion haliaetus*;
- kropiatka *Porzana porzana*;
- zielonka *Porzana parva*;
- derkacz *Crex crex*;
- żuraw *Grus grus*;
- puchacz *Bubo bubo*;
- włochatka *Aegolius funereus*;
- lelek *Caprimulgus europaeus*;
- zimorodek *Alcedo atthis*;
- dzięcioł czarny *Dryocopus martius*;
- dzięcioł średni *Dendrocopos medius*;
- lerka *Lullula arborea*;
- jarzębatka *Sylvia nisora*;
- muchołówka mała *Ficedula parva*;
- cietrzew *Tetrao tetrix*;
- gągoł *Bucephala clangula*;
- siniak *Columba oenas*;
- perkoz dwuczuby *Podiceps cristatus*;
- kormoran *Phalacrocorax carbo*;
- samotnik *Tringa ochropus*;
- łabędź niemy *Cygnus olor*;
- cyraneczka *Anas crecca*;
- hełmiatka *Netta rufina*;
- nurogęś *Mergus merganser*;
- kobuz *Falco subbuteo*;
- trzciniak *Acrocephalus arundinaceus*.

- rybitwa czarna *Chlidonias Niger*;
- rybitwa rzeczna *Sterna hirundo*;
- śmieszka *Larus ridibundus*.

Ponadto, w obszarze Natura 2000 Puszcza Piska PLB280008 występują inne gatunki ptaków wymienione w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej, które nie zostały uznane za przedmioty ochrony ze względu na to, że w świetle obecnej wiedzy liczebność ich populacji nie jest istotna z punktu widzenia zachowania tych gatunków w kraju (mniej niż 1% populacji krajowych):

- błotniak łąkowy *Circus pygargus*;
- jarząbek *Bonasa bonasia*;
- sóweczka *Glaucidium passerinum*;
- dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*;
- dzięcioł białostrzygi *Dendrocopos leucotos*;
- świergotek polny *Anthus campestris*;
- muchołówka białoszysza *Ficedula albicollis*;
- gąsiorek *Lanius collurio*;
- ortolan *Emberiza hortulana*.

Do najważniejszych oddziaływań (zagrożeń, presji i działań) mających lub mogących mieć wpływ na obszar Natura 2000 Puszcza Piska PLB280008 zaliczono:

- zagrożenia poziomu wysokiego:
 - zabudowa rozproszona;
 - sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze;
 - zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie;
 - intensyfikacja rolnictwa;
 - inne rodzaje praktyk leśnych, nie wymienione powyżej, np. erozja ze względu na wycinkę, fragmentacja;
- zagrożenia poziomu średniego:
 - inne kompleksy sportowe i rekreacyjne;
 - rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem;
- zagrożenia poziomu niskiego:
 - konkurencja, przykład: mewa/rybitwa;
 - inne zanieczyszczenie wód powierzchniowych ze źródeł punktowych;
 - drapieżnictwo.

5.1.2 OCHRONA GATUNKOWA ROŚLIN, ZWIERZĄT I GRZYBÓW

Jedną z form ochrony przyrody jest ścisła oraz częściowa ochrona gatunkowa, obejmująca okazy gatunków oraz siedliska i ostoje roślin, zwierząt i grzybów. Jest ona obligatoryjna dla całego kraju, w tym również dla terenu objętego projektem mpzp. Ochrona gatunkowa ma na celu zapewnienie przetrwania i zachowania we właściwym stanie gatunków roślin, grzybów i zwierząt wraz z ich siedliskami, a w konsekwencji także zachowanie różnorodności genetycznej i biologicznej. Ochroną gatunkową obejmowane są w szczególności gatunki rzadkie, zagrożone wyginięciem, cenne dla nauki, a także odgrywające istotną rolę w ekosystemach. Głównym celem tych działań jest zachowanie tych gatunków na naturalnie zajmowanych stanowiskach. W celu ochrony ostoi i stanowisk roślin lub grzybów objętych ochroną gatunkową lub ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową mogą być ustalane strefy ochrony.

Względem gatunków objętych ochroną zastosowanie znajdują uwarunkowania określone w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody. Na tej podstawie sporządzane są stosowne rozporządzenia, określające m.in. listę gatunków objętych ochroną oraz szczegółowe zakazy względem nich wprowadzone. Obecnie obowiązują następujące rozporządzenia:

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U.2016 poz. 2183);

- Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 18 grudnia 2019r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U.2020 poz. 26);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 roku w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. 2014 poz. 1408);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 roku w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. 2014 poz. 1409).

5.2 PLANOWANE LUB POSTULOWANE FORMY OCHRONY PRZYRODY

Biorąc pod uwagę ustalenia i wytyczne krajowych lub wojewódzkich dokumentów planistycznych i strategicznych obowiązujących dla obszaru mpzp, w tym m.in.:

- Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego;
- Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego. Warmińsko-Mazurskie 2030;
- Programu Ochrony Środowiska Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2030.

stwierdza się, że **na terenie obszaru mpzp nie występują planowane do ustanowienia obszarowe lub obiektowe formy ochrony przyrody.**

5.3 POŁOŻENIE ANALIZOWANEGO OBSZARU NA TLE PONADLOKALNEGO SYSTEMU POWIĄZAŃ PRZYRODNICZYCH

PODSTAWY MERYTORYCZNE³⁰

Wzajemne powiązania elementów środowiska oraz powiązania przyrodnicze obszaru z jego szerszym otoczeniem zapewnia głównie jego **system przyrodniczy**, rozumiany jako system płatów i korytarzy ekologicznych, występujących na danej powierzchni (matrycy).

Korytarze ekologiczne to ciągi ekosystemów, pozostawiane lub odtwarzane, które zapobiegają postępującemu procesowi fragmentacji środowiska. Korytarz służy jako szlak komunikacyjny umożliwiający przemieszczanie się gatunkom roślin i zwierząt, stanowi on również schronienie dla zwierząt. Szerokość korytarza jest uzależniona od wymagań konkretnych gatunków, jednakże przy stosownej szerokości i strukturze może stanowić również siedlisko. Naturalnymi korytarzami ekologicznymi są głównie doliny i pradoliny rzek, pasy leśne, pasma gór i wyżyn (zwłaszcza zalesione), prądy rzeczne, a w terenie zurbanizowanym pasy zieleni.

Płaty ekologiczne to nieliniowe elementy struktury krajobrazu, różniące się typem, wielkością, kształtem, charakterem granic i różnorodnością od elementów sąsiadujących, mogące występować powszechnie lub sporadycznie.

Matrycę stanowią najbardziej rozległe, relatywnie duże i zwarte elementy krajobrazu, stanowiącego jego tło.

Oprócz płatów, korytarzy i matrycy wyróżniamy również tzw. **węzły ekologiczne (biocentra)**, określane jako obszary pełniące albo mogące pełnić rolę źródeł lokalnego zasilania (zwłaszcza biologicznego) dla innych terenów. Są to często obszary najcenniejsze, pełniące funkcję biocentra, nierzadko położone na skrzyżowaniu korytarzy i/ lub płatów ekologicznych.

Poszczególne elementy wchodzące w skład systemu przyrodniczego danego obszaru mogą stanowić **komponenty o znaczeniu lokalnym**, (jak np. niewielkie cieki i pasmowe zadrzewienia – korytarze ekologiczne skali mikro, czy też łąka z niewielkim zbiornikiem wodnym – płat ekologiczny skali mikro) albo **komponenty o znaczeniu ponadlokalnym – międzynarodowym, krajowym lub regionalnym** (jak np. większe doliny rzeczne

³⁰ Rozważania teoretyczne na podstawie literatury przedmiotu, w tym m.in.:

- Chmielewski T. J., 1988r., O Strefowo – pasmowo- węzłowej strukturze układów ponad ekosystemowych, Wiad. Eko., t. XXXIV, z.2.
 - Cieszeńska A., 1998r., Model płatów i korytarzy i jego zastosowanie, Warszawa.
 - Cieszeńska A. (red.), 2004r., Płaty i korytarze jako elementy struktury krajobrazu możliwości i ograniczenia koncepcji, Problemy Ekologii Krajobrazu t. XIV, Wyd. SGGW, Warszawa, s.93-102.
 - Liro A, Szacki J., 1993r., Korytarz ekologiczny: przegląd problematyki, w: Człowiek i Środowisko - Przyroda w planowaniu przestrzennym, t.17, nr 4/93
 - Pietrzak M., 1998r., Syntezy krajobrazowe – założenia, problemy, zastosowania, Bogucki Wyd. Naukowe, Poznań.
 - Richling A., Solon J., 1998, Ekologia Krajobrazu, PWN, Warszawa

– korytarze ekologiczne o ponadlokalnym znaczeniu, duże kompleksy leśne – płat ekologiczny lub/i korytarz ekologiczny o ponadlokalnym znaczeniu).

Do prawidłowego funkcjonowania korytarzy i płatów ekologicznych niezbędny jest brak występowania barier ekologicznych, które mogą w istotny sposób utrudnić lub całkowicie uniemożliwić przemieszczanie się gatunków, którym korytarz i/lub płat powinien służyć. Korytarze i płaty ekologiczne mogą również nieść ze sobą potencjalne zagrożenia. Do zagrożeń tych możemy zaliczyć: ułatwione rozprzestrzenianie się gatunków niepożądanych na obszarach objętych ochroną, zmniejszenie różnorodności genetycznej między populacjami, rozprzestrzenianie się owadów mogących uszkadzać rośliny (szczególnie drzewa), narażenie zwierząt na zagrożenia pochodzące od drapieżników. Dodatkowo struktury, jakimi są korytarze i płaty ekologiczne, są dla jednych gatunków stanowią drogę migracyjną, dla innych są barierami.

DELIMITACJA SYSTEMU PRZYRODNICZEGO OBSZARU PROJEKTU MPZP

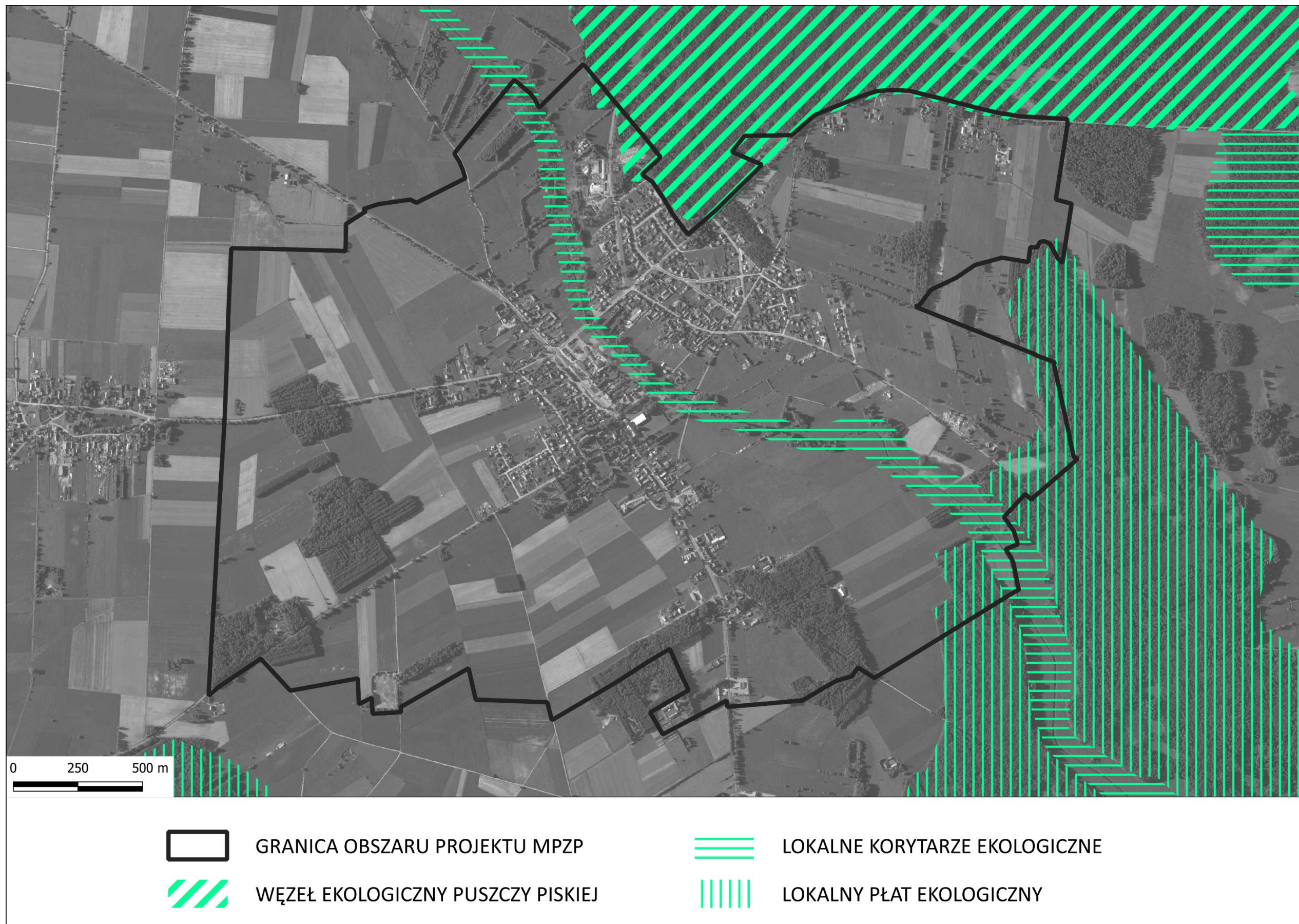
W odniesieniu do krajowych i wojewódzkich koncepcji systemu przyrodniczego oraz koncepcji zawartej w projekcie „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rozogi” oraz w oparciu o analizę struktury środowiska obszaru i jego otoczenia, **należy stwierdzić, że w obszarze objętym projektowanym mpzp:**

- **występują komponenty przyrodnicze o znaczeniu ponadlokalnym (wojewódzkim i krajowym):**
 - **węzeł ekologiczny Puszczy Piskiej** – obejmuje swym zasięgiem niewielkie fragmenty położone w północnej części opracowania. Tereny te stanowią południowy skraj Puszczy Piskiej (jeden z największych ekosystemów leśnych występujących w kraju);
- **współwystępują komponenty o znaczeniu lokalnym (gminnym i miejscowym):**
 - **korytarz lokalny** – obejmuje swym zasięgiem dolinę rzeki Szkwy wraz z najbliższym otoczeniem (mozaika terenów rolniczych, zadrzewionych i zakrzewionych oraz lokalnych podmokłości);
 - **płat ekologiczny** – znajduje się we wschodniej części terenu opracowania, stanowiąc fragment enklawy leśnej występującej w otoczeniu miejscowości Rozogi.
- **współwystępują mikrokorytarze i mikropłaty ekologiczne:**
 - **mikrokorytarze ekologiczne sieci rowów melioracyjnych**, znajdujące się na terenach użytkowanych rolniczo;
 - **mikropłaty ekologiczne enklaw leśnych i semileśnych**, obejmujące zbiorowiska niewielkich powierzchniowo zadrzewień i zarośli, porastających zazwyczaj otwarte tereny rolnicze;
 - **mikrokorytarze ekologiczne pasmowych zadrzewień**, obejmujące ciągi zadrzewień przydrożnych i śródpolnych;
 - **mikropłaty ekologiczne drobnych zbiorników wodnych**, obejmujące występujące stawy i oczka, wraz z towarzyszącą im roślinnością.

Rolę matrycy (tła) na obszarze projektu planu pełnią głównie użytki rolne (łąki i pastwiska oraz grunty orne), dominujące powierzchniowo w strukturze użytkowania terenu.

Wskazane powyżej tereny tworzące system przyrodniczy obszaru projektu planu przedstawiają model teoretyczny powiązań sieci ekologicznej i nie zawsze będą tożsame z rzeczywistymi trasami migracji roślin i zwierząt. Stanowią natomiast cenne i powiązane ze sobą elementy systemu ekologicznego, przenikające się wzajemnie i stanowiące spójną całość.

Korytarze ekologiczne i płaty ekologiczne zasługują na zachowanie i ochronę w działaniach planistycznych. Są to obszary, które należy chronić ze względu na spójność współżycia między środowiskiem przyrodniczym i potrzebą funkcjonowania człowieka jako ważnego elementu tego środowiska.

Ryc. 12 Obszar projektu mpzp w odniesieniu do koncepcji systemu przyrodniczego gminy Rozogi. Model teoretyczny korytarzy i płatów ekologicznych o znaczeniu lokalnym oraz ponadlokalnym
Materiał źródłowy: opracowanie własne na podstawie wybranych koncepcji korytarzy ekologicznych oraz delimitacji systemu przyrodniczego zawartej w projekcie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rozogi.

5.4 POTENCJALNE ZAGROŻENIA PRZYRODNICZE

5.4.1 ZAGROŻENIE ZJAWISKIEM RUCHÓW MASOWYCH

Zjawisko ruchów masowych związane jest przede wszystkim z budową geologiczną, warunkami geomorfologicznymi oraz czynnikami inicjującymi. Dla terenów Polski pozakarpackiej obszarami predysponowanymi są najczęściej zbocza dolin, stoki form glacialnych i wzgórza zbudowane ze skał przedczwartorzędowych w powiązaniu z występowaniem ilastych serii mioceńskich i czwartorzędowych, czy lessowych. Na ich rozwój wpływ mają intensywne opady atmosferyczne, infiltracja wód opadowych i roztopowych, erozja zboczy dolin i wąwozów a także działalność antropogeniczna. Obszarem predysponowanym do występowania ruchów masowych jest zazwyczaj obszar, w którym uwarunkowania geologiczno-geomorfologiczne nie wykluczają rozwoju takich procesów w przyszłości.

W odniesieniu do obszaru objętego projektem mpzp należy nadmienić, iż położony jest on na zdenudowanej wysoczyźnie morenowej oraz na równinie sandrowej, gdzie teren jest płaski lub lekko falisty. **Nie znajdują się tutaj rejonu kwalifikowane do występowania ruchów masowych.**

5.4.2 ZAGROŻENIE ZJAWISKIEM POWODZI

Zgodnie z ustawą Prawo wodne przez obszary szczególnego zagrożenia powodzią rozumie się obszary:

- na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat,
- na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat,
- między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano trasę wału przeciwpowodziowego, a także wyspy i przylądki, o których mowa w art. 18, stanowiące działki ewidencyjne,
- obejmujące pas techniczny w rozumieniu ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej.

W celu zwiększenia bezpieczeństwa obywateli oraz ograniczenia negatywnych skutków powodzi, zgodnie z zapisami Dyrektywy Powodziowej oraz ustawy Prawo wodne, Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej sporządza tzw. plany zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP) dla obszarów dorzeczy i regionów wodnych. Prace nad planami zostały poprzedzone przygotowaniem wstępnej oceny ryzyka powodziowego (WOPR) oraz map zagrożenia powodziowego (MZP) i map ryzyka powodziowego (MRP). Celem planów zarządzania ryzykiem powodziowym jest ograniczenie skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej, poprzez realizację wybranych działań służących minimalizacji zidentyfikowanych zagrożeń. Działania te, muszą także prowadzić do obniżania strat powodziowych. Obowiązek sporządzenia planów wynika z Dyrektywy 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim, tzw. Dyrektywy Powodziowej. Zgodnie z ustawą Prawo wodne za opracowanie planów odpowiedzialny jest prezes KZGW na poziomie obszarów dorzeczy oraz dyrektorzy poszczególnych RZGW dla regionów wodnych³¹.

W dolinie rzeki Szkwy wyznaczony został **obszar szczególnego zagrożenia powodzią**. Jego zasięg zidentyfikowany został a podstawie tzw. map zagrożenia powodziowego (MZP) opracowanych przez RZGW. Obszar szczególnego zagrożenia powodzią w granicach projektu mpzp obejmuje obszar, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie (raz na 100 lat) oraz obszaru, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie (raz na 10 lat)³².

W stosunku do obszaru szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują przepisy zawarte w ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne. Ponadto obowiązują ustalenia Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r., Dz.U.2016 poz. 1911) oraz ustalenia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru Dorzecza Wisły (Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 18 października 2022 r., Dz.U.2022 poz. 2739).

³¹ Materiał źródłowy: Dane Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku, <http://www.smorp.pl/imap/>

³² Obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie zawierają się wewnątrz obszarów, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie. Zatem zewnętrzną granicą obszaru szczególnego zagrożenia powodzią są obszary o średnim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi.

Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne zastąpiła obowiązującą dotychczas ustawę z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne. Ustawa reguluje gospodarowanie wodami, w tym kształtowanie i ochronę zasobów wodnych, korzystanie z wód oraz zarządzanie zasobami wodnymi, sprawy własności wód oraz gruntów pokrytych wodami, a także zasady gospodarowania tymi składnikami w odniesieniu do majątku Skarbu Państwa. Zgodnie z w/w ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, m.in.:

Art. 163. 1. Ochrona przed powodzią jest zadaniem Wód Polskich oraz organów administracji rządowej i samorządowej (...).

5. Ochronę przed powodzią prowadzi się z uwzględnieniem map zagrożenia powodziowego, map ryzyka powodziowego oraz planów zarządzania ryzykiem powodziowym.

6. Ochronę przed powodzią realizuje się, uwzględniając wszystkie elementy zarządzania ryzykiem powodziowym, w szczególności zapobieganie, ochronę, stan należytego przygotowania i reagowanie w przypadku wystąpienia powodzi, usuwanie skutków powodzi, odbudowę i wyciąganie wniosków w celu ograniczania potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej, w zakresie określonym w przepisach ustawy oraz w przepisach odrębnych.

ZASADY ZAGOSPODAROWANIA WYNIKAJĄCE Z ZAPSIÓW PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO

Dla obszarów, na których występuje zagrożenie powodziowe *Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego* ustala m.in. następujące sposoby gospodarowania:

- *uwzględnianie map zagrożenia powodziowego, map ryzyka powodziowego, planów zarządzania ryzykiem powodziowym oraz studiów ochrony przeciwpowodziowej (dla odcinków rzek które nie zostały objęte ww. mapami) (...),*
- *przeciwdziałanie wystąpieniu skutków powodzi i suszy, także we współpracy z sąsiednimi województwami,*
- *realizację inwestycji z zakresu ochrony przeciwpowodziowej przewidzianych w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (zapewnienie odpowiedniej przepustowości koryt rzecznych, budowa wałów przeciwpowodziowych, urządzeń piętrzących i zbiorników retencyjnych) oraz działań strategicznych ujętych w Planie zarządzania ryzykiem powodziowym dla dorzecza Wisły (m.in. budowa, rozbudowa i przebudowa infrastruktury przeciwpowodziowej),*
- *utrzymanie oraz zwiększanie istniejącej zdolności retencyjnej zlewni poprzez m.in.: zmniejszanie odpływu wód opadowych i roztopowych ze zlewni, zwiększenie różnych form retencji wodnej (budowa zbiorników retencyjnych wraz z budowlami hydrotechnicznymi, zwiększanie lesistości, odtwarzanie terenów wodno-błotnych, przywracanie naturalnego charakteru cieków i naturalnych przepływów wód, tworzenie polderów zalewowych),*
- *ograniczanie zagospodarowania na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią,*
- *zwiększanie bezpieczeństwa powodziowego terenów o intensywnym zagospodarowaniu oraz obiektów stanowiących potencjalne zagrożenie dla środowiska, obiektów użyteczności publicznej, stanowiących cenne dziedzictwo kulturowe, itp.,*
- *zwiększanie wykorzystania wód opadowych i roztopowych.*

5.4.3 ZAGROŻENIE ATMOSFERYCZNE

Pośród zagrożeń przyrodniczych możliwe jest wystąpienie **silnych wiatrów i huraganów, nawałnic i gradobić, czy susz** atmosferycznych, glebowych i hydrologicznych. Potencjalnie obszar projektu mpzp, jak i inne tereny w klimacie umiarkowanym przejściowym narażone są na występowanie klęsk żywiołowych, a tym samym na sytuacje o znamionach kryzysowych. Zjawiska ekstremalne przybierają na sile w ostatnich latach, co jest konsekwencją postępujących zmian klimatu.

6 PROGNOZOWANE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO USTALEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W TYM PROGNOZOWANE ODDZIAŁYWANIA ZNACZĄCE

6.1 WSTĘP

Aktualne zmiany w środowisku przyrodniczym w obrębie obszaru projektu mpzp posiadają głównie charakter antropogeniczny, ale występują także zmiany naturalne.

Antropogeniczne zmiany obejmują tereny zabudowy miejscowości Rozogi oraz przekształcenia związane z realizacją obiektów infrastruktury komunikacyjnej i technicznej. Ponadto, zmiany wywołane działalnością człowieka związane są z rolniczym użytkowaniem gruntów oraz prowadzoną gospodarką leśną. Intensywność zmian antropogenicznych jest zróżnicowana. Spośród w/w terenów, wyróżnia się obszary:

- **największego natężenia zmian antropogenicznych** – są to tereny zwartej zabudowy wiejskiej odznaczające się zmianami związanymi z ingerencją ludzką. Dotyczą one terenów zabudowy zagrodowej oraz mieszkaniowej, zabudowy obiektów użyteczności publicznej, zakładów produkcyjnych, produkcyjno-usługowych i terenów składowo-magazynowych;
- **intensywnych zmian** – dotyczą infrastruktury komunikacyjnej i technicznej, takiej jak: sieć drogowa (drogi krajowe nr 53 oraz 59 przecinające teren opracowania, ale także drogi powiatowe i gminne), infrastruktura energetyczna w postaci linii energetycznych SN i nn oraz stacji transformatorowych, sieci telekomunikacyjne, czy też infrastruktura wodno-kanalizacyjna;
- **przeciętnej intensywności przekształceń antropogenicznych** – dotyczą obszarów wykorzystywanych rolniczo, zmiany te związane są głównie z zabiegami agrotechnicznymi;
- **niskiej intensywności zmian antropogenicznych** – dotyczą głównie gruntów znajdujących się w użytkowaniu leśnym, gdzie nie prowadzi się zabiegów zrębowych, a także nieużytkowanych gruntów nieleśnych, jak np. torfowiska, nieużytkowane fragmenty doliny Szkwy.

Z antropogenicznymi zmianami środowiska wiąże się stan i jakość poszczególnych jego komponentów, jak również stan środowiska jako całości. Kwestię tą przybliżono w rozdz. 4.2.

Naturalne zmiany w środowisku obejmują przede wszystkim wtórną sukcesję roślinności. Intensywność zmian naturalnych jest przeciętna i skoncentrowana głównie przy ekosystemach leśnych, wodnych oraz na terenach zaniechanej działalności rolniczej i w obrębie nieużytków. Poza sukcesją roślinności, naturalne zmiany środowiska związane są z innymi procesami zachodzącymi w środowisku, tzn. procesami: meteorologicznymi, glebotwórczymi, rzeźbotwórczymi, hydrogenicznymi (w tym głównie z zagrożeniem powodziowym i podtopieniami). Intensywność zmian naturalnych jest przeciętna. Ich relatywnie największe natężenie obserwowane jest w dolinie rzeki Szkwy oraz na nieużytkowanych obrzeżach terenów leśnych i zaroślowych.

Procedowany projekt mpzp ma na celu ustalenie zasad zagospodarowania w oparciu o ustalone funkcje terenu, w tym wprowadzoną możliwość zainwestowania poszczególnych funkcji użytkowych, a także obsługę komunikacyjną i techniczną (por. rozdz. 3.1.). W związku z powyższym nie do uniknięcia są konsekwencje realizacji planowanego zagospodarowania w zakresie oddziaływania na środowisko przyrodnicze. Jednocześnie ponownie podkreśla się, iż **projekt mpzp podtrzymuje w większości obecne funkcje użytkowe**, W stosunku do następujących terenów funkcjonalnych:

- MN - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;
- MN/U - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usługowej;
- MW/U – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej lub usługowej;
- U - tereny zabudowy usługowej;
- Up – tereny zabudowy usług publicznych;
- US - tereny zabudowy usług sportu i rekreacji;
- P/U - tereny zabudowy produkcyjnej, składowej, magazynowej i usługowej;
- RM - tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych;
- R - tereny rolnicze;
- ZC - teren cmentarza;

Nie wprowadzono szczególnie istotnych zmian w użytkowaniu i zagospodarowaniu. Nowe tereny funkcjonalne związane są przede wszystkim z aktualnymi potrzebami społecznymi, ekonomicznymi oraz przestrzenno-środowiskowymi, co jest zgodne z zasadami zrównoważonego rozwoju.

W niniejszej prognozie ocenione zostały potencjalne oddziaływania na środowisko, które mogą wynikać wprost z zapisów planu miejscowego.

Oceniono ustalenia projektu mpzp w odniesieniu do:

- poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego i kulturowego (z uwzględnieniem zależności między nimi) – roślin, zwierząt i różnorodności biologicznej, ludzi, wód powierzchniowych i podziemnych, powietrza atmosferycznego, powierzchni i ukształtowania ziemi, krajobrazu, warunków klimatycznych, zasobów naturalnych, zabytków i dóbr materialnych,
- form ochrony przyrody, w tym celu i przedmiotu ochrony, integralności obszarów Natura 2000,
- kwalifikacji oddziaływań jako znaczące, oraz podziału oddziaływań na: bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe, pozytywne i negatywne.

Informacje zawarte w niniejszej Prognozie (w tym ocena oddziaływania ustaleń projektu mpzp na środowisko przyrodnicze) zostały dostosowane **stosownie do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz stosownie do stanu wiedzy i metod oceny**. Ocenie poddano przede wszystkim **proponowane przeznaczenie terenu**, natomiast podkreśla się, że projekt mpzp ustala parametry i zasady zagospodarowania, zaś nie precyzuje konkretnych rodzajów przedsięwzięć, a co tym idzie utrudnione jest precyzyjne określenie oddziaływań na środowisko przyrodnicze.

W związku z tym, że na obecnym etapie nie jest przesądzona specyfika zainwestowania (nie precyzuje się konkretnych przedsięwzięć, ich charakteru, rodzaju i lokalizacji), utrudnione jest ściśle precyzyjne określenie oddziaływań na środowisko przyrodnicze. Analiza ta możliwa będzie na etapie ewentualnej oceny oddziaływania na środowisko konkretnego przedsięwzięcia (zagadnienie oceny ośm. zamierzeń inwestycyjnych omówiono w dalszej części, podrozdział 6.12).

6.2 ROŚLINNOŚĆ, ZWIERZĘTA I RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA

SZATA ROŚLINNA

W związku z przewidzianym rozwojem zabudowy zaistnieje potrzeba usunięcia występujących na obszarze zbiorowisk roślinnych, przy czym **likwidacji ulegną głównie mało wartościowe zbiorowiska towarzyszące polom uprawnym oraz zbiorowiska łąkowe i pastwiskowe**.

Projekt mpzp zakłada **zachowanie wszystkich zbiorowisk leśnych** występujących na obszarze (oznaczonych w projekcie planu jako ZL), a także wprowadza nieprzekraczalną linię zabudowy w odpowiedniej odległości od krawędzi lasów. **Lasy wymagają uzyskania zgody na wycinkę**, stosownie w myśl Ustawy z dnia 3 lutego 1995 roku o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

W konsekwencji realizacji ustaleń projektu mpzp **usunięta zostanie także część drzewostanu w postaci pojedynczych zadrzewień oraz zgrupowań zadrzewień i zakrzewień** śródpolnych lub wykształconych w sąsiedztwie lasów, głównie zbiorowisk sukcesyjnych o relatywnie niedużej wartości przyrodniczej.

Dla terenów zieleni i zadrzewień (niebędących lasami) obowiązują przepisy prawa dotyczące ich ochrony oraz możliwości ewentualnej wycinki. W myśl Ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r.:

Art. 78. Rada gminy jest obowiązana zakładać i utrzymywać w należytym stanie tereny zieleni i zadrzewienia.

(...).

Art. 83. 1. Usunięcie drzewa lub krzewu z terenu nieruchomości może nastąpić po uzyskaniu zezwolenia wydanego na wniosek:

- 1) posiadacza nieruchomości – za zgodą właściciela tej nieruchomości;*
- 2) właściciela urządzeń, o których mowa w art. 49 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. 2020 poz. 1740 z późn. zm.) zwanej dalej „Kodeksem cywilnym” – jeżeli drzewo lub krzew zagrażają funkcjonowaniu tych urządzeń.*

2. Zgoda właściciela nieruchomości, o której mowa w ust. 1 pkt 1, nie jest wymagana w przypadku wniosku złożonego przez:

- 1) spółdzielnię mieszkaniową;
- 2) wspólnotę mieszkaniową, w której właściciele lokali powierzyli zarząd nieruchomością wspólną zarządowi, zgodnie z ustawą z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali (Dz. U. 2021 poz. 1048);
- 3) zarządcę nieruchomości będącej własnością Skarbu Państwa.

3. Zgoda właściciela nieruchomości, o której mowa w ust. 1 pkt 1, nie jest wymagana także w przypadku wniosku złożonego przez użytkownika wieczystego lub posiadacza nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym, niebędących podmiotem, o którym mowa w ust. 2.

(...)

Art. 83a. 1. Zezwolenie na usunięcie drzewa lub krzewu z terenu nieruchomości wydaje wójt, burmistrz albo prezydent miasta, a w przypadku gdy zezwolenie dotyczy usunięcia drzewa lub krzewu z terenu nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków – wojewódzki konserwator zabytków.

2. Zezwolenie na usunięcie drzewa w pasie drogowym drogi publicznej, z wyłączeniem obcych gatunków topoli, wydaje się po uzgodnieniu z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska.

3. Zezwolenie na usunięcie drzewa lub krzewu na obszarach objętych ochroną krajobrazową w granicach parku narodowego albo rezerwatu przyrody wydaje się po uzgodnieniu odpowiednio z dyrektorem parku narodowego albo regionalnym dyrektorem ochrony środowiska.

W konsekwencji ustaleń projektu mpzp ukształtowane zostaną także nowe tereny zieleni, poprzez **zachowanie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej** w obrębie poszczególnych wydzieleni oraz **wytypowane tereny zieleni naturalnej**. Określony w projekcie mpzp minimalny wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej jest właściwy. Jego zachowanie w praktyce oznaczać to będzie uporządkowanie terenu w zakresie szaty roślinnej, objawiające się estetyzacją terenu zielenią urządzoną (m.in. ogródki, trawniki, drzewa i krzewy ozdobne).

ZWIERZĘTA

Wprowadzenia nowego zainwestowania może stanowić barierę swobodnej migracji zwierząt. Oddziaływanie to wystąpi w sąsiedztwie obszarów o już istniejącym podobnym zagospodarowaniu. Realizacja ustaleń zawartych w projekcie mpzp może w niewielkim stopniu negatywnie oddziaływać na faunę, poprzez zmiany w liczebności populacji zwierząt i różnicowaniu gatunkowym lokalnej fauny.

Ustalenia projektu mpzp odnośnie rodzaju zagospodarowania terenów nie wnoszą szczególnie istotnych zmian z punktu widzenia ochrony walorów faunistycznych. Obszary, na których wyznaczono nowe tereny pod zabudowę i inwestycje w większości nie stanowią szczególnie cennych terenów występowania fauny ani szlaków migracyjnych zwierząt, w związku z czym oddziaływanie realizacji projektu mpzp nie będzie znaczące. **Tereny stanowiące ostoje fauny zostaną pozostawione w aktualnym sposobie użytkowania – projekt mpzp nie wyznacza w tych obszarach nowych terenów rozwojowych.**

Realizacja planowanego zagospodarowania nie zaburzy w sposób istotny warunków migracji i bytowania zwierzęcy, ze względu na przewidziane w dokumencie zachowanie przestrzennych powiązań przyrodniczych (korytarzy i płatów ekologicznych). Ponadto projekt mpzp przewiduje utrzymanie siedlisk wartościowych przyrodniczo, w tym wskazuje na konieczność przestrzegania prawa ochrony środowiska, ustawy o ochronie przyrody oraz aktów prawnych odnoszących się do poszczególnych form ochrony przyrody.

RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA

Przeznaczenie terenów pod zabudowę będzie negatywnie, ale mało ingerujące w ogólną strukturę bioróżnorodności biologicznej. Rozwój zabudowy wpłynie na **zmniejszenie udziału powierzchni biologicznie czynnej** (ogólnie, w skali Gminy). Znaczna część obszarów planowanych do zabudowy porośnięta jest przez roślinność towarzyszącą działalności człowieka (zbiorowiska chwastów pól uprawnych, okrajków, terenów wydeptywanych i ruderalnych). Są to zbiorowiska należące do fitocenoz o bardzo małych walorach przyrodniczych.

Relatywnie największe oddziaływanie na różnorodność biologiczną może mieć miejsce w wyniku rozwoju strefy aktywności gospodarczej. Jednocześnie podkreśla się, że przewidziane tereny rozwoju

wspomnianych stref funkcjonalnych wyznaczone zostały na obszarach do tego predysponowanych i warunkujących dalszy rozwój gospodarczy Gminy i Rozóg.

Realizacja ustaleń projektu mpzp **nie będzie w sposób istotny oddziaływać na system przyrodniczy Gminy i regionu**. Ekosystemy występujące w obrębie obszaru projektu mpzp posiadające ponadlokalne znaczenie dla systemu przyrodniczego zostaną zachowane. W wyniku rozwoju zabudowy **nie dojdzie do fragmentacji najważniejszych korytarzy i płatów ekologicznych** w tym przede wszystkim węzła ekologicznego Puszczy Piskiej oraz korytarza doliny rzeki Szkwy.

Tab. 7: Identyfikacja przewidywanych znaczących oddziaływań na roślinność, zwierzęta i różnorodność biologiczną

	Pozytywne	Negatywne	Obojętne	Bezpośrednie	Pośrednie	Wtórne	Skumulowane	Krótkoterminowe	Średnioterminowe	Długoterminowe	Stale	Chwilowe
Oddziaływanie na roślinność	✓	✓		✓						✓	✓	
Oddziaływanie na zwierzęta			✓	✓						✓	✓	✓
Oddziaływanie na różnorodność biologiczną			✓	✓	✓					✓	✓	

Materiał źródłowy: opracowanie własne.

6.3 FORMY OCHRONY PRZYRODY, W TYM OBSZARY NATURA 2000

Jak wskazano w rozdz. 5.1., spośród form ochrony przyrody, wyróżnionych w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, w granicach obszaru projektu mpzp występują:

- Obszary Natura 2000;
 - Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków (OSO) „**Puszcza Piska PLB280008**”;
- **ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów** – obligatoryjna na terytorium całego kraju.

Projekt mpzp uwzględnia wszystkie występujące w Gminie formy ochrony przyrody oraz wskazuje na przepisy obowiązujące w obrębie poszczególnych form (przepisy przytoczono w rozdz. 5. Prognozy).

AD. OBSZARY NATURA 2000

W odniesieniu do Obszaru Natura 2000 Puszcza Piska PLB280008, w kontekście problematyki zagospodarowania przestrzennego obszaru projektu mpzp, istotne są przede wszystkim przepisy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody – wyszczególnione w rozdz. 5.1. Oceny oddziaływania na przedmiot ochrony na Obszarze Natura 2000 dokonano na podstawie analizy Standardowego Formularza Danych, projektu planu zadań ochronnych, a także dostępnych materiałów źródłowych, w tym literatury i publikacji naukowych.

W odniesieniu do obszaru „ptasiego” Natura 2000 Puszcza Piska PLB280008 projekt mpzp ustala w jego granicach (zob. rysunek prognozy):

- *tereny zabudowy produkcyjnej, składowej, magazynowej i usługowej (P/U) – wprowadzenie w obrębie dotychczasowych użytków rolnych;*
- *tereny dróg publicznych (KD) – niezbędne do właściwej obsługi komunikacyjnej obszaru,*
- *tereny rolnicze (R) – stanowiące podtrzymanie obecnych funkcji użytkowych;*
- *las (ZL) – stanowiące podtrzymanie obecnych funkcji użytkowych;*
- *tereny wód powierzchniowych śródlądowych - stanowiące podtrzymanie obecnych funkcji użytkowych.*

Rozpatrując wpływ ustaleń projektu mpzp należy zauważyć, że:

Przedmiotem ochrony w obszarze Puszcza Piska PLB 280008 są gatunki ptaków:

- bąk *Botaurus stellaris*;

- bączek *Ixobrychus minutus*;
- bocian biały *Ciconia ciconia*;
- bocian czarny *Ciconia nigra*;
- trzmielojad *Pernis apivorus*;
- kania czarna *Milvus migrans*;
- kania ruda *Milvus milvus*;
- bielik *Haliaeetus albicilla*;
- błotniak stawowy *Circus aeruginosus*;
- orlik krzykliwy *Aquila pomarina*;
- rybołów *Pandion haliaetus*;
- kropiatka *Porzana porzana*;
- zielonka *Porzana parva*;
- derkacz *Crex crex*;
- żuraw *Grus grus*;
- puchacz *Bubo bubo*;
- włochatka *Aegolius funereus*;
- lelek *Caprimulgus europaeus*;
- zimorodek *Alcedo atthis*;
- dzięcioł czarny *Dryocopus martius*;
- dzięcioł średni *Dendrocopos medius*;
- lerka *Lullula arborea*;
- jarzębatka *Sylvia nisora*;
- muchołówka mała *Ficedula parva*;
- cietrzew *Tetrao tetrix*;
- gągoł *Bucephala clangula*;
- siniak *Columba oenas*;
- perkoz dwuczuby *Podiceps cristatus*;
- kormoran *Phalacrocorax carbo*;
- samotnik *Tringa ochropus*;
- łabędź niemy *Cygnus olor*;
- cyraneczka *Anas crecca*;
- hełmiatka *Netta rufina*;
- nurogęs *Mergus merganser*;
- kobuz *Falco subbuteo*;
- trzciniak *Acrocephalus arundinaceus*.
- rybitwa czarna *Chlidonias Niger*;
- rybitwa rzeczna *Sterna hirundo*;
- śmieszka *Larus ridibundus*.

Ponadto w obszarze Natura 2000 Puszcza Piska PLB280008 występują inne gatunki ptaków wymienione w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej, które nie zostały uznane za przedmioty ochrony ze względu na to, że w świetle obecnej wiedzy liczebność ich populacji nie jest istotna z punktu widzenia zachowania tych gatunków w kraju (mniej niż 1% populacji krajowych):

- błotniak łąkowy *Circus pygargus*;
- jarząbek *Bonasa bonasia*;
- sóweczka *Glaucidium passerinum*;
- dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*;
- dzięcioł białogrzbiety *Dendrocopos leucotos*;
- świergotek polny *Anthus campestris*;
- muchołówka białoszyja *Ficedula albicollis*;
- gąsiorek *Lanius collurio*;
- ortolan *Emberiza hortulana*.

Oddziaływanie na Obszar Natura 2000, w kontekście w/w gatunków, związane będzie głównie z przeznaczeniem części terenów rolniczych na rozwój zabudowy produkcyjnej, składowej, magazynowej i usługowej (wydzielenie P/U). Realizacja ustaleń projektu mpzp może potencjalnie negatywnie oddziaływać na siedliska i gatunki ptaków m.in. poprzez uszczuplenie przestrzeni życiowej zwierzętom dziko żyjącym, w tym gatunkom będącymi obiektami ochrony na obszarze Natura 2000.

Jednocześnie należy nadmienić, iż spośród w/w gatunków mało prawdopodobne jest występowanie ptaków drapieżnych (np. orlik krzykliwy, błotniak stawowy), gdyż większość terenów przeznaczonych pod zainwestowanie znajduje się w pobliżu istniejącej zabudowy, jest użytkowana rolniczo lub położona w sąsiedztwie takich terenów (co wiąże się z częstą obecnością ludzi).

W celu minimalizacji lub ograniczenia negatywnych oddziaływań na przedmiot ochrony Obszaru Natura 2000, szczególnie istotne jest przestrzeganie przepisów prawa z zakresu ochrony poszczególnych komponentów przyrodniczych, w tym flory i fauny. Dokładna specyfika i parametry zainwestowania nie są znane na obecnym etapie planistycznym, będzie to możliwe po przeprowadzeniu ewentualnego raportu oddziaływania na środowiska planowanego przedsięwzięcia.

Podsumowując, proces budowy a następnie funkcjonowanie w/w obiektów **wymagać będzie przestrzegania rygorystycznych przepisów prawa, a także stosowanie środków zapobiegawczych, w celu uniknięcia wystąpienia poważnej awarii.**

W przypadku prawidłowego funkcjonowania planowanej zabudowy oraz przestrzegania dokładnie sprecyzowanych przepisów prawa z zakresu ochrony, nie przewiduje się znacząco negatywnego wpływu na obszar Natura 2000, w tym na cele i przedmiot ochrony oraz integralność obszaru.

Ponadto jak wskazano w rozdz. 5.1, do najważniejszych oddziaływań (zagrożeń, presji i działań) mających lub mogących mieć wpływ na obszar Natura 2000 Puszcza Piska PLB280008 zaliczono:

- zagrożenia poziomu wysokiego:
 - zabudowa rozproszona;
 - sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze;
 - zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie;
 - intensyfikacja rolnictwa;
 - inne rodzaje praktyk leśnych, nie wymienione powyżej, np. erozja ze względu na wycinkę, fragmentacja;
- zagrożenia poziomu średniego:
 - inne kompleksy sportowe i rekreacyjne;
 - rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem;
- zagrożenia poziomu niskiego:
 - konkurencja, przykład: mewa/rybitwa;
 - inne zanieczyszczenie wód powierzchniowych ze źródeł punktowych;
 - drapieżnictwo.

W wyniku realizacji ustaleń projektu mpzp wprowadzone zostanie zainwestowanie osadnicze spójnie przestrzenne i zwarte, a ograniczony zostanie udział terenów rolnych (nie przewiduje się intensyfikacji rolnictwa). Ponadto nie wyznacza się terenów zabudowy zagrodowej, a zatem nie nastąpi rozprzestrzenianie się zabudowy na tereny otwarte, co nie przyczyni się do ich eliminacji. Nie przewiduje się też terenów służących uprawianiu sportów i czynnej rekreacji, nie przewiduje się również inwestycji w grunty leśne (w tym wycinki lasu). Nie występują tu tereny melioracji. Jeśli chodzi o zagrożenia poziomu średniego i niskiego to projekt mpzp nie zakłada funkcjonowania kompleksów sportowych i rekreacyjnych, a charakter zainwestowania nie będzie się wiązał z bezpośrednim zanieczyszczeniem występujących wód powierzchniowych.

Pozostałe ustalenia projektowanego dokumentu nie spowodują dodatkowych zagrożeń i presji na Obszar Natura 2000. Ponadto w projektowanym dokumencie nie wprowadza się ustaleń, które w sposób bezpośredni mogłyby stanowić zagrożenie dla obszarów Natura 2000, w tym stanowić potencjalnie presje, działania i zagrożenia zidentyfikowane w SDF.

Jednocześnie wskazuje się, iż dla Obszaru **nie został jak dotąd formalnie zatwierdzony Plan Zadań Ochronnych przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Olsztynie** (stan na lipiec 2023 r.). Należy

nadmienić, iż w 2013 r. opracowany został projekt PZO dla omawianego Obszaru Natura 2000, nie mniej jednak nie został uchwalony. Inwentaryzacja ornitologiczna wykonana została w 2012 roku i zlecona została przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska (GDOŚ).

Zgodnie z projektem planu zadań ochronnych dla w/w Obszaru Natura 2000, dla poszczególnych gatunków ptaków będących przedmiotem ochrony (w tym istotnymi z punktu widzenia projektu mpzp), proponuje się następujące działania ochronne:

- opracowanie programu poprawy infrastruktury służącej zarządzaniu ruchem turystycznym;
- poprawa infrastruktury służącej zarządzaniu ruchem turystycznym;
- opracowanie programu małej retencji dla zlewni rzeki Szkwy;
- powstrzymanie sukcesji na śródleśnych łąkach;
- przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy;
- zarządzanie populacją kormorana;
- nowe linie elektroenergetyczne bezpieczne dla ptaków;
- zachowanie naturalnych odcinków rzek;
- ograniczenie hałaśliwych prac na siedliskach żurawia i samotnika;
- zaniechanie koszenia do wewnątrz łąki;
- pozostawianie martwych i zamierających drzew;
- inwentaryzacja gniazd gatunków objętych ochroną strefową;
- ograniczenie użytkowania drzewostanów nad wodami;
- pozostawianie drzew dziuplastych;
- zapewnienie udziału świerka w borach;
- skrócenie sezonu polowań na cyraneczkę.

AD. OCHRONA GATUNKOWA

W trakcie realizacji ustaleń projektowanego dokumentu obowiązuje przestrzeganie wszystkich przepisów o ochronie środowiska, w tym **ochrony gatunkowej roślin, zwierząt i grzybów**. W przypadku gatunków dziko występujących zwierząt, a także roślin i grzybów podlegających oraz ich siedlisk i ostoi, wymagane jest przestrzeganie zapisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, dotyczących zakazów oraz odstępstw od zakazów w odniesieniu do ww. gatunków oraz wydanych na jej podstawie przepisów wykonawczych, zwłaszcza:

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U.2016 poz. 2183);
- Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 18 grudnia 2019r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U.2020 poz. 26);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 roku w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. 2014 poz. 1408);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 roku w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. 2014 poz. 1409).

Ochrona gatunkowa obowiązuje cały rok, niezależnie od okresu lęgowego ptaków. W stosunku do wszystkich gatunków chronionych obowiązują zakazy dotyczące m.in.:

- niszczenia siedlisk lub ostoi będących obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania,
- niszczenia, usuwania lub uszkodzenia gniazd,
- umyślnego płoszenia lub niepokojenia.

Tab. 8: Identyfikacja przewidywanych znaczących oddziaływań na formy ochrony przyrody

	Pozytywne	Negatywne	Obojętne	Bezpośrednie	Pośrednie	Wtórne	Skumulowane	Krótkoterminowe	Średnioterminowe	Długoterminowe	Stałe	Chwilowe
Oddziaływanie formy ochrony przyrody			✓	✓	✓					✓	✓	

Materiał źródłowy: opracowanie własne.

6.4 LUDZIE

Poniżej omówiono obiektywne oddziaływania wynikające lub mogące wynikać bezpośrednio z ustaleń projektu mpzp, a zatem z przeznaczenia pod poszczególne funkcje zabudowy terenów dotychczas niezabudowanych. Precyzyjne oddziaływania na zdrowie i warunki życia ludności będą mogły być zidentyfikowane na etapie ewentualnej oceny oddziaływania na środowisko konkretnego przedsięwzięcia, po przesądzeniu jego specyfiki, charakteru, zakresu i parametrów.

Realizacja zabudowy oraz infrastruktury komunikacyjnej i technicznej wpłynie lub może wpłynąć na poprawę warunków i jakości życia ludzi:

- ustalenia planu przyczynią się do **rozwoju miejscowości Rozogi i terenów przyległych**,
- planowana zabudowa, po jej zrealizowaniu, przyczyni się do **poprawy sytuacji na lokalnym rynku mieszkaniowym**,
- nastąpi **wzrost zatrudnienia** – stały w nowych obiektach usługowych i produkcyjnych, okresowy w trakcie realizacji poszczególnych inwestycji,
- wdrożenie planu **ułatwi proces inwestycyjny**,
- prognozuje się **zwiększenie wpływów do budżetu** Gminy z tytułu podatków,
- budowa dróg przyczyni się do zmniejszenia polepszenia warunków ruchu komunikacyjnego, w tym zwłaszcza w związku z budową obwodnicy wokół Rozóg),
- plan stwarza duże możliwości **rozwoju przedsiębiorczości**,
- plan przewiduje możliwości realizacji nowej zabudowy mieszkaniowej w możliwie optymalnej lokalizacji w stosunku do planowanych terenów produkcyjnych, co **ograniczy ewentualne konflikty społeczne** wynikające z budowy dróg, obiektów produkcyjnych itp.,
- *nastąpi **zabezpieczenie przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych**, zwłaszcza emitowanych przez linie elektroenergetyczne średniego napięcia 15 kV, w stosunku do której przebieg i zasady zagospodarowania zostały uwzględnione w projekcie mpzp (w tym wyznaczono strefy ograniczonego użytkowania), ponadto dopuszczono skablowanie linii.*

Realizacja zagospodarowania spowodować może wystąpienie uciążliwości dla warunków i jakości życia ludzi poprzez:

- **Oddziaływanie na warunki akustyczne (hałas)**, co może być spowodowane przede wszystkim funkcjonowaniem obiektów produkcyjnych lub/i usługowych (w zależności od ich rodzaju, czego projekt mpzp nie przesądza) oraz ruchem pojazdów wewnątrz terenów funkcjonalnych. Oddziaływanie na warunki akustyczne będzie miało miejsce zarówno w obrębie obszaru projektu mpzp, jak też praca zakładów produkcyjnych będzie oddziaływać na tereny znajdujące się w sąsiedztwie. Poziomy hałasu w środowisku powinny spełniać dopuszczalne normy, które reguluje Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. Rozporządzenie odnosi się do poszczególnych grup źródeł hałasu i dopuszczalnych poziomów hałasu dla pory dziennej i pory nocnej, względem poszczególnych rodzajów terenów (por. rozdz. 4.2.5.). Zgodnie z w/w rozporządzeniem dla obszarów występujących w sąsiedztwie (do ok. 500 m) i zakwalifikowanych do terenów chronionych akustycznie obowiązują następujące normy akustyczne w odniesieniu do źródeł hałasu „pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu” (tj. np. od zakładów produkcyjnych):

- dla terenów mieszkaniowej jednorodzinnej – 50 dB w porze dziennej i 40 dB w porze nocnej,
- dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego – 55 dB w porze dziennej i 45 dB w porze nocnej,
- dla terenów zabudowy zagrodowej – 55 dB w porze dziennej i 45 dB w porze nocnej,
- dla terenów rekreacyjno-wypoczynkowych – 55 dB w porze dziennej i 45 dB w porze nocnej,
- dla terenów mieszkaniowo-usługowych – 55 dB w porze dziennej i 45 dB w porze nocnej,

Realizacja zagospodarowania przewidzianego projektem mpzp nie może zatem spowodować przekroczenia norm akustycznych dla tych terenów – z uwagi na obowiązek zachowania norm oddziaływania, które nie mogą wykraczać poza granicę obszarów, dla których inwestor posiada tytuł prawny, nie przewiduje się naruszenia norm akustycznych dla sąsiednich obszarów.

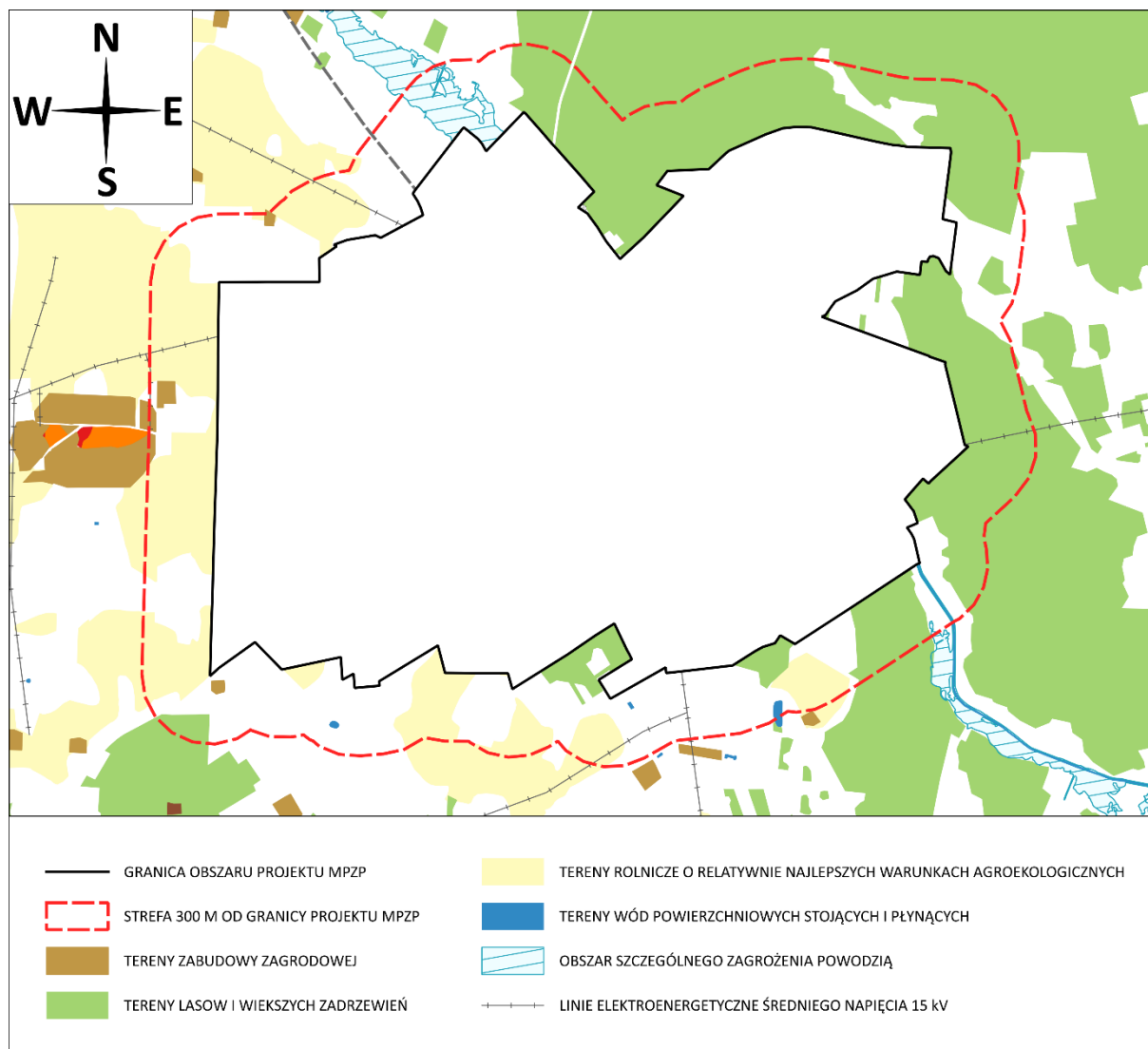
- **Oddziaływanie na warunki aerosanitane**, co może być spowodowane funkcjonowaniem obiektów produkcyjno-usługowych (w zależności od ich rodzaju, czego projekt mpzp nie przesądza) – emisją technologiczną, oraz ruchem pojazdów silnikowych wewnątrz terenu funkcjonalnego – emisją samochodową. Oddziaływanie to może być znaczące (w zależności od specyfiki zakładu), jednak **nie może powodować przekroczeń norm standardów środowiska, zgodnie z przepisami prawa**. Ograniczaniu potencjalnych negatywnych oddziaływań związanych z emisją zanieczyszczeń do atmosfery będą służyć zarówno nowe technologie i standardy produkcji. *Możliwe będzie także zaopatrzenie z sieci gazowniczej. Zabiegi te przysłużą się minimalizacji negatywnych oddziaływań na warunki aerosanitarnie życia i funkcjonowania ludzi zarówno w obrębie obszar, jak i w mieście i całej gminie* (wpływ na powietrze jest przedmiotem rozdz. 6.7).
- **Oddziaływanie na warunki estetyczne (krajobrazowe)** – powstanie obiektów produkcyjnych będzie pogarszać odczucia estetyczne. Jest to jednak nieuniknione, a w dokumencie planistycznym usankcjonowanie poprzez odpowiednie zasady kształtowania zabudowy (wpływ na krajobraz jest przedmiotem rozdz. 6.10).

Potencjalnie najbardziej konfliktowa dla lokalnej ludności jest planowana lokalizacja niektórych terenów zabudowy produkcyjno-usługowej, z uwagi na sąsiedztwo istniejących terenów zabudowy mieszkaniowej lub zagrodowej. Dla terenów tych nie do uniknięcia są pewne oddziaływania na warunki akustyczne (hałas), aerosanitane oraz estetyczne (krajobrazowe) – jak wspomniano we wstępie rozdziału precyzyjne oddziaływania na zdrowie i warunki życia ludności będą mogły być zidentyfikowane na etapie ewentualnej oceny oddziaływania na środowisko konkretnego przedsięwzięcia, po przesądzeniu jego specyfiki, charakteru, zakresu i parametrów. Realizacja samej inwestycji będzie uwarunkowana spełnieniem obowiązujących norm środowiska i przepisów prawa. W zakresie minimalizacji oddziaływań postuluje się wprowadzenie nasadzeń zieleni wysokopiennej, w celu odseparowania planowanych terenów P/U w miejscach, gdzie sąsiadują one z istniejącymi terenami mieszkaniowej i zagrodowej. Należy nadmienić, iż tereny w których przewidziano rozwój zabudowy produkcyjno-usługowej zostały w większości wyznaczone na etapie aktualnie obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, a zatem oddziaływanie na warunki zdrowia i życia ludności zostały ocenione w przeszłości. Tereny wskazane na rozwój zabudowy produkcyjno-usługowej stanowią w większości tereny niezabudowane i użytkowane rolniczo. Jedynie na jednym z fragmentów (wydzielenie P/U3) znajdują się obiekty produkcyjne tj. zakład stolarski, sklep wielobranżowy.

W związku, że projekt mpzp dopuszcza realizację zakładów produkcyjnych warunki i bezpieczeństwo życia ludzi narażone są na **ewentualne wystąpienie zdarzeń losowych**. Zgodnie z Ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska ochrona przed poważną awarią oznacza zapobieganie zdarzeniom mogącym powodować awarię oraz ograniczanie jej skutków dla ludzi i środowiska. Zabezpieczenie przed skutkami poważnych awarii przemysłowych w obiektach i instalacjach oraz na trasach przewozu materiałów niebezpiecznych należy realizować poprzez działania prewencyjne polegające na:

- lokalizowaniu zakładów, które mogą stwarzać zagrożenie wystąpienia poważnej awarii, w bezpiecznej odległości od siebie oraz od osiedli mieszkaniowych, obiektów użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego;
- wyłączaniu terenów zalewowych rzek z lokalizacji zakładów dużego i zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii;
- wyznaczaniu miejsc parkowania pojazdów przewożących materiały niebezpieczne oraz wyznaczaniu tras przejazdu tych pojazdów.

Ponadto jak wskazuje aktualne studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego na terenach położonym w sąsiedztwie obszaru projektu mpzp (do ok. 300 m) **nie znajdują się, a także nie są planowane zakłady produkcyjno-usługowe zaliczane do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko**. Strefa ta zajęta jest głównie przez obszary leśne i zadrzewione oraz grunty rolne. W części obszaru znajdują się również pojedyncze siedliska zabudowy zagrodowej. Z uwagi na aktualne i planowane zagospodarowanie terenu **nie przewiduje się negatywnego oddziaływania obszarów położonych poza granicami opracowania na warunki zdrowia i życia ludności**.

Ryc. 13 Zagospodarowanie i użytkowanie terenów położonych w sąsiedztwie obszaru projektu mpzp

Materiał źródłowy: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rozogi, 2023.

W projekcie mpzp wskazano ponadto strefy ochrony sanitarnej od granicy *powiększonego cmentarza*

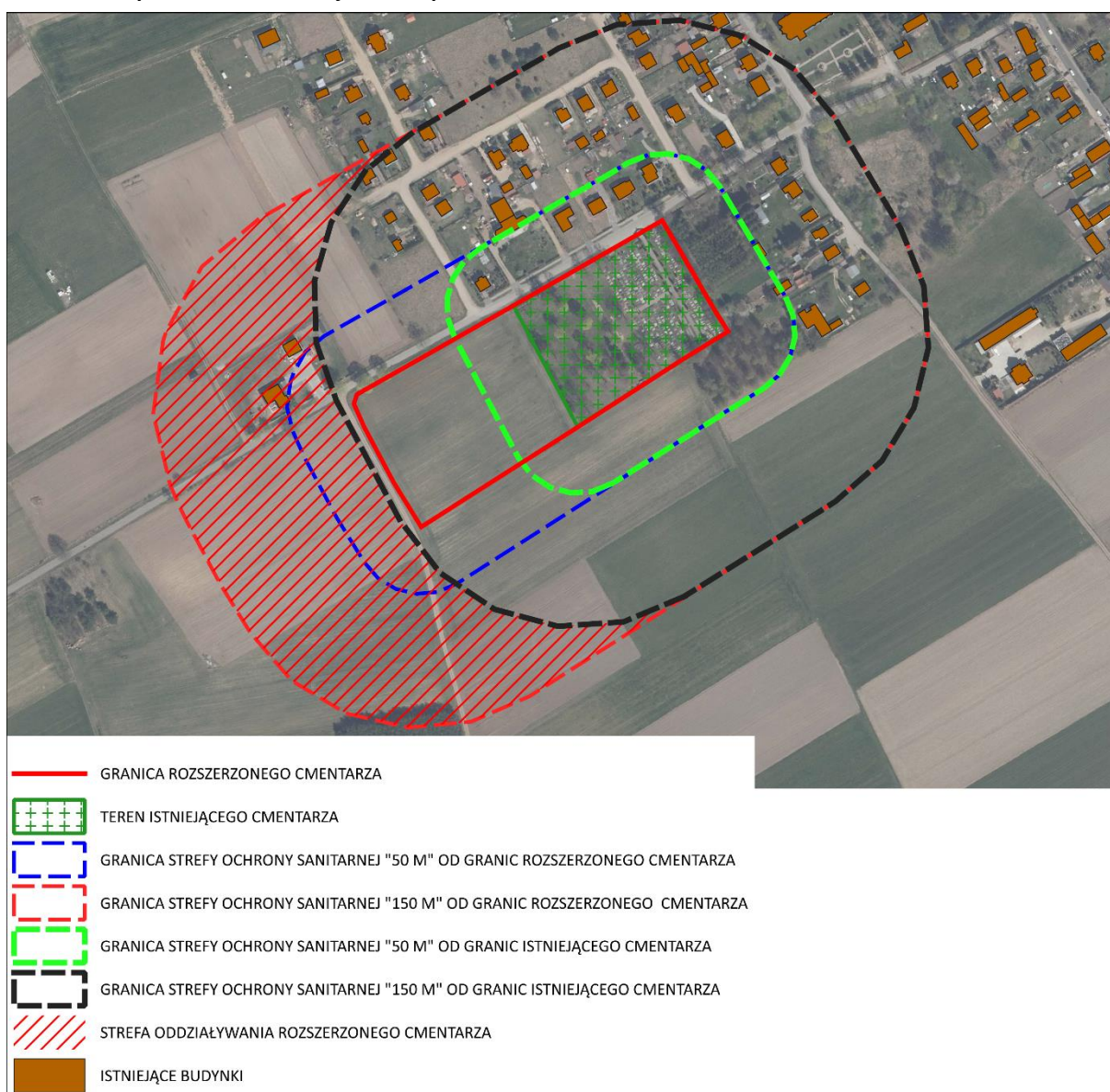
Aktualnie obowiązuje Rozporządzenie Ministra Gospodarki Komunalnej z 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze (Dz. U. 1959 nr 52 poz. 315), zgodnie z którym: §3.1. *Odległość cmentarza od zabudowań mieszkalnych, od zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności oraz studzien, źródeł i strumieni, służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych powinna wynosić co najmniej 150 m; odległość tam może być zmniejszona do 50 m pod warunkiem, że teren w granicach od 50 m do 150 m odległości od cmentarza posiada sieć wodociagową i wszystkie budynki korzystające z wody są do tej sieci podłączone*. W nawiązaniu do powyższego w projekcie mpzp **ustalono strefę ochrony sanitarnej 50 m, w obrębie której nie wprowadza się nowych terenów zabudowy**. Ponadto projekt mpzp **określa strefę ochrony sanitarnej**

150 m, wobec której, zgodnie z przepisami prawa obowiązuje podłączenie do sieci wodociągowej wszystkich budynków korzystających z wody.

Projekt mpzp zakłada powiększenie istniejącego cmentarza w kierunku południowo-zachodnim. Cmentarz znajduje się w zachodniej części miejscowości Rozogi. Na terenie Gminy (w tym na obszarze objętym projektem mpzp) dominują wiatry zachodnie, co może potencjalnie pogarszać warunki aerosanitarnie ludności. Jednocześnie zaznacza się, iż tego typu oddziaływanie występowało już wcześniej, gdyż cmentarz parafialny znajduje się tam od wielu lat.

Ponadto teren planowanego cmentarza znajduje się na lokalnym wzniesieniu i wyniesiony jest o kilka metrów wyżej w stosunku do najbliższego otoczenia. W związku z powyższym koncentracja zanieczyszczeń jest tutaj utrudniona, zaś sam obszar nie podlega zalewom a występujące ukształtowanie terenu sprzyja spływowi wód opadowych. Obszar planowanego rozszerzenia cmentarza jest w całości niezabudowany i znajduje się w dużym oddaleniu od zwartych struktur zabudowy. Należy nadmienić, iż w odległości w przedziale 50 – 150 m znajduje się budynek mieszkalny, który podłączony jest do sieci wodociągowej.

W związku z powyższym spełnione zostały warunki sanitarne, o których mowa w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki Komunalnej z 25 sierpnia 1959 r.

Ryc. 14 Teren istniejącego i rozszerzonego cmentarza wraz z granicami stref ochrony sanitarnej i strefą oddziaływania

Materiał źródłowy: Opracowanie własne na podstawie projektu mpzp i geoportalu.

Z uwagi na budowę geologiczną oraz warunki morfometryczne, obszar projektu mpzp nie jest kwalifikowany jako rejon predysponowany do występowania ruchów masowych – **w obszarze projektu mpzp nie występuje zagrożenie zjawiskiem ruchów masowych.**

Z kolei fragmenty obszaru w dolinie rzeki Szkwy to obszar szczególnego zagrożenia powodzią, gdzie projekt mpzp **nie wyznacza nowych terenów rozwojowych.** Jednocześnie wskazuje się, iż teren ten jest obecnie wolny od zabudowy i zagospodarowania.

W odniesieniu do naturalnych klęsk żywiołowych należy zaznaczyć, że istnieje ryzyko wystąpienia silnych wiatrów i huraganów, nawałnic i gradobii, czy susz oraz innych sytuacji o znamionach kryzysowych, co jest niezależne od ustaleń projektu mpzp. Zjawiska ekstremalne przybierają na sile w ostatnich latach, co jest konsekwencją postępujących zmian klimatu. Przejawem takiego zjawiska było kilkakrotne pojawienie się trąby powietrznej w różnych rejonach gminy Myszyniec. Z punktu widzenia zabezpieczenia przed skutkami klęsk żywiołowych istotne jest lokalne zabezpieczenie terenu, w tym przede wszystkim zapewnienie dostępności odpowiednich służb ratowniczych (straży pożarnej, ratownictwa medycznego i chemicznego oraz innych służb).

Tab. 9: Identyfikacja przewidywanych znaczących oddziaływań na ludzi i warunki ich życia

	Pozytywne	Negatywne	Obojętne	Bezpośrednie	Pośrednie	Wtórne	Skumulowane	Krótkoterminowe	Średnioterminowe	Długoterminowe	Stale	Chwilowe
Oddziaływanie na ludzi	✓	✓	✓	✓	✓		✓			✓	✓	

Materiał źródłowy: opracowanie własne

6.5 WODY

6.5.1 WODY POWIERZCHNIOWE

W wyniku realizacji zapisów projektu mpzp nie przewiduje się likwidacji naturalnych zbiorników wodnych. Zapisy zapewniają zachowanie i ochronę wód powierzchniowych obszaru, gdyż ustala się minimalizację zanieczyszczeń wód powierzchniowych, w tym rozwój systemów gospodarki wodno-ściekowej.

Nie przewiduje się zagrożenia dla jakości wód rzeki Szkwy w wyniku realizacji planowanego zagospodarowania. Do rzeki nie będą dostawały się zanieczyszczenia związane z funkcjonowaniem terenów przewidzianych w projekcie mpzp, z uwagi na właściwe rozwiązania w kwestii unieszkodliwiania ścieków i zanieczyszczeń (zob. poniżej).

W wyniku realizacji zagospodarowania może nastąpić likwidacja rowów melioracyjnych. Utrata tych zasobów nie zaburzy w sposób istotny regionalnych stosunków wodnych. Rowy melioracyjne służące nawadnianiu/odwadnianiu pól uprawnych przestaną mieć znaczenie dla obszaru, z uwagi na zmianę rolniczego charakteru obszaru na mieszkaniowy, usługowy lub usługowo-produkcyjny. Rowy posiadają jedynie miejscowe znaczenie, nie mniej ich likwidacja spowoduje uszczuplenie lokalnych miejsc rozrodu ptaków. Należy nadmienić, iż projekt mpzp wskazuje korzystne rozwiązania w zakresie ochrony, konserwacji lub potencjalnej rozbudowy i przebudowy istniejących odcinków rowów melioracyjnych.

Ponadto projekt mpzp uwzględnia obszar szczególnego zagrożenia powodzią – rozwój zabudowy został wytypowany z uwzględnieniem obszaru zalewów wód o prawdopodobieństwie pojawienia się raz na 100 lat ($p=1\%$) – jak już wspomniano projekt mpzp nie wyznacza nowych terenów rozwojowych na obszarach zagrożenia powodziowego. Obszar ten pozostanie wolny od zabudowy i zagospodarowania.

Należy nadmienić, iż każde podwyższenie terenu na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią wiąże się z modyfikacją przepływu fali powodziowej i może powodować zagrożenie terenów, które uprzednio nie były zagrożone. W związku z powyższym **na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią należy wprowadzić zakaz**

podwyższania terenu. Ponadto planowana infrastruktura techniczna powinna być odporna na działanie wód wezbraniowych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.

Z uwagi na charakter planowanego zagospodarowania oraz rozwiązania chroniące środowisko, w tym gruntowo-wodne, stwierdza się, że realizacja projektu mpzp **nie spowoduje ryzyka dla osiągnięcia celów środowiskowych określonych dla Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP)** przez „Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły”³³ (por. rozdz. 4.2.2. Prognozy).

6.5.2 WODY PODZIEMNE, W TYM GRUNTOWE

Pośród rozwiązań zawartych w projekcie mpzp istotny wpływ na warunki wodno-gruntowe wywierać będzie wprowadzanie nowej zabudowy kubaturowej i utwardzanej (powierzchni nieprzepuszczalnych). **Zmianie ulegnie lokalny obieg wody**, tj. zmniejszeniu ulegnie udział infiltracji wody w miejscu opadu atmosferycznego, a zwiększeniu ich odpływ powierzchniami utwardzonymi. Dojdzie także do nieodwracalnych zmian w budowie przypowierzchniowej ze względu na ingerencje w podłoże – powstawanie fundamentów budynków, urządzeń infrastruktury technicznej, powierzchni utwardzonej dróg. Rozwój przestrzenny jest również potencjalnym źródłem zanieczyszczenia wód gruntowych, dlatego bardzo istotne będzie prowadzenie odpowiedniej gospodarki wodno-ściekowej.

Zagrożeniem dla środowiska wodno-gruntowego jest niekontrolowane odprowadzanie zanieczyszczeń. Należy stosować mechanizmy **ograniczające ryzyko zanieczyszczenia środowiska ściekami**. *Przed wszystkim zakazuje się wprowadzania ścieków sanitarnych i do gruntu.* Ponadto, projekt mpzp zawiera rozstrzygnięcia w zakresie podczyszczania wód z terenów opadowych oraz prawidłowe zapisy w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.

Rozwój przestrzenny jest również **potencjalnym źródłem zanieczyszczenia wód gruntowych**, dlatego bardzo istotne będzie prowadzenie odpowiedniej gospodarki wodno-ściekowej. Projekt mpzp zakłada odprowadzanie ścieków komunalnych do istniejącej lub projektowanej sieci kanalizacji sanitarnej lub do przydomowych oczyszczalni ścieków, o ile umożliwiają lokalne warunki gruntowo-wodne. Dopuszczenie przydomowych oczyszczalni ścieków jest możliwe do czasu realizacji zbiorczego systemu odprowadzenia ścieków komunalno-bytowych.

Niekorzystny wpływ na wody podziemne, w tym gruntowe może mieć rozwój funkcji produkcyjnych, a także tereny gospodarki rolnej. Nawet w przypadku spełnienia stosownych wymogów prawnych odnośnie gospodarki wodno-ściekowej zakładów produkcyjnych, **możliwy jest negatywny wpływ na wody w sposób niezamierzony**, a niemożliwy do przewidzenia na etapie realizacji ustaleń projektu mpzp.

Projekt mpzp dopuszcza powiększenie cmentarza komunalnego w Rozogach, w związku z czym wyznaczono strefy ochrony sanitarnej od jego granicy, co szczegółowo definiuje Rozporządzenie Ministra Gospodarki Komunalnej z 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze (Dz. U. 1959 nr 52 poz. 315):

§3.1. Odległość cmentarza od zabudowań mieszkalnych, od zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności oraz studzien, źródeł i strumieni, służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych powinna wynosić co najmniej 150 m; odległość tam może być zmniejszona do 50 m pod warunkiem, że teren w granicach od 50 m do 150 m odległości od cmentarza posiada sieć wodociągową i wszystkie budynki korzystające z wody są do tej sieci podłączone.

Należy nadmienić, iż w odległości do 150 m od granicy terenu przeznaczonego na poszerzenie cmentarza nie znajdują się **żadne zbiorowe i indywidualne ujęcia wody zasilane w wodę przeznaczoną do picia oraz potrzeb gospodarczych**. Najbliższe ujęcia zaopatrujące mieszkańców miejscowości Rozogi i okolic w wodę użytkową znajdują się w odległości powyżej 500 m.

W związku z prowadzoną produkcją mogą powstawać ścieki nietypowe, które wymagają zastosowania specjalnych urządzeń oczyszczających przed wprowadzeniem do systemu kanalizacyjnego lub ich wywozem. Produkcja i odprowadzanie ścieków „nietypowych” regulowana jest odrębnymi przepisami między innymi Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 lipca 2006 roku w sprawie sposobu realizacji obowiązków dostawców ścieków przemysłowych oraz warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych.

³³ Aktualnie obowiązujący „Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” przyjęto w 2022 r.

Pewne ryzyko związane jest z odprowadzeniem wód deszczowych, które mogą zawierać substancje ropopochodne, oleje, smary czy gumy. W celu zmniejszenia zagrożenia odprowadzenie wód opadowych winno być zgodne z odrębnymi przepisami, m.in. Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 26 lipca 2006 roku w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego.

Ryzyko wystąpienia oddziaływań na środowisko gruntowo-wodne wiązać się będzie z etapem budowy niektórych przedsięwzięć, dla których konieczne jest prowadzenie wykopów (np. podziemne sieci infrastruktury, wykopy fundamentów). Może wówczas zaistnieć **ryzyko przedostania się zanieczyszczeń do wód gruntowych** (np. awarie sprzętu budowlanego, wycieki paliw i innych substancji używanych przy budowie). Ich oddziaływanie może być toksyczne w stosunku do organizmów żywych. Ograniczaniu tego ryzyka sprzyjać będzie nadzór nad sprawnością sprzętu oraz zabezpieczenia gruntów, zgodnie z praktyką budowlaną.

Projekt mpzp **uwzględni występowanie GZWP**. W odniesieniu do GZWP wskazuje się na przestrzeganie zasad zagospodarowania odnoszących się do strefy ochronnej (po jej formalnym ustanowieniu).

Obszar projektu mpzp położony jest w zasięgu Jednolitej Części Wód Podziemnych Nr 50, która oceniona została jako posiadająca stan dobry pod względem ilościowym i jakościowym. Dla JCWPd obowiązują odpowiednio „Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły”. **Realizacja projektu mpzp nie spowoduje negatywnego oddziaływania na JCWPd**, w tym nie spowoduje ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych określonych w planach gospodarowania wodami.

Tab. 10: Identyfikacja przewidywanych znaczących oddziaływań na wody

	Pozytywne	Negatywne	Obojętne	Bezpośrednie	Pośrednie	Wtórne	Skumulowane	Krótkoterminowe	Średnioterminowe	Długoterminowe	Stale	Chwilowe
Oddziaływanie na wody powierzchniowe			✓	✓	✓					✓	✓	
Oddziaływanie na wody podziemne			✓	✓	✓					✓	✓	

Materiał źródłowy: opracowanie własne.

6.6 ZASOBY NATURALNE

6.6.1 ZASOBY GLEBOWE

Planowane zagospodarowanie i realizacja ustaleń projektu mpzp **spowoduje likwidację zasobów glebowych na obszarach przeznaczonych pod planowaną zabudowę**. W granicach obszaru występują gleby należące do III, IV, V lub VI klasy bonitacyjnej.

W stosunku do gruntów rolnych III klasy bonitacyjnej obowiązują przepisy dotyczące ochrony zasobów glebowych przez zmianą sposobu użytkowania, w myśl Ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych:

Art. 7. 1. Przeznaczenia gruntów rolnych (...) na cele nierolnicze (...), wymagającego zgody, o której mowa w ust. 2, dokonuje się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, sporządzonym w trybie określonym w przepisach o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

1a. Przepisu, o którym mowa w ust. 1, nie stosuje się do terenów, dla których miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie sporządza się.

2. Przeznaczenie na cele nierolnicze i (...):

1) gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klas I–III – wymaga uzyskania zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi, z zastrzeżeniem ust. 2a,

(...)

– wymaga uzyskania zgody marszałka województwa wyrażanej po uzyskaniu opinii izby rolniczej.

2a. Nie wymaga uzyskania zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi przeznaczenie na cele nierolnicze i nieleśne gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klas I–III, jeżeli grunty te spełniają łącznie następujące warunki:

- 1) co najmniej połowa powierzchni każdej zwartej części gruntu zawiera się w obszarze zwartej zabudowy;
- 2) położone są w odległości nie większej niż 50 m od granicy najbliższej działki budowlanej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. 2021 poz. 1899).
- 3) położone są w odległości nie większej niż 50 metrów od drogi publicznej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (t.j. Dz.U. 2021 poz. 1376 z późn. zm.).
- 4) ich powierzchnia nie przekracza 0,5 ha, bez względu na to, czy stanowią jedną całość, czy stanowią kilka odrębnych części.

W związku z tym, że projekt mpzp zawiera prawidłowe zapisy dotyczące ochrony zasobów glebowych obszaru oraz zakłada rozwój funkcji rolniczej, nie przewiduje się znacząco negatywnego oddziaływania na rolniczą przestrzeń produkcyjną Gminy i regionu.

Dodatkowo, z uwagi na potrzeby mieszkaniowe i rozwojowe Rozóg i regionu oraz rozwiniętą w tym rejonie infrastrukturę komunikacyjną i techniczną, obszar objęty projektowanym planem predestynowany jest do zaspokojenia potrzeb ludności, w tym zwiększenia podaży terenów mieszkaniowych i terenów aktywności gospodarczej.

Jednocześnie projektowany dokument formalizuje zasięg strefy rolniczej w obrębie obszaru planu – w zasięgu wytypowanych terenów rolniczych (oznaczenie R) zablokowana zostanie możliwość niekontrolowanej presji urbanistycznej – brak możliwości zabudowy na podstawie doraźnych decyzji o warunkach zabudowy. Należy uznać, że będzie to pozytywne oddziaływanie na zasoby glebowe.

6.6.2 ZASOBY LEŚNE ORAZ ZADRZEWIENIA I KRZEWY

W graniach obszaru **występują grunty leśne** (Ls wg ewidencji). Zgodnie z ustaleniami projektu mpzp stwierdza się, że podtrzymania zostanie funkcja leśna (wydzielenia ZL). **Nie przewiduje się zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne (tzw. odlesienie).**

Nie mniej, w wyniku realizacji projektu mpzp **może zostać usunięta część zbiorowisk zadrzewionych i zakrzewionych**. Występują one przede wszystkim w postaci śródpolnych enklaw oraz zgrupowań porastających nieużytkowane rolniczo grunty orne. W przypadku potrzeby usunięcia drzew lub krzewów zastosowanie ma Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (zob. rozdz. 6.2).

6.6.3 ZASOBY WODNE

Realizacja ustaleń projektu mpzp **nie spowoduje znaczącego negatywnego oddziaływania na zasoby wodne, w tym zasoby eksploatacyjne wód.**

Na obszarze objętym planem **znajdują się 2 ujęcia głębinowe zaopatrujące mieszkańców miejscowości Rozogi w wodę użytkową**. Realizacja ustaleń projektu mpzp **nie będzie miała wpływu na ujęcia wody w Rozogach, ani na ich strefę ochrony bezpośredniej** (brak ustanowionej strefy ochrony pośredniej).

Zagadnienie zasobów wodnych w tym wód powierzchniowych i podziemnych opisane zostało we wcześniejszym podrozdziale. Należy podkreślić, że w kontekście ochrony zasobów wodnych szczególnie istotne jest przestrzeganie ustaleń projektu mpzp dotyczącego docelowego włączenia planowanej zabudowy w system wodno-kanalizacyjny Gminy.

Realizacja i funkcjonowanie ustaleń projektu mpzp **nie spowoduje negatywnego oddziaływania na zasoby udokumentowanego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 216 „Sandr Kurpie” oraz nieudokumentowanego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 215 „Subniecka Warszawska”**. Stwierdza się tak, z uwagi na charakter ustaleń projektowanego mpzp oraz zaproponowane rozwiązania chroniące środowisko wodne.

6.6.4 ZASOBY SUROWCOWE

Na terenie objętym projektem mpzp nie występują złoża kopalin udokumentowanych, nie znajdują się tu także tereny i obszary górnicze. Ustalenia projektu mpzp w żaden sposób **nie wpłyną na surowce mineralne** znajdujące się poza granicami mpzp.

Tab. 11: Identyfikacja przewidywanych znaczących oddziaływań na zasoby naturalne

	Pozytywne	Negatywne	Obojętne	Bezpośrednie	Pośrednie	Wtórne	Skumulowane	Krótkoterminowe	Średnioterminowe	Długoterminowe	Stale	Chwilowe
Oddziaływanie na zasoby leśne			✓		✓					✓	✓	
Oddziaływanie na zasoby wodne			✓	✓					✓	✓	✓	
Oddziaływanie na zasoby surowców			✓		✓					✓	✓	
Oddziaływanie na zasoby glebowe	✓	✓		✓	✓					✓	✓	

Materiał źródłowy: opracowanie własne.

6.7 POWIETRZE ATMOSFERYCZNE I KLIMAT

W wyniku realizacji projektu mpzp nastąpi wzrost wskaźnika powierzchni zabudowy, czyli nastąpi ograniczenie powierzchni biologicznie czynnej. Wraz ze wzrostem intensywności zabudowy, lokalnie **może dojść do pogorszenia stanu higieny atmosfery**.

Największe oddziaływanie na powietrze atmosferyczne może być związane z procesami technologicznymi mogącymi odbywać się w obrębie terenów produkcyjno-usługowych. Podobnie, jak w przypadku oceny oddziaływania na warunki życia ludzi, tak również ocena wpływu na jakość powietrza atmosferycznego w dużej mierze uzależniona jest od charakteru zakładu produkcyjnego /usługowego, rodzaju działalności i jej specyfiki, które to na obecnym etapie planistycznym nie są przesądzone. Z uwagi na zakładaną konieczność przestrzegania standardów jakości środowiska, na obecnym etapie nie przewiduje się ponadnormatywnego oddziaływania na powietrze atmosferyczne w zakresie emisji zanieczyszczeń technologicznych. Pomimo stosowania rozwiązań łagodzących i przestrzegania obowiązujących przepisów prawnych dotyczących ochrony powietrza, uciążliwość dla otoczenia, zwłaszcza dla najbliższych terenów mieszkaniowych, może potencjalnie wystąpić. Dodatkowo, ewentualna budowa obiektów potencjalnie uciążliwych dla środowiska, w tym dla powietrza atmosferycznego, wymagać będzie przeprowadzenia procedury oceny oddziaływania na środowisko. **Na etapie projektu mpzp nie istnieje ryzyko realizacji obiektów lub instalacji, które radykalnie wpłyną na jakość powietrza.** W przyszłości, ewentualna realizacja tego typu inwestycji poprzedzona będzie dokładną analizą w zakresie oddziaływania na jakość omawianego komponentu środowiska.

W związku z rozwojem zainwestowania mieszkaniowego i mieszkaniowo-usługowego oraz indywidualnym ogrzewaniem mieszkań i obiektów może zaistnieć zagrożenie zjawiskiem niskiej emisji, szczególnie w przypadku stosowania niskiej jakości paliw (np. miał) lub instalacji (np. niskosprawne kotły węglowe) albo nielegalnej praktyki spalania odpadów komunalnych. W celu przeciwdziałania tego typu zjawiskom należałoby stosować technologie niskoemisyjnych w indywidualnym zaopatrzeniu w ciepło gospodarstw domowych/ obiektów usługowych lub podłączenie do ciepła sieciowego (realizacja sieci gazowej). Niezależnie od ustaleń planu możliwe będzie również zastosowanie indywidualnych systemów OZE. W praktyce oznacza to, że energia cieplna będzie mogła być wytwarzana przy pomocy mikroinstalacji OZE (kolektory słoneczne, panele fotowoltaiczne, pompy ciepła itp.). Jest to zgodne z ogólnopolskimi i unijnymi trendami

przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną i przyczyni się do poprawy jakości powietrza oraz ograniczania zmian klimatycznych.

Poszczególne tereny funkcjonalne wymagać będą obsługi transportowej (emisja liniowa), w związku z czym zaistnieje zjawisko **emisji pochodzącej z ruchu samochodowego**. Wielkość emisji uzależniona będzie od zapotrzebowania na obsługę transportową terenów produkcyjno-usługowych oraz osiedli mieszkaniowych. Nie wyklucza się przy tym ruchu pojazdów ciężkich. Generalnie nie przewiduje się, aby wzrost emisji zanieczyszczeń pochodzących ze spalin ruchu samochodowego znacząco uciążliwy dla środowiska. Ostatecznie wpływ ten uzależniony będzie m.in. od rodzaju prowadzonej działalności i skali wzrostu ruchu komunikacyjnego. Realizacja planowanej obwodnicy wokół Rozóg poprawi płynność ruchu i przyczyni się do ograniczenia emisji liniowej.

Należy zaznaczyć, iż na terenie objętym opracowaniem znajduje się oczyszczalnia ścieków oraz przepompownię ścieków (wydzielenie K/01). Obiekty te mogą potencjalnie pogarszać jakość powietrza atmosferycznego na obszarze objętym projektem planu miejscowego. Oczyszczalnie stanowią bowiem źródło niezorganizowanej emisji zanieczyszczeń gazowych, mikrobiologicznych i substancji złośliwych (odorany).

Z uwagi na szereg przepisów prawnych, które winny spełniać tego typu obiekty w zakresie swojej działalności **nie przewiduje się znacząco negatywnego oddziaływania na jakość powietrza atmosferycznego najbliższego otoczenia, w tym obszaru projektu mpzp**. Jednocześnie, w celu minimalizacji emisji lotnych substancji odorowych i bioaerozoli postuluje się otoczyć w/w tereny funkcjonalne pasem zieleni izolacyjnej ograniczających rozprzestrzenianie się uciążliwych substancji.

Wzmózone oddziaływania bezpośrednie na powietrze atmosferyczne może zachodzić podczas realizacji przedsięwzięcia i związanych z tym procesów budowlanych – prace sprzętu, transport materiałów, itd. Będzie to jednak oddziaływanie krótkotrwałe i chwilowe oraz ograniczone do terenów budowy i ich sąsiedztwa.

W wyniku realizacji ustaleń projektu mpzp, w tym zwłaszcza w wyniku wprowadzania zabudowy i infrastruktury komunikacyjnej, **wystąpią niewielkie zmiany w lokalnych warunkach klimatycznych**. Objawiać się to będzie nieznacznym wzrostem temperatury i spadkiem wilgotności na terenach utwardzonych. Jednocześnie zmianie ulegnie rozkład usłonecznienia (cień rzucający przez budynki) i warunki wietrzne (bariery w postaci obiektów kubaturowych). Efekt ten ograniczać będzie występowanie powierzchni biologicznie czynnej.

Z uwagi na swój charakter, **ustalenia projektu mpzp nie spowodują zmian klimatycznych w skali ponadlokalnej (w tym globalnej)**.

Tab. 12: Identyfikacja przewidywanych znaczących oddziaływań na powietrze i klimat

	Pozytywne	Negatywne	Obojętne	Bezpośrednie	Pośrednie	Wtórne	Skumulowane	Krótkoterminowe	Średnioterminowe	Długoterminowe	Stale	Chwilowe
Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne		✓	✓	✓	✓		✓			✓	✓	✓
Oddziaływanie na klimat lokalny			✓	✓	✓		✓			✓	✓	
Oddziaływanie na klimat w skali globalnej			✓	✓	✓		✓			✓	✓	

Materiał źródłowy: opracowanie własne.

6.8 POWIERZCHNIA ZIEMI

W przeważającej części obszaru projektu planu miejscowego występują stosunkowo korzystne warunki podłoża budowlanego, co związane jest z dominacją utworów piaszczystych w podłożu. Wyraźnie przeważają piaski słabo-gliniaste, stosunkowo znaczny jest również udział piasków gliniastych lekkich, natomiast pozostałe utwory występują sporadycznie. W rejonie lokalnych zagłębień terenowych w dolinie rzeki Szkwa znajdują się ponadto utwory organogeniczne w postaci torfów niskich.

Utwory piaszczyste (piaski gruboziarniste i drobnoziarniste) należą do gruntów mineralnych mało spoistych. Grunty gruboziarniste wykazują stosunkowo małą spójność międzycząsteczkową, znaczną przepuszczalność wody i stosunkowo małą nasiąkliwość, posiadają dużą nośność i małą ściśliwość przez co stanowią dobre podłoże pod budynki, utrudniają jednak roboty ziemne. Grunty drobnoziarniste stanowią dobre podłoże pod budynki a ich wytrzymałość zwiększa się wraz ze wzrostem średnicy uziarnienia. Utwory piasków gliniastych należą do gruntów mineralnych średnio spoistych. Charakterystyczne dla gruntów z tej grupy jest zmienność właściwości w zależności od uwilgocenia. Grunty te są wysadzinowe i szybko nasiąkają wodą. Łatwość odpajania jest uzależniona od stopnia uwilgocenia.

Na terenie obszaru mpzp występują również rejon o niekorzystnych warunkach podłoża dla budownictwa. Zaliczają się do nich tereny, gdzie występują grunty słabonośne, przede wszystkim organiczne, o niejednorodnym wykształceniu litologicznym, zbudowane z utworów torfowych. Występują one głównie w obrębie niektórych fragmentach dna doliny Szkwy.

Niezależnie od powyższej, ogólnej oceny warunków gruntowych i wodnych przed przystąpieniem do inwestycji należy przeprowadzić stosowne badania geologiczno-inżynierskie określające dokładne warunki posadowienia budynków.

W konsekwencji realizacji ustaleń projektu mpzp na znacznej części jego obszaru nastąpi wprowadzenie terenów utwardzanych i zabudowanych, w związku z czym nastąpią oddziaływania na wierzchnią powierzchnię ziemi. Ze względu na charakter ustaleń nie przewiduje się aby były to przekształcenia znaczące. Budowa budynków, obiektów towarzyszących, dróg oraz innych obiektów powierzchniowych, punktowych i liniowych spowoduje:

- konieczność niwelacji terenowych, szczególnie dla obiektów lokalizowanych na terenach o urozmaiconej powierzchni terenu, dla ciągów komunikacyjnych oraz dla obiektów o większych powierzchniach;
- wymianę gruntów słabonośnych lub nienośnych na grunty nośne w przypadku ewentualnej realizacji inwestycji w obrębie gruntów pochodzenia organogenicznego;
- budowę fundamentów pod budynki i związaną z tym konieczność wykopów ziemi;
- budowę umocnień i nasypów na terenach, gdzie ukształtowanie wymaga zastosowania odpowiednich rozwiązań technologicznych przy budowie obiektów powierzchniowych i liniowych;
- degradację warunków glebowych na terach zajętych przez zagospodarowanie.

Projekt mpzp zakłada także realizację infrastruktury sieciowej (gazowej, elektroenergetycznej, wodno-kanalizacyjnej), która wymagać będzie **wykopów**. Realizacja tego typu przedsięwzięć wymagać będzie wykopu wąskiego pasa terenu pod przyszłą infrastrukturę. Po zrealizowaniu ewentualnej inwestycji teren zostanie przywrócony do poprzedniego stanu. Budowa infrastruktury przesyłowej wymaga przede wszystkim ingerencji w powierzchnię ziemi. Po wykonaniu instalacji wykopy zostaną zasypane a teren wyrównany. **W związku z tym nie przewiduje się istotnego, stałego wpływu na powierzchnię ziemi.**

Przekształcenia powierzchni ziemi będą typowe dla nowych inwestycji. Warto tu nadmienić, iż inwestycje nastąpią na terenach dotychczas lub w przeszłości rolniczych, gdzie doszło już do przekształceń omawianego komponentu na skutek zabiegów agrotechnicznych. Realizacja nowych obiektów budowlanych przyczyni się do **uszczelnienia podłoża przez wprowadzanie powierzchni nieprzepuszczalnych.**

Wskutek prowadzonych prac niwelacyjnych **dojdzie do wytworzenia pewnej ilości mas ziemi z wykopów.** Główne prace wykopowe dotyczyć będą budowy fundamentów. Grunt z wykopów zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie katalogu odpadów jest odpadem, w związku z czym jego zagospodarowanie jest ściśle określone przepisami prawa.

Gospodarka odpadami odbywać się będzie na podstawie przepisów prawa, a zatem obowiązywać będzie Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy. Na terenie projektu mpzp znajduje się zamknięte

składowisko odpadów komunalnych, będące aktualnie w trakcie rekultywacji (wydzielenie O1). W związku z powyższym na terenie tym **nie wystąpi negatywne oddziaływanie na powierzchnię ziemi, w tym warunki podłoża budowlanego i ukształtowanie terenu.**

Na obszarze projektu mpzp nie występują surowce mineralne i w związku z tym nie wystąpi eksploatacja złóż i związane z nią przekształcenia powierzchni ziemi.

Reasumując, wszystkie formy zagospodarowania związane z rozwojem zabudowy i terenów komunikacyjnych będą mieć negatywny wpływ na powierzchnię ziemi w aspekcie warunków glebowych oraz wierzchniej warstwy litosfery (maksymalnie do kilku m). Jednocześnie nie przewiduje się istotnych zmian w ukształtowaniu powierzchni terenu.

Tab. 13: Identyfikacja przewidywanych znaczących oddziaływań na powierzchnię ziemi

	Pozytywne	Negatywne	Obojętne	Bezpośrednie	Pośrednie	Wtórne	Skumulowane	Krótkoterminowe	Średnioterminowe	Długoterminowe	Stale	Chwilowe
Oddziaływanie na przypowierzchniową litosferę		✓	✓	✓				✓		✓	✓	✓
Oddziaływanie na ukształtowanie powierzchni ziemi			✓	✓						✓	✓	

Materiał źródłowy: opracowanie własne

6.9 KRAJOBRAZ

Obszar zlokalizowany jest **poza formami ochrony przyrody powołanymi w celu ochrony zasobów i walorów krajobrazowych**, takich jak: parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, czy zespoły przyrodniczo-krajobrazowe. W ujęciu generalnym najcenniejsze walory krajobrazowe występują w północnej części opracowania, gdzie znajduje się południowy skraj Puszczy Piskiej oraz w rejonie przebiegu rzeki Szkwy.

Oddziaływanie przyjętych rozwiązań w planie na krajobraz w aspekcie środowiskowym opiera się na ocenie stopnia naturalności krajobrazu, jego struktury i zniekształceń. Krajobraz ulega przemianom pod wpływem naturalnych procesów zachodzących w środowisku biotycznym i abiotycznym oraz oddziaływań antropogenicznych. Działalność człowieka jest głównym czynnikiem, który ingeruje w struktury przyrodnicze, a więc i krajobraz. **Realizacja analizowanego dokumentu planistycznego doprowadzi przede wszystkim do wytworzenia krajobrazu zurbanizowanego z nowymi obiektami mieszkaniowymi, usługowymi i produkcyjnymi, a także związanymi z infrastrukturą techniczną i drogową.** Tego rodzaju zmiany zostały już zapoczątkowane, gdyż w granicach obszaru i w jego otoczeniu prowadzona jest działalność usługowa i usługowo-produkcyjna, a także funkcjonują obiekty o funkcji mieszkalnej (zabudowa mieszkaniowa jedno- i wielorodzinna, zabudowa zagrodowa). Wdrożenie dokumentu umożliwi dalszy rozwój tych funkcji. Aby nowe obiekty nie dysharmonizowały z otoczeniem oraz wzajemnie ze sobą, w dokumencie planistycznym wprowadzono zasady kształtowania zabudowy.

Istotnym czynnikiem ochrony zasobów krajobrazowych terenu projektu mpzp, zwłaszcza w kontekście nowego zagospodarowania przestrzennego, jest kształtowanie zabudowy zgodnej z zasadą szeroko pojętego ładu przestrzennego. Przeznaczenie terenów jak dotąd wolnych od zabudowy pod różne funkcje użytkowe powinno uwzględniać przede wszystkim:

- wymogi i standardy architektoniczne, w tym wymagania ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
- uwarunkowania ochrony środowiska, w tym gospodarowania wodami i ochrony gruntów rolnych i leśnych,

- walory ekonomiczne przestrzeni, potrzeby interesu publicznego oraz w zakresie rozwoju niezbędnej infrastruktury technicznej,
- rozwój zrównoważony, który powinien być podstawą postępowania w sprawach przeznaczania terenów na określone cele oraz ustalania zasad ich zagospodarowania i zabudowy.

Zastosowanie się do powyższych zasad pozwoli na **racjonalne wykorzystanie wolnej od zabudowy przestrzeni Rozóg i przyległych terenów**, przy jednoczesnej estetyzacji walorów krajobrazowych obszaru oraz jednoczesnym ukształtowaniu ładu przestrzennego.

Ingerujące w krajobraz będzie oddziaływanie związane z procesem budowy obiektów przewidzianych ustaleniami projektu mpzp. Ucierpi na tym estetyka terenu, jednak będzie to oddziaływanie **krótkoterminowe i chwilowe**. Po zakończeniu fazy budowlanej, nowa zabudowa będzie się komponować z istniejącą zabudową miasta. Zgodnie z zapisami projektu mpzp projektowane zagospodarowanie terenu pod względem funkcjonalnym i przestrzennym powinno uwzględniać wymagania ładu przestrzennego, urbanistyki i architektury, walory architektoniczne i krajobrazowe.

Tab. 14: Identyfikacja przewidywanych znaczących oddziaływań na krajobraz

	Pozytywne	Negatywne	Obojętne	Bezpośrednie	Pośrednie	Wtórne	Skumulowane	Krótkoterminowe	Średnioterminowe	Długoterminowe	Stale	Chwilowe
Oddziaływanie na krajobraz w fazie budowlanej		✓		✓				✓				✓
Oddziaływanie na krajobraz w fazie funkcjonowania	✓			✓						✓	✓	

Materiał źródłowy: opracowanie własne.

6.10 ZABYTKI I DOBRA MATERIALNE

Na obszarze projektu mpzp występują zabytki architektury i budownictwa (zabytki nieruchome, zabytki archeologiczne). Realizacja ustaleń planu **nie wpłynie negatywnie na zabytki** znajdujące się w obszarze, gdyż w projektowanym dokumencie znajdują się zapisy o ochronie ww. obiektów.

W wyniku realizacji ustaleń projektu mpzp **nastąpi wzrost zasobności obszaru w dobra materialne**. Dotychczas wolne od zabudowy tereny przekształcone zostaną w tereny zabudowy mieszkaniowej jedno - i wielorodzinnej, mieszkaniowo-usługowej i usługowej. Ponadto zrealizowany zostanie system komunikacyjny, w tym drogi, a także sieci i obiekty infrastruktury technicznej.

Tab. 15: Identyfikacja przewidywanych znaczących oddziaływań na zabytki i dobra materialne

	Pozytywne	Negatywne	Obojętne	Bezpośrednie	Pośrednie	Wtórne	Skumulowane	Krótkoterminowe	Średnioterminowe	Długoterminowe	Stale	Chwilowe
Oddziaływanie na zabytki			✓		✓					✓	✓	
Oddziaływanie na dobra materialne	✓			✓						✓	✓	

Materiał źródłowy: opracowanie własne.

6.11 PROCEDURA OCEN ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO ZAMIERZEŃ INWESTYCYJNYCH

Na obszarze możliwa będzie realizacja obiektów i urządzeń zaliczanych do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko – poza terenami funkcjonalnymi, gdzie zakazano tego typu działalności (tereny mieszkaniowe, mieszkaniowo-usługowe). Na obecnym etapie planistycznym nie jest przesądzony charakter przyszłych zakładów produkcyjnych i usługowych oraz nie jest sprecyzowany rodzaj działalności, ani jego specyfika. *Projekt mpzp przewiduje także obiekty i urządzenia infrastruktury, które wymagać będą/mogą przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.*

Katalog (rodzaje) przedsięwzięć:

- mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko,
- mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko,

zawiera Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 poz. 1839 z późn. zm.)³⁴.

O ewentualnym zakwalifikowaniu danej inwestycji, decydować będą jej parametry, np. charakter instalacji przemysłowej, długość sieci infrastruktury technicznej, długość drogi, powierzchnia zabudowy przemysłowej, powierzchnia zabudowy usługowej itd. Ponadto, do przedsięwzięć mogących wymagać procedury oceny oddziaływania na środowisko mogą należeć inne niż w/w inwestycje, zależnie od ich charakteru, przy czym muszą być one zgodne z ustalonym w projekcie mpzp przeznaczeniem terenu.

Zgodnie z Ustawą o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko:

- Art. 59:

1. *Przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wymaga realizacja następujących planowanych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko:*

- 1) *planowanego przedsięwzięcia mogącego zawsze znacząco oddziaływać na środowisko;*
- 2) *planowanego przedsięwzięcia mogącego potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, jeżeli obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko został stwierdzony na podstawie art. 63 ust. 1.*

W ramach oceny oddziaływania na środowisko dokonywana jest dokładna analiza wpływu inwestycji na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego i zależności między nimi. Uwzględnia się wówczas konkretne parametry, lokalizację i charakter inwestycji, dzięki którym możliwe jest dokonanie szczegółowej i wnikliwej oceny oraz określenie przewidywanych oddziaływań. Dlatego też w niniejszej Prognozie omówiono obiektywne oddziaływania na środowisko, które wynikają bezpośrednio z ustaleń projektu mpzp.

Ponadto, zgodnie z w/w Ustawą:

- Art. 61:

1. *Ocenę oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko przeprowadza się w ramach:*

- 1) *postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach;*
- 2) *postępowania w sprawie wydania decyzji, o których mowa w art. 72 ust. 1 pkt 1, 10, 14 i 18, jeżeli konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko została stwierdzona przez organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz w przypadku, o którym mowa w art. 88 ust. 1.*

Wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach **wymaga** (dla przedsięwzięcia mogącego zawsze znacząco oddziaływać na środowisko) **lub może wymagać** (dla przedsięwzięcia mogącego potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko) uprzedniego wykonania **raportu o oddziaływaniu na środowisko**.

Podsumowując, w związku z dopuszczeniem na obszarze projektu mpzp przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, może być wymagane przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięcia. Należy podkreślić, że dopuszczone przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko muszą być zgodne z ustalonym przeznaczeniem terenu (np. tereny produkcyjne). Ponadto,

³⁴ Do przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się także przedsięwzięcia polegające na rozbudowie, przebudowie lub montażu przedsięwzięć zrealizowanych (zakwalifikowanie przedsięwzięcia odbywa się pod pewnymi warunkami związanymi z parametrami rozbudowy, przebudowy lub montażu – zob. Rozporządzenie §2 ust. 2. oraz §3 ust. 2).

rozwiązania techniczne czy technologiczne mają zapewnić, że oddziaływanie planowanego przedsięwzięcia nie przekroczy standardów jakości środowiska poza granicami terenu, do którego inwestor posiada tytuł prawny.

W związku z tym, że część inwestycji w obszarze projektu mpzp wymagać będzie przeprowadzenia procedury oceny oddziaływania na środowisko, **na etapie projektu mpzp nie istnieje ryzyko realizacji obiektów lub instalacji, które radykalnie wpłyną na jakość środowiska w obszarze i gminie Rozogi.** W przyszłości, ewentualna realizacja konkretnej inwestycji poprzedzona będzie dokładną analizą w zakresie oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska oraz środowisko jako całość.

7 WNIOSKI

7.1 STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Ogólny stan środowiska terenu objętego projektem mpzp przeanalizowano w podrozdziale 4.2. Oddziaływanie na środowisko wystąpi **w trakcie realizacji zagospodarowania**, przewidzianego projektem mpzp, co będzie miało przejściowy charakter (krótkoterminowy i chwilowy) i dotyczyć będzie głównie:

- drobnych przekształceń wierzchnich warstw terenu (rozjeżdżanie terenu przy pracach pojazdów budowlanych, tymczasowe składowania materiałów budowlanych, wykopy itp.),
- emisji zanieczyszczeń spalinowych (praca sprzętu budowlanego) i zanieczyszczeń pyłowych (pylenie gruntu),
- hałasu (praca sprzętu budowlanego, ruch pojazdów budowlanych),
- krajobrazu (czasowe zmiany estetyczne związane z budową zainwestowania),
- likwidacji istniejącej roślinności, głównie murawowej oraz częściowo drzewiastej i krzewiastej, która w znacznej mierze zostanie odtworzona/zastąpiona inną w ramach funkcjonowania powierzchni biologicznie czynnych i zieleni w obrębie poszczególnych wydziałów.

Oddziaływanie na środowisko wystąpi również w **fazie funkcjonowania** zagospodarowania, przewidzianego w projekcie mpzp. Dotyczyć to będzie głównie:

- wyłączenia gruntów rolnych z użytkowania rolniczego – nie będzie to oddziaływanie znaczące dla zasobów glebowych Gminy, z racji występowania w większości przeciętnych warunków glebowych na terenie objętym projektem mpzp (przeważają gleby przeciętnych i niskich klas bonitacyjnej) oraz istnienie zwartych struktur zabudowy miejscowości Rozogi,
- emisji zanieczyszczeń do powietrza, w tym emisji zanieczyszczeń technologicznych do powietrza i emisji hałasu związanej z funkcjonowaniem zabudowy usługowej i produkcyjnej oraz ruchem komunikacyjnym,
- pogarszania lokalnych warunków akustycznych, przy czym nie przewiduje się przekroczeń dopuszczalnych norm hałasu,
- zmian w krajobrazie, przy czym projektowane zagospodarowanie terenu pod względem funkcjonalnym i przestrzennym będzie uwzględniać wymagania ładu przestrzennego, urbanistyki i architektury, walory architektoniczne i krajobrazowe,
- powiększenia dóbr materialnych o nowe tereny mieszkaniowe, usługowe, ciągi komunikacyjne oraz elementy infrastruktury technicznej,
- pozytywnego wpływu na lokalny rynek zatrudnienia oraz zwiększenie podaży terenów mieszkaniowych.

7.2 INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO USTALEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Ustalenia projektu mpzp **nie będą oddziaływać transgranicznie**. Sam obszar położony jest w północno-wschodniej części kraju w oddaleniu ok. 85 km (w linii prostej) od granic administracyjnych Polski, a ponadto charakter ustaleń projektu mpzp ma wydźwięk jedynie lokalny.

7.3 ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE

Przyjęte w projekcie mpzp rozwiązania, dotyczące przyszłego zagospodarowania terenu są zgodne z uwarunkowaniami przyrodniczymi i ekofizjograficznym oraz zapisami „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rozogi”.

Projekt mpzp uwzględnia uwarunkowania środowiska, w tym rozwiązania mające na celu ochronę zasobów środowiska przed wystąpieniem negatywnych oddziaływań związanych z funkcjonowaniem zabudowy produkcyjno-usługowej, a także uwzględnia konieczność zapewnienia ładu przestrzennego i właściwych warunków życia mieszkańców tego terenu. Ponadto, nie napotkano luk we współczesnej wiedzy w sposobie zapisów i rozstrzygnięć projektu mpzp. Ustalenia dotyczące ochrony środowiska, zdrowia i życia oraz zasad

gospodarowania środowiskiem były na bieżąco konsultowane pomiędzy autorami prognozy i autorami projektu mpzp.

W związku z powyższym **nie proponuje się rozwiązań alternatywnych** w stosunku do zaproponowanych w projekcie mpzp.

7.4 ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARÓW NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TYCH OBSZARÓW

Dobór środków kompensujących powinien być proporcjonalny do wielkości i skali negatywnych oddziaływań. Z uwagi na charakter działań proponowanych w projekcie mpzp oraz z racji braku ich znaczącego, negatywnego wpływu na obszary Natura 2000, **nie zachodzi konieczność kompensacji przyrodniczej.**

W projekcie mpzp zawarto ustalenia, które ograniczą lub zminimalizują skutki oddziaływania przewidzianego zagospodarowania przestrzennego na środowisko przyrodnicze. Projekt mpzp ustala zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu które przysługują się ochronie zasobów przyrodniczych oraz ograniczą lub zminimalizują skutki oddziaływania przewidzianego zagospodarowania przestrzennego na środowisko.

7.5 WNIOSKI I REKOMENDACJE DO DALSZYCH DZIAŁAŃ PLANISTYCZNYCH

W celu eliminacji lub ograniczenia ewentualnych negatywnych skutków realizacji ustaleń projektu mpzp, pożądane byłoby m.in.:

- możliwie maksymalne zachowanie istniejących zadrzewień w obrębie wydzieli funkcjonalnych oraz ich wykorzystanie w kształtowaniu terenów biologicznie czynnych w ramach funkcjonowania zabudowy;
- w celu minimalizacji negatywnego oddziaływania planowanej zabudowy produkcyjnej, składowej, magazynowej i usługowej (P/U) na obiekty ochrony Obszaru Natura 2000, w tym uniknięcia nieporządkanych awarii, szczególnie istotne jest przestrzeganie rygorystycznych przepisów prawa z zakresu ochrony środowiska i dziedzin pokrewnych;
- postuluje się wprowadzenie nasadzeń zieleni wysokopiennej, w celu odseparowania planowanych terenów P/U w miejscach, gdzie sąsiadują one z istniejącymi terenami mieszkaniowej;
- postuluje się otoczyć tereny oczyszczalni ścieków oraz przepompowni ścieków pasem zieleni izolacyjnej ograniczających rozprzestrzenianie się uciążliwych substancji;
- estetyzacja obszaru zieleni urządzoną i małą architekturą;
- w terenach utwardzanych (np. parkingach, drogach wewnętrznych osiedlowych) stosowanie płyt ażurowych (kratki chodnikowe, parkingowe) lub innych technologii zapewniających przepuszczalność nawierzchni;
- realizację kanalizacji deszczowej w obszarach pojawiających się podtopień w wyniku gwałtownych i intensywnych opadów atmosferycznych;
- wyprzedzając realizację kanalizacji sanitarnej na terenach planowanej zabudowy lub jak najszybsze włączenie całego obszaru w system kanalizacji sanitarnej;
- dla nowych obiektów wymagających zaopatrzenia w ciepło i energię stosowanie urządzeń grzewczych o wysokiej sprawności i niskim stopniu emisji, w tym np. stosowanie mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii (np. kolektory słoneczne, panele fotowoltaiczne);
- ograniczenie do minimum, przewidywanych, drobnych zmian w ukształtowaniu terenu związanych z realizacją planowanego zainwestowania (obiekty budowlane, tereny komunikacyjne, infrastruktura techniczna);
- zabezpieczenie wód przed zanieczyszczeniami, w tym prowadzenie robót w taki sposób, aby nie dopuścić do zanieczyszczenia wód, ani też pogorszenia ich stanu ilościowego i jakościowego;

- przy budowie, rozbudowie lub modernizacji obiektów budowlanych stosowanie rozwiązań ograniczających skutki ujemnego oddziaływania na grunty;
- rekultywacja terenów zniszczonych w czasie trwania prac budowlanych;
- zabezpieczenie mas ziemnych zgodnie z przepisami prawa (masy ziemne z wykopów należy zagospodarować na terenie własnej działki lub wywieźć na miejsce wskazane przez odpowiednie służby gminne. Masy ziemne mogą zostać wyłączone spod ustawy o odpadach tylko wówczas, jeżeli dotyczą niezanieczyszczonej gleby i innych materiałów występujących w stanie naturalnym, wydobytych w trakcie robót budowlanych, pod warunkiem, że materiał ten zostanie wykorzystany do celów budowlanych w stanie naturalnym, na którym został wydobyty);
- w przypadku odkrycia – podczas prowadzenia robót budowlanych lub ziemnych – wykopalisk archeologicznych lub przedmiotu, co do którego istnieje przypuszczenie, iż jest on zabytkiem, należy wstrzymać wszelkie roboty mogące uszkodzić lub zniszczyć odkryty przedmiot, zabezpieczyć ten przedmiot i miejsce jego odkrycia przy pomocy dostępnych środków i niezwłocznie zawiadomić o tym wojewódzkiego konserwatora zabytków lub władze Gminy.

Ponadto, na obszarze możliwa jest realizacja zapisów przy uwzględnieniu zachowania zieleni wysokiej w stopniu maksymalnym. W trakcie realizacji obowiązuje przestrzeganie wszystkich przepisów o ochronie środowiska, w tym, w przypadku stwierdzenia gatunków dziko występujących zwierząt, a także roślin i grzybów podlegających oraz ich siedlisk i ostoi, wymagane jest przestrzeganie zapisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, dotyczących zakazów oraz odstępstw od zakazów w odniesieniu do ww. gatunków oraz wydanych na jej podstawie przepisów wykonawczych, zwłaszcza:

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U.2016 poz. 2183);
- Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 18 grudnia 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U.2020 poz. 26);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 roku w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. 2014 poz. 1408);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 roku w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. 2014 poz. 1409).

7.6 PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

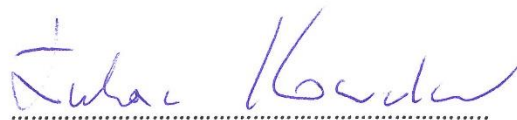
Skutki ustaleń projektu mpzp mogą być monitorowane zarówno w fazie inwestycyjnej, jak i po zakończeniu budowy.

W fazie inwestycyjnej wskazane są kontrole sposobów m.in.: zabezpieczenia wykopów budowlanych oraz placów budowlanych obsługujących inwestycje przed dostawaniem się zanieczyszczeń do gruntu i wód podziemnych, wywożenia i unieszkodliwiania odpadów, wykorzystania ewentualnych mas ziemnych, pochodzących z wykopów, czy też nadzór sprawności technicznej sprzętu budowlanego, w kontekście ewentualnych zagrożeń awaryjnych.

W fazie po zakończeniu budowy zamierzenia inwestycyjnego pożądane są kontrola i ocena sposobu wykonania inwestycji, ze szczególnym uwzględnieniem spełnienia wymogów wynikających z budowlanych, kontrola stanu ładu przestrzennego i stanu estetycznego terenów zainwestowanych, monitoring funkcjonowania systemu gospodarki odpadami i gospodarki wodno-ściekowej, kontrola dotrzymania norm akustycznych i aerosanitarnych.

ZAŁĄCZNIK – OŚWIADCZENIE O SPEŁNIANIU WYMAGAŃ

Oświadczam, że spełniam wymagania, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

mgr Łukasz Kowalski – kierownik zespołu